

Keskusrikospoliisin toimintakertomus 2019

KESKUSRIKOSPOLIISI
Jokiniemenkuja 4, 01370 Vantaa
Postiosoite: PL 285, 01301 Vantaa
Puhelin 0295 480141
krp-kirjaamo@poliisi.fi
www.poliisi.fi/krp

SISÄLLYS

1. JOHDON KATSAUS	4
2. TOIMINNAN VAIKUTTAVUUS	5
3. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS, TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	9
3.1 VALVONTA JA HÄLYTYSTOIMINTA	9
3.2 RIKOSTORJUNTA.....	9
3.3 LUPAHALLINTO.....	22
3.4 YHTEISET PALVELUT	23
3.4.1 Rikostorjunnan asiantuntijapalvelut	23
3.4.2 Rikostorjunnan ja tutkintamenetelmien kehittäminen.....	42
3.4.3 Muut yhteiset palvelut.....	44
3.5 MAKSULLISEN TOIMINNAN TULOS JA KANNATTAVUUS	48
3.6 ULKOINEN RAHOITUS JA YHTEISRAHOITTEINEN TOIMINTA	48
4. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	49
4.1 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	49
4.2 HENKILÖSTÖ.....	50
4.2.1 Rekrytointi.....	53
4.2.2 Työsuojelu ja työhyvinvointi.....	54
4.2.3 Osaamisen kehittäminen.....	55
5. TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	57
6. SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSELMA.....	62
ALLEKIRJOITUKSET	68

1. JOHDON KATSAUS

Keskusrikospoliisin toiminnan ja talouden suunnittelun lähtökohtana oli toiminnan säilyttäminen edellisvuosien tasolla. Viraston resurssit mitoitettiin vastaamaan sen tehtäviä ja tavoiteltua toiminnan tasoa sekä asetettujen tavoitteiden toteuttamista. Toimintaympäristömuutoksista johtuen poliisin ylijohdo myönsi virastolle toiminnan ja palvelutason kehittämiseksi lisäresursseja muun muassa rahanpesun selvittelyyn, verkossa tapahtuvan lasten seksuaalisen hyväksikäytön ehkäisyyn sekä DNA-tutkimuksiin.

Operatiivista toimintaa kohdennettiin tietoperusteisesti yhteiskunnan kannalta haitallimpien rikosten torjuntaan, millä pyrittiin mahdollisimman tehokkaaseen ja laaja-alaiseen vaikuttavuuteen. Tehtävänsä mukaisesti virasto koordinoi vakavimman rikollisuuden torjuntaa koko poliisin osalta. Tehokas toiminta varmistettiin resurssien sisäisellä yhteiskäytöllä ja torjuntakeinovalikoiman kattavalla hyödyntämisellä. Lisäksi toiminnassa korostui yhdessä tekeminen muiden poliisiyksiköiden kanssa.

Keskusrikospoliisin vastuulla olevat rikostorjunnan asiantuntijapalvelut kyettiin tuottamaan poikkeuksetta kysyntää vastaavalla tavalla. Resurssipanostukset tietoteknisiin tutkimuksiin paransivat kyberrikostorjunnan vaikuttavuutta. Kehittämistoimia suunnattiin erityisesti ennalta estävään toimintaan. Tiedonhallinnan ja tilannekuvan sekä analyysitoiminnan edelleen kehittäminen tehostivat tietojohtoisuutta. Palveluilla tuettiin myös poliisitoimintaa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi.

Poliisitoiminnassa on tunnistettu viranomaisiin ja yksittäisiin virkamiehiin kohdistuvia uudenlaisia uhkia ja riskejä. Vakavimman rikollisuuden torjunnassa nämä pyritään huomioidaan jatkossa entistä paremmin jo operaatioiden suunnitteluvaiheissa. Lisäksi virastolla on käytössään monipuolisia tukimahdollisuuksia henkilöstölleen. Myös rikostorjunnan työprosessien suunnittelussa kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota henkilöstön oikeusturvatekijöihin ja sen myötä kuormituksen vähentämiseen.

Lisäresursoinnista huolimatta työkuorma on kasvanut toimintaympäristömuutosten johdosta merkittävästi osassa Keskusrikospoliisin toimintoja. Syksyllä 2019 päätetyn mukaisesti virastossa käynnistettiin osana meneillään olevaa strategiatyötä toimintojen strateginen tarkastelu, jonka tavoitteena on Keskusrikospoliisin palveluiden edelleen kehittäminen vastaamaan muuttunutta ja ennakoitavissa olevaa toimintaympäristöä ja kentän tarvetta sekä henkilöstön jaksamisen varmistaminen eri toiminnoissa.

Vakavimman rikollisuuden lähtövaihtuvuus laski merkittävästi edellisvuodesta. Eronneista noin puolet jäi työeläkkeelle. Keskimääräiset hakijamäärät pysyivät ulkoisissa rekrytoinneissa edellisen vuoden tasolla. Hakijamäärät siviilivirkoihin olivat selkeästi suuremmat kuin poliisivirkoihin. Rekrytoinneissa huomioitiin tulevaisuuden osaamistarpeet sekä toiminnalliset painopisteet. Toimintavuoden aikana lisättiin valmentavan johtamisen periaatteiden soveltamista ja jatkettiin esimiesten valmennusohjelmaa.

Keskusrikospoliisin voidaan katsoa saavuttaneen sille asetetut tavoitteet, painottaneen toimintaansa sovittun mukaisesti sekä onnistuneen toimintansa ja taloutensa yhteensovittamisessa. Aiemmin kehittämiskohteiksi tunnistetuilla osa-alueilla, kuten rikoshyödyn jäljittämisessä, on saavutettu myönteistä kehitystä. Saadun palautteen mukaan virasto myös kykeni toiminnallaan vastaamaan eri tahojen odotuksiin. Yhteistyö paikallispoliisiyksiköiden ja muiden keskeisten yhteistyötahojen kanssa oli tiivistä ja sujuvaa.

2. TOIMINNAN VAIKUTTAUUS

Operatiivinen toiminta

Järjestäytyneen rikollisuuden torjunta

Vakava ja järjestäytynyt rikollisuus heikentää merkittävästi laillista taloutta ja koko yhteiskuntaa. Järjestäytyneesti toimivat rikolliset vahvistavat vaikutusvaltaansa yhteiskunnassa sijoittamalla rikoshyötyä lailliseen talouteen. Samalla he vakiinnuttavat laittomia ja kilpailua vääristäviä liiketoimintatapoja. Järjestäytynyt rikollisuus käyttää hyväkseen kansainvälisen toimintaympäristön tarjoamia mahdollisuuksia ja varmistaa tuloksellisuutensa väkivallalla.

Rikostorjunnan kohdistaminen nimenomaan järjestäytyneeseen rikollisuuteen vähentää kokonaisrikollisuutta, josta merkittävä osa on suunnitelmallisesti ja väkivallan uhalla teetettyä ja aiheuttaa huomattavia vahinkoja. Järjestäytyneiden rikollistahojen toiminnan laimauttaminen ja niiden harjoittaman väkivaltaisen kontrollin väheneminen edistää myös rikoksista ilmoittamista ja näytön hankkimista.

Vakavimman ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan vaikuttavuus edellyttää kansainvälisen tason yhteistä toimintaa. Viranomaisten välinen tiedonvaihto ja asiantuntijatuken tarjoava yhteistyö on välttämätöntä myös rikostorjunnan onnistumiselle paikallisesti. Suurissa rikostorjuntakohteissa yhteistyö kattaa viranomaistoiminnan kaikki tasot. Näissä kokonaisuuksissa nähdään, että yritysraakenteiden hyödyntämisellä ja taloudellisella rikollisuudella on tärkeä asema järjestäytyneessä rikollisuudessa.

Yritysraakenteita hyödyntävä suuria tuottoja tavoitteleva taloudellinen rikollisuus ja harmaa talous, kuten pimeä työ, liittyvät merkittävältä osin järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Liiketoiminnan kansainvälisyys, maailmanlaajuinen kuljetusinfrastruktuuri sekä tieto- ja viestintäteknologia ja alustatalous mahdollistavat järjestäytyneen rikollisuuden toimintaraakenteiden joustavuuden ja tehokkuuden. Monet nopeasti kehittyvät rikollisuuden alat on jo arvioitu huumausainerikollisuutta tuottoisammiksi. Kansainvälisessä rikollisuudessa hyödynnetään tehokkaasti sekä tietoverkkopalveluja että yritysraakenteita, elinkeinotoimintaa ja markkinoilla vallitsevia hintakilpailuolosuhteita.

Suunnitelmallisen rikollisuuden tavoite ja käyttövoima on raha. Vaikuttava järjestäytyneen rikollisuuden torjunta on kokonaisvaltaista ja taloudellisen ja yritysraakenteita hyödyntävän rikollisuuden torjunta on sen välttämätön osa. Rikoshyödyn poisottaminen on välttämätöntä rikollisen toiminnan hillitsemiseksi. Rikosvahinkojen estämisellä ja takaisinsaantiin vaikuttavilla toimenpiteillä rajoitetaan merkittävästi rikollisten mahdollisuuksia saada haltuunsa rikoshyötyä ja rahoittaa uutta rikollista toimintaa. Rahanpesun torjunnalla vaikutetaan merkittävästi rikollisten mahdollisuuksiin hyödyntää saaliitaan.

Kansainvälisellä oikeus- ja virka-avulla on rikoshyödyn takaisinsaannissa tärkeä osa; rikolliset suojaavat saaliinsa siirtämällä ne ulkomaille ja suuria vahinkoja aiheuttavat rikoskokonaisuudet toteutetaan yleensä muiltakin osin kansainvälisesti. Tiedon hankinta, jakaminen sekä oikean tilannekuvan ja tiedon tehokkaan hyödyntämisen varmistava analyysitoiminta ovat välttämättömiä, jotta vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden uhat tunnistetaan ajoissa ja niiden torjunta kyetään kohdistamaan tehokkaasti. Kehittämistyö tuottaa mahdollisuuksia selvittää, torjua ja ehkäistä uusin menetelmin ja toteuttamistavoin etenevää rikollista toimintaa.

Järjestäytyneen rikollisuuden torjunta perustuu ennen kaikkea rikollisten toiminnan estämiseen ja haittaamiseen. Rikoksia ennalta ehkäisevien ratkaisujen merkitys kasvaa samalla kun rikoskokonaisuudet laajenevat ja monimutkaistuvat. Rikosten toteuttamismahdollisuuksiin voidaan vaikuttaa myös kohteiden tietoisuutta lisäämällä.

Rikolliset verkkomarkkinat ovat maailmanlaajuiset ja tietoverkkovälineillä tehtyjen rikosten mittasuhteet ja rikoksista koituneet vahingot kasvavat. Rikolliset kohdistavat toimintansa haavoittuviin kohteisiin: taloudelliset vahingot voivat olla suuria mutta rikoksista aiheutuu myös runsaasti inhimillistä kärsimystä. Verkossa toteutettavien rikosten torjunnan vaikuttavuuden varmistavat parhaat mahdolliset voimavarat ja laaja kansainvälinen yhteistyö, joka kattaa myös palveluntarjoajat. Rikostorjunnan vaikuttavuus edellyttää myös tehokasta verkkotiedustelua ja tiedustelutoiminnan ja tiedon hyödyntämisen mahdollistavaa lainsäädäntöä.

Ammattirikolliset toimivat valtionrajojen estämättä, mutta etniset, kielelliset ja sosiaaliset siteet vaikuttavat merkittävästi rikollisuuteen. Tästä koituu uusia vaatimuksia rikostorjunnalle ja etenkin tiedon hankinnalle. Suunnitelmallinen rikollisuus sopeutuu ja hyödyntää tehokkaasti myös kriisitilanteissa tarjoutuvia ja ihmisten ahdingosta koituvia mahdollisuuksia. Järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi on olennaista tunnistaa rikollistahojen verkostoitumista ja estää rikollisorganisaatioiden leviämistä ja juurtumista maahan. Tehokas kansallinen ja kansainvälinen tiedonvaihto toteuttaa rikosten ehkäisyä, kun sen ansiosta saadaan kiinni vapaan liikkuvuuden alueella toimivia rikollisia ja tunnistetaan uusia rikollistoimijoita. Heitä ohjaavien organisaatioiden hajottaminen on mahdollista vain kansainvälisellä rikostorjuntayhteistyöllä, jossa Keskusrikospoliisi on vahvasti mukana.

Vaikuttavuuden aikaansaamisessa vakavimman, erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa korostuu kokonaisvaltaisuus, mikä tarkoittaa muun muassa laajaa yhteistyötä poliisin, muiden viranomaistahojen ja muiden toimijoiden välillä sekä rikollisen toiminnan kattavaa paljastamis- ja selvittämistyötä valituissa operaatioissa.

Muun vakavan rikollisuuden torjunta

Keskusrikospoliisi pyrkii vahvistamaan kansalaisten luottamusta rikosvastuun toteutumiseen tutkimalla yhteiskunnallisesti vahingollisimpia rikoksia, joihin voidaan pitää henkiriikoksia sekä rikollisuutta, jolla vaikutetaan järjestäytyneen yhteiskunnan rakenteisiin taikka sen keskeisten mekanismien toimivuuteen ja luotettavuuteen.

Keskusrikospoliisi tutki vuonna 2019 useita kansallisesti ja myös kansainvälisesti merkittäviä talous-, rahanpesu-, virka- ja tietoverkkorikoksia sekä vakavia yksilöön kohdistuneita rikoksia, jotka joissain tapauksissa liittyivät järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Lisäksi virasto panosti edelleen huomattavasti toimintaan, jonka keskeisenä tavoitteena on estää vakavia väkivallantekoja, jotka liittyvät terroritekoihin tai yksittäisten huolta aiheuttavien henkilöiden toimintaan. Oman operatiivisen toimintansa lisäksi virasto tuki eri osa-alueilla paikallispoliisin toimintaa.

Kuvatun kaltaisten rikosten torjunnalla ja niistä julkisuuteen välittyvillä tiedoilla Keskusrikospoliisi osaltaan vahvisti kansalaisten luottamusta rikosvastuun toteutumiseen, aikaansai ennalta estävää vaikutusta ja ylläpiti turvallisuuden tunnetta kansalaisissa.

Rikostorjunnan asiantuntijapalvelut

Keskusrikospoliisin keskeisenä tehtävänä on tuottaa ja kehittää asiantuntijapalveluita poliisille sekä muille lainvalvontaviranomaisille. Rikostiedustelullisten ja rikosteknisten asiantuntijapalveluiden valtakunnallinen keskittäminen mahdollistaa kustannustehokkaan toiminnan sekä riittävän erikoistumisen palvelutuotannossa.

Keskusrikospoliisin vuonna 2019 tarjoamat rikostorjunnan valtakunnalliset asiantuntijapalvelut kyettiin pääsääntöisesti tuottamaan kysyntää vastaavasti ja niiden avulla voitiin tehostaa merkittävästi rikostorjuntaa. Palveluilla oli monissa tapauksissa ratkaiseva merkitys vakavien rikosten ennalta estämiseen, tutkinnan suuntaamiseen, näytön saamiseen, rikosten sarjoittamiseen ja rikosten selvittämiseen esitutkinnassa. Tätä kautta toiminnalla oli selkeästi vaikutusta koko poliisin ja myös muiden esitutkintaviranomaisten toiminnan vaikuttavuuteen.

Palveluiden kysynnän jatkuva kasvu on kuitenkin muodostunut suureksi haasteeksi palvelutuotannolle. Toiminnan ja sen tehokkuuden kehittämiseksi on tehty viime vuosina huomattavan paljon työtä käyttämällä muun muassa Lean Six Sigma -menetelmää prosessien tehostamiseksi. Panostuksista huolimatta palveluiden käyttöä on jouduttu monilla Rikosteknisen laboratorion tutkimusalueilla priorisoimaan tärkeimpien, erityisesti henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikostapausten hyödyksi.

Rikostorjunnan ja tutkintamenetelmien kehittäminen

Rikostorjunnan ja rikostorjuntamenetelmien kehittäminen on Keskusrikospoliisin lakisääteinen tehtävä. Kehittämistoiminnan keskeisenä tavoitteena on toimintaympäristön ja turvallisuusriskien muutokseen sekä tulevaisuuden uhakuvaan perustuva poliisin operatiivisen suorituskyvyn materiaallinen, menetelmällinen ja tiedollinen kehittäminen. Kehittämistoimintaa toteutetaan Keskusrikospoliisin strategian mukaisesti operatiivisen toiminnan tarpeiden lähtökohdista. Päämääränä on ottaa käyttöön parhaimmat mahdolliset käytännöt ja teknologiat sekä varmistaa toiminnan mahdollisimman hyvä kustannustehokkuus ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Uusien, älykkäämpien teknologioiden soveltuvuuden ja käyttöönoton mahdollisuuksien selvittämistä sekä alustavaa pilotointia jatkettiin edellisen vuoden toimenpiteiden pohjalta.

Keskusrikospoliisin kehittämistoimintaa toteutetaan muun muassa erilaisilla kehittämissankkeilla ja -projekteilla. Kehittämissankkeet ja niiden rahoitus määritetään vuosittain Poliisihallituksen ja Keskusrikospoliisin välisessä tulossopimuksessa. Vuonna 2019 Keskusrikospoliisissa oli käynnissä yksi hanke, johon kohdennettiin varoja poliisin hankerahoituksesta. Poliisin niukkeneva hankerahoituskehys edellyttää tulossopimuksen mukaisen pidemmän aikavälin kehittämissuunnitelman laatimista investointitarpeineen, jotta resurssien käyttö tulevina vuosina on mahdollista optimoida. Pidemmän aikavälin kehittämissuunnitelman laatimiseen tähtävinä toimenpiteinä aloitettiin vuonna 2019 viraston strategiatyö ja osastojen toimintojen kartoitus nykyisen strategiakauden ulottuessa vuoteen 2020. Työ jatkuu toimintojen tarkastelulla sekä kehittämis- ja investointisuunnitelman laatimisella vuonna 2020.

Vuoden 2019 tulostavoitteeksi oli kehittämistoimien osalta asetettu muun muassa se, että edistetään uudenlaisia työtapoja ja uutta organisaatiokulttuuria digitalisaation keinoin sekä selvitetään tekoälyn tarjoamia mahdollisuuksia suurten tietomassojen käsittelyssä. Vuoden 2019 kehittämistoiminnan yhtenä painopistealueena olikin henkilöstön tiedon ja tietämyksen lisääminen uusien teknologioiden käytön mahdollisuuksista sekä synergiaetujen löytäminen teknologiaratkaisuissa viraston eri toimialojen kesken. Keskusrikospoliisi järjesti kaksi teknologiapäivää, joissa niin viraston omat asiantuntijat kuin

ulkopuoliset toimijat esittivät eri teknologiaratkaisuja ja niiden soveltamismahdollisuuksia. Teknologiayhteistyötä tiivistettiin myös Poliisihallituksen Mobiilipalvelut-hankkeen kanssa.

Vuoden 2019 tulostavoitteissa useassa kohdassa mainittu kansainvälinen yhteistyö näkyy myös ulkopuolisella rahoituksella toteutetuissa kehittämishankkeissa. Käynnissä olleesta kahdeksasta hankkeesta seitsemässä kehitystyötä toteutettiin kansainvälisessä hankekonsortiossa. Ulkopuolisen rahoituksen osuus kehittämishankkeiden rahoituksessa oli merkittävä. Keskusrikospoliisin toteuttamisvastuulla olleista hankkeista kahta toteutettiin Euroopan unionin Sisäisen turvallisuuden rahaston poliisiyhteistyötä, rikollisuuden ehkäisemistä ja torjumista sekä kriisinhallintaa koskevan ISF-P -rahaston rahoituksella, jonka myöntämisestä kansallisena viranomaisena vastaa Sisäministeriö, viittä Euroopan unionin komission myöntämällä ISF-P -rahoituksella ja yksi hanke sai rahoituksensa Euroopan unionin Horisontti 2020 -rahastosta. Näiden lisäksi loppuvuodesta 2019 haettiin rahoitusta kansallisesta ISF-P -rahastosta kahdelle uudelle kehittämishankkeelle. Uusien kehittämishankkeiden aloittaminen ja läpivieminen on monessa tapauksessa mahdollista ainoastaan, jos hankkeille saadaan poliisin rahoituksen lisäksi ulkopuolista rahoitusta.

Kehittämishankkeiden ja -projektien lähtökohtia arvioidaan ja toteutusta seurataan Keskusrikospoliisissa strategisena kokonaisuutena, minkä tavoitteena on varmistaa, että kehittämistoimet edistävät Keskusrikospoliisin vision toteutumista. Yhteistyötä kehittämishankkeiden ja poliisilaitosten kanssa on pidetty ensiarvoisen tärkeänä, jotta toteutetut kehittämistoimet tukevat poliisia valtakunnallisesti ja edistävät rikostorjuntaa mahdollisimman hyvin ja oikea-aikaisesti.

Kehittämisen vaikuttavuutta organisaatiossa voidaan arvioida siinä vaiheessa, kun uusi toiminta vakiintuu osaksi operatiivista toimintaa. Hankkeen tai projektin toteutunut yhteiskunnallinen vaikuttavuus on nähtävissä vasta pidemmällä aikavälillä poliisin toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta arvioitaessa.

3. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS, TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

3.1 Valvonta ja hälytystoiminta

Keskusrikospoliisilla ei ollut valvontaan ja hälytystoimintaan liittyviä tulostavoitteita vuonna 2019.

Keskusrikospoliisin eri toiminnot palvelivat aiempia vuosia enemmän myös yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen liittyvää toimintaa.

3.2 Rikostorjunta

Kohdassa käsitellään vain Keskusrikospoliisin operatiivista toimintaa. Rikostorjunnan asiantuntijapalveluita tarkastellaan jäljempänä kohdassa 3.4.1.

Tulostavoitteet 2019

Poliisin yhteiset tavoitteet

- Rikostorjunnassa painotetaan vakavien henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten sekä yhteiskunnan kannalta haitallisimpien tekojen (terroristiset rikokset, järjestäytynyt rikollisuus, tietoverkkorikollisuus, talousrikollisuus ja harmaa talous, huumausainerikollisuus ja viharikollisuus) ennalta estämistä ja tutkintaa.
- Talousrikollisuuden torjunnassa varhennetaan ja syvennetään yhteistoimintaa erityisvalvontaviranomaisten kanssa, kehitetään esikäsittelyä ja tutkintaprosesseja tutkinta-aikojen lyhentämiseksi sekä rikoshyödyn jäljittämistä ja poisottamista vaikuttavuuden lisäämiseksi. Talousrikostorjuntaan kohdennettujen virkojen määrä ei vähene vuoden 2018 tasosta.
- Huumausainerikollisuutta torjutaan suunnitelmallisesti. Puututaan tehokkaasti ja kohdennetusti vakavaan huumausainerikollisuuteen huomioiden uudet ilmiöt (mm. uudet huumausaineet ja huumausaineiden verkossa tapahtuva välittäminen).
- Hyödynnetään kyberrikostorjunnan kehittyvät mahdollisuudet kaikessa rikostorjunnassa.
- ERY-ryhmän operatiivisen käytön aloittaminen toiminnan vakiinnuttaminen ja toiminnasta raportointi poliisitoimintayksikölle.
- Keskusrikospoliisi kehittää edelleen korruptiorikostutkinnan paljastavia keinoja ja yhteistyötä ja huolehtii uuden korruptio-luokittelutiedon käyttöönoton vaatimasta asiantuntemuksesta sekä käyttöönoton varmistamisesta mm. kouluttamalla poliisiyksiköt sen käyttöön.

Tulosten ja toiminnan arvioinnissa käytettävät tunnusluvut

Tunnuslukujen lähteenä on käytetty pääosin poliisin tulostietojärjestelmää (PolStat), mutta myös yksiköiden omaa seuranta- ja viraston käytössä olevia talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiä.

Poliisihallituksen kanssa sovitusti Keskusrikospoliisin ja paikallispoliisin yhdessä tutkimissa jutuissa operatiivisen toiminnan tulokset kirjautuvat yhdessä tekemiseen osallistuville paikallispoliisiyksiköille, vaikka jutun tutkinnanjohto tai yleisjohto on Keskusrikospoliisilla (rikosilmoitusta ei enää kirjata tai siirretä Keskusrikospoliisille). Menettelyllä on tilastollista vaikutusta muun muassa kirjattujen ja päätettyjen rikosten lukumääriin sekä rikoshyötyyn. Kirjausmenettely vaikuttaa lisäksi muun muassa keskimääräisiä tutkinta-aikoja ja selvitystasoa koskeviin tilastoihin. Virastoilla ei toistaiseksi ole erillistä seuranta- ja selvitystasoa siitä, miltä osin tunnusluvut ovat sen vastuulla olleissa jutuissa tilastoituneet aluevastuuperiaatteen mukaisesti toimiville paikallispoliisiyksiköille. Keskusrikospoliisin tulostietojärjestelmän osalta asia koskee kaikkia poliisin tulostietojärjestelmällä raportoitavia rikostorjunnan tunnuslukuja.

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta – rikostorjunta	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
TALOUDELLISUUS				
Toimintamäärärahat, 1 000 euroa	53 474	55 950	56 000	60 000
Henkilötyövuodet, aktiivinen työaika	641	668	670	668
Rikostorjunnan kustannukset, 1 000 euroa	70 773	75 158	73 000	81 638
Taloudellisuus (kustannukset/selvitetyt rikoslakirikokset)	123 946	157 894	104 286	87 689
Yksikön omat taloudellisuusmittarit				
Tutkinnan kustannukset / päätetty rikos	46 753	56 947	50 000	31 064
Tutkinnan kustannukset / tutkinnan htv	112 641	113 894	115 000	118 780
RIHY / tutkinnan htv				
- rikoshyödyn kokonaismäärä	7 255	20 345	50 420	46 906
- talousrikostutkinnassa	8 380	72 545	166 667	164 661
Rikostutkintaan käytetyn työajan osuus viraston kokonaistyöajasta 668,1	37	36	38	35
JR-rikollisuuden torjuntaan käytetty htv (sis. mm. jr-tal.rik.torjunnan)	140	138	140	143,9
Talousrikostorjuntaan käytetty htv (ei sis. jr-tal.rik.torjuntaa)	57	60	60	53,8
TUOTTAVUUS				
Tuottavuus (selvitetyt rikoslakirikokset/henkilötyövuodet)	0,89	0,71	1,0	1,39
Yksikön omat tuottavuusmittarit				
Päätetyt rikokset / tutkinnan htv	2,41	2,0	2,9	3,82
Päätetyt talousrikosjutut / talousrikostutkinnan htv	1,16	0,67	1,67	1,10
PALVELUKYKY JA LAATU				
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikenne-rikokset), prosenttia, vähintään	102,9	99,8	99	158,1
Rikoslakirikosten tutkinta-aika (pl. liikenne-rikokset), keskiarvo, vrk	497	419	350	244

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta – rikostorjunta	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso, prosenttia, vähintään				
- henkirikokset	66,7	46,9	-	61,8
- pahoinpitelyrikokset	20	11,1	-	500
Päätettyjen talousrikosten tutkinta-aika, keskiarvo, vrk, enintään	690	490	500	602
Yksikön omat palvelukyky ja laatumittarit				
Järjestäytyneiden rikollisryhmien määrä (EU-ryhmät ja muut ryhmät)	87	90	80	70
Järjestäytyneisiin rikollisryhmiin kuuluvien henkilöiden määrä	800	1 000	800	800
Esitutinnan kohteena olevien JR-jäsenten lkm / tiedossa olevat ryhmien jäsenet (%)	40	81	40	52,4
Jr-torjunnan operaatiot				
- yhteensä	21	19	25	13
- jotka toteutetaan kohdetorjuntaoperaatioina	2	1	6	2
Kansainvälisten yhteisten tutkintaryhmien ja operaatioiden lukumäärä				
- JIT, toteutunut /ehdotetut, kpl	4	0	4	3
- Muut jr-kv-operaatiot, kpl	17	19	25	10
Henkirikosjutut, joiden tutkinnan alkutoimissa KRP on tukenut tutkintavastuussa olevaa paikallispoliisia	10	12	10	16
Laajat tietotekniikkarikosjutut, joiden tutkinnan alkutoimissa KRP on tukenut tutkintavastuussa olevaa paikallispoliisia	2	43	30	45
SUORITTEET (koskee vain poliisitointa, PolStat: tutkiva yksikkö = poliisi)				
Kaikki selvitetty rikokset, määrä	576	479	700	933
Selvitetyt rikoslakirikokset, määrä	571	476	700	931
Päätettyjen talousrikosten määrä	94	54	100	59
Avoimna olevien talousrikosten määrä	118	93	100	100
Poliisiin tietoon tulleet törkeät huumausainerikokset, määrä	134	113	150	111
Haltuun saatu rikoshyöty talousrikoksissa (netto), milj. euroa	0,68	4,35	10	8,86
Haltuun saatu rikoshyöty huumausainerikoksissa (netto) ja vuodesta 2018 lukien myös jr-rikoksissa, milj. euroa	0,34	0,14	1	2,47
Haltuun saatu rikoshyöty muu rikos (netto), milj. euroa	0,7	0,3	1	0,1

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta – rikostorjunta	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä, kpl				
- henkirikokset	18	12	15	9
- pahoinpitelyrikokset	5	18		3
Jr-luokitellut jutut				
- kirjatut	95	77	100	65
- päätetyt	130	94	100	72
Yksikön omat suoritemittarit				
Jr-kriteetin käyttäminen koventamisperusteena esitutkintapöytäkirjassa ja 2018 lukien myös jr-ryhmän toimintaan osallistumisen tutkiminen, kpl	2	3	7	1
Verkkorikostorjunnan jutut, kpl		58	60	57 ¹
Kyberrikollisuuden ennaltaestävät kampanjat, kpl		3	5	4

¹ Luku sisältää 42 kansainvälistä oikeusapupyyntöä, jotka ovat laadultaan rinnastettavissa tutkintaan otettuihin juttuihin.

Operatiivisen toiminnan tunnuslukuja vuosilta 2014–2019

Kaikki rikoslakirikokset	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tietoon tulleet rikokset	785	686	725	555	477	589
Selvitetyt rikokset	697	687	707	571	476	931
Selvitys-%	88,8	100	97,5	102,9	99,8	158,1
Tutkinta-aika ka. vrk päätetyt	318	477	446	497	419	244
Tutkintaan käytetty työaika (htv)	257		248	237	238	244
Selvitetyt rikokset/htv	2,71		2,9	2,4	1,39	3,8
Tutkinnan kustannukset, M€	35,1		29,5	26,7	27,1	29,0
Tutkinnan kustannukset €/selvitetty rikos	49 367		41 086	46 753	56 947	31 130
Huumausainerikokset	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tietoon tulleet rikokset, joista	198	180	120	163	144	183
* törkeitä rikoksia	151	149	95	134	113	111
Selvitetyt rikokset, joista	154	128	162	109	148	244
* törkeitä rikoksia	116	104	131	84	112	160
Rikosten selvitysaste, joista	77,8	71,1	135	66,9	102,8	133,3
* törkeitä rikoksia	76,8	69,8	137,9	62,7	99,1	144,1
Huumerikosten tutkinta-aika ka. vrk, joista	192	214	592	317	266	188
* törkeiden rikosten tutkinta-aika	221	201	679	347	278	188
Yksilöön kohdistuneet törkeät rikokset	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tietoon tulleet rikokset, joista	10	32	26	21	21	44
* tappo	1	3	1	5	4	2
* tapon yritys	0	2	2	1	2	1
* murha	4	6	2	0	3	3
* murhan yritys	0	2	15	0	2	31
Selvitetyt rikokset	10	2	23	13	14	30
Selvitys-%	100	37,5	88,5	61,9	66,7	68,2
Tutkinta-aika ka. vrk	127	117	221	80	178	373
Omaisuusrikokset	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tietoon tulleet rikokset	305	309	346	168	111	150
Selvitetyt rikokset	276	450	326	307	174	133
Selvitys-%	90,5	145	94,2	182,7	156,8	88,7
Tutkinta-aika ka. vrk	356	590	466	548	657	717
Talousrikokset	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tietoon tulleet talousrikosjutut	107	107	86	46	41	53
Talousrikosjuttujen tutkinta-aika ka. vrk	405	914	609	690	490	602
Tutkintaan käytetty työaika (htv, sis. jr-tal.rik.torjunnan)	93		88	81	81	66
Avoimet talousrikosjutut vuoden lopussa	150	176	173	118	93	100
Rikoshyöty, M€	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rikosvahingot ilmoitetuissa jutuissa	9,06	11,5	14,2	2,32	3,5	6,96
Rikosvahingot avoimissa jutuissa	204,94	225,37	241,95	222,12	378,36	33,26
Takaisin saatu rikoshyöty yhteensä, josta	10,91	9,28	1,929	1,719	4,842	11,445
* takaisin saatu rikoshyöty, netto	6,39	9,22	1,920	1,358	4,662	11,384
* ulosottomiehelle osoitetut varat	4,52	0,06	0,009	0,361	0,180	0,062

Yhteenveto ja päätelmät

Keskusrikospoliisiin voidaan katsoa saavuttaneen sille rikostorjunnan osalta asetetut tulostavoitteet 2019. Toiminta oli poliisin ja viraston strategian mukaista ja sillä pyrittiin sekä lisäarvon tuottamiseen että tehokkaaseen ja laaja-alaiseen vaikuttavuuteen. Keskusrikospoliisi panosti toiminnassaan yhteiskunnan kannalta haitallisimpien rikosten torjuntaan. Tietojohdoisesti oikein kohdennetulla torjuntatyöllä on onnistuessaan merkittävää vaikuttavuutta. Tästä esimerkkinä voidaan todeta pääosin suunnittelukaudella toteutettu järjestäytyneeseen rikollisryhmään kohdennettu mittava torjuntaoperaatio, jolla kyettiin merkittävästi heikentämään järjestön toimintaedellytyksiä.

Keskusrikospoliisiin tutkintavastuulla olevat rikokset ovat kattavasti eri rikoslakirikoksia ja edustavat pääasiassa törkeää tekemuotoa. Vuonna 2019 kirjattujen rikosten määrä nousi selkeästi edellisvuodesta. Päätettyjen rikosten määrässä oli huomattavaa nousua vuodesta 2018, mikä näkyy myös korkeana selvitystasona. Rikosten keskimääräinen tutkinta-aika lähes puolittui vuoden takaisesta. Rikostorjunnan tunnuslukuja tarkasteltaessa on kuitenkin huomioitava, että yhteistyössä toteutettavissa tutkintakokonaisuuksissa operatiivisen toiminnan tulokset kirjautuivat pääsääntöisesti yhdessä tekemiseen osallistuneille paikallispoliisiyksikölle.

Rikostorjunnan ja tutkinnan kustannuksissa oli jonkin verran nousua edellisvuodesta. Tätä voidaan pitää normaalina ja ennustettavissa olleena kehityksenä. Tutkinnan kustannuksissa per tutkinnan henkilötyövuosi oli vähäistä nousua. Vastaavasti rikostorjunnan kustannuksissa per selvitetty rikoslakirikokset ja tutkinnan kustannuksissa per selvitetty rikokset oli huomattavaa laskua, mikä johtui erityisesti päätettyjen rikosten aiempia vuosia suuremmasta määrästä.

Keskusrikospoliisi käynnisti vuonna 2019 yhteensä 13 merkittävää järjestäytyneiden rikollisryhmien rikollisen toiminnan paljastamiseen tähtäävää rikostorjuntaoperaatiota, jotka toteutettiin yhdessä paikallispoliisin ja muiden lainvalvontaviranomaisten kanssa. Operaatioihin liittyen kirjattiin muun muassa 111 törkeää huumausainerikosta, joka on edellisvuoden tasoa. Päätettyjen törkeiden huumausainerikosten keskimääräinen tutkinta-aika aleni selkeästi vuodesta 2018. Keskusrikospoliisi panosti eri toimin myös verkossa tapahtuvan huumausainekaupan paljastamiseen ja juttujen tutkintaan saattamiseen.

Järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvien torjuntaoperaatioiden määrä aleni jonkin verran edellisvuodesta. Tämä johtuu Keskusrikospoliisin suunnitelmallisesta, tietojohdoisesta panostuksesta yhteiskunnan kannalta vahingollisimpien ja vaarallisimpien kohteiden torjuntaan, mikä osaltaan näkyi myös rikostorjunnan ja tutkinnan kustannusten nousuna virastossa. Kohteiden haastavuudesta, laajuudesta ja kansainvälisestä ulottuvuudesta johtuen torjuntatoimet sitovat runsaasti sekä viraston omia että yhteistyötahojen resursseja. Onnistuessaan torjuntatoimilla on kuitenkin merkittävää vaikuttavuutta. EU-puheenjohtajuuskauden tehtävät vaikuttivat jonkin verran viraston perustehtävän hoitamiseen ja heijastuvat myös tunnuslukuihin.

Vaativimmat järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvät rikostorjuntaoperaatiot koskevat monialaista rikollisuutta. Vuoden 2019 juttukokonaisuuksiin sisältyi runsaasti myös talousrikoksia, mikä kirjausteknisistä syistä johtuen osaltaan selittää järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan käytetyn työajan kasvua ja talousrikostutkintaan käytetyn työajan laskua. Talousrikostutkinnan osalta tilannetta selittävät osin myös rekrytointihaasteet sekä alueyksiköiden vaihteleva juttukanta.

Keskusrikospoliisi kirjasi vuonna 2019 vastuulleen yhteensä 53 uutta talousrikokseksi luokiteltua juttua, mikä on hieman aiempaa vuotta enemmän. Lukumäärä on linjassa tutkittavien rikosasioiden luonteeseen – laajuus, kansainvälisyys, asiakirja- ja data-aineiston määrä, torjuntatyön vaativuus jne. – ja niiden tutkintaan käytettävissä olevaan tutkintaresurssin määrään nähden.

Virasto sai päätökseen yhteensä 59 talousrikosjuttua, joiden keskimääräinen tutkinta-aika oli 602 vuorokautta. Päätettyjen juttujen määrä nousi edellisvuodesta. Keskimääräisen tutkinta-ajan osalta ei päästy vuodelle 2019 asetettuun tavoitetasoon. Keskusrikospoliisin vastuulla oli kalenterivuoden päättyessä yhteensä 100 talousrikosjuttua, joista yli 24 kuukauden ikäisiä juttuja oli 39. Sisällä olevien talousrikosjuttujen määrä nousi jonkin verran edellisvuodesta, mutta säilyi silti tasolla, joka on saavutettu pidempiaikaisella panostuksella pitkäkestoisten juttujen päättämiseen. Yli 24 kuukauden ikäisten juttujen osuus sisällä olevista jutuista laski aiemmista vuosista.

Tutkinnassa oli useita uusia ja aiemmilta vuosilta siirtyneitä henkirikoksia, muita vakavia väkivaltarikoksia, järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyviä väkivaltarikosjuttuja, terrorismirikoksia, virkarikoksia, kuolemansyyn selvittämisiä, omaisuusrikoksia, kansainvälisiä oikeusapuja sekä luovutusasioita, joiden määrä oli 53. Lisäksi käynnistettiin useita kadonneita henkilöitä koskevia juttuja, joihin saattaa liittyä henkirikos. Tutkinnassa olleiden murhan yritysten suuri määrä selittyy pääosin poliiseihin kohdistuneella rikoksella Porvoossa, Kuopion koulusurmajutulla ja linnoittautumisjutulla Vantaalla.

Alueyksiköiden toiminnan painotukset vaihtelevat kulloisenkin juttukannan mukaisesti, mikä myös ilmentää yksiköiden toiminnan ketteryyttä ja henkilöstön monipuolista osaamista. Seurantakaudella yksiköiden tutkintavastuulla oli järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvien operaatioiden ohella tai niihin liittyen muun muassa useita vaativia talous- ja henkirikostutkintoja. Yksiköt myös tukivat merkittävästi paikallispoliisia niiden vastuulla olleissa jutuissa.

Keskusrikospoliisiin sijoitetun Poliisin kyberrikostorjuntakeskuksen tutkintavastuulla oli yhteensä 15 vaativaa rikoskokonaisuutta. Niihin sisältyi aiempaa vakavampia julkisen sektorin toimijoihin ja suuryrityksiin kohdistuneita rikoksia. Tämän lisäksi keskus vastasi 42:n laadullisesti omiin juttuihin verrattavan kansainvälisen oikeusapupyynnön hoitamisesta. Juttujen määrä pysyi ennallaan edellisvuoteen nähden. Kyberrikostorjunnan kehittyneitä mahdollisuuksia pyrittiin myös hyödyntämään kaikessa viraston vastuulla olevassa rikostorjunnassa.

Kyberrikostorjuntakeskuksen toimialaan liittyvissä toimeksiantopyynnöissä oli kasvua lähes kaikilla alueilla. Verkkorikostorjunnan tietotekninen tutkinta tuki merkittävästi taktista tutkintaa ja jäljensi huomattavan määrän dataa. Internettiedustelu tarjosi poliisiyksiköille avointen lähteiden tiedonhankintatukea. Uusien tutkintaohjelmistojen hankinta paikallispoliisille hoidettiin keskitetysti eri poliisiyksiköille. Poliisin www-sivuilta ladattavan nettivinkin kautta Keskusrikospoliisille tuli vuonna 2019 yhteensä 14 980 vihjettä. Kyberrikostorjuntakeskuksen panostuksella viestintään tavoiteltiin rikosten ennaltaestämistä sekä tunnettuuden kasvamisen myötä keskuksen houkuttelevuutta työpaikkana.

Viraston johtovalmiuspäivystyksen puitteissa hoidettiin yhteensä 162 tehtävää, joka on hieman enemmän kuin edellisvuonna. Tehtävistä 34 liittyi henkeen ja terveyteen kohdistuneisiin rikoksiin. Niihin sisältyi useita tapauksia, joissa Keskusrikospoliisi tuki tutkinnasta vastaavaa paikallispoliisiyksikköä ilmi tulleen henkirikoksen tutkinnan alkutoumissa. Osassa tapauksia jutun tutkinnanjohtajuus otettiin sovitusti Keskusrikospoliisille. Johtovalmiusvuorottelijan tehtävissä oli merkittävässä määrin kyse paikallispoliisiyksiköiden tukemisesta.

Tunnistettuna kehittämiskohteena virasto panosti edelleen merkittävästi rikoshyödyn takaisinsaannin tehostamiseen. Takaisin saadun rikoshyödyn määrä oli vuonna 2019 poliisin tulostietojärjestelmällä raportoituna kaikkiaan 9 936 163 euroa. Eri syistä tilastoitumattoman takaisin saadun rikoshyödyn määrä oli viraston omien seuranta järjestelyiden mukaan lisäksi 1 508 995 euroa, jolloin takaisin saadun rikoshyödyn määrä oli kaikkiaan 11 445 158 euroa. Summasta 8 858 782 euroa koski talousrikosjutuissa takaisin saatua rikoshyötyä ja 2 469 696 euroa järjestäytyneen rikollisuuden ja huumausainerikollisuuden torjunnassa saatua. Tehtyjen turvaamistoimien määrä oli yli 16 miljoonaa euroa. Rikosvahinkojen määrä avoimissa jutuissa pieneni lähinnä talousrikosjuttujen päättämisestä johtuen huomattavasti ja oli vuoden lopussa hieman yli 33 miljoonaa euroa.

Keskusrikospoliisin ERY-ryhmän operatiivisen toiminnan vakiinnuttamista osaksi viraston keinovalikoimaa jatkettiin suunnitelman mukaisesti. Ryhmän toteutuneiden tehtävien määrä oli tarkastelukaudella merkittävä. Ryhmän merkityksellisyys viraston operatiivisen toiminnan tukemisessa ja varautumiseen liittyen on ollut ilmeinen. Vuoden 2020 aikana laaditaan arvio ERY-toiminnasta.

Poliisihallitus antoi huhtikuussa 2019 ohjeen uudistuneesta luokittelusta korruptiojutuissa. Korruptioluokittelu on otettu käyttöön poliisin uudessa tiedustelujärjestelmässä ja luokittelusta on annettu koulutusta poliisiyksiköille. Keskusrikospoliisin korruptiontorjunnan vastuualueen tavoitteena on osaltaan kehittää korruptiorikollisuuden tunnistamista ja ilmiöseurantaa sekä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

Katsaus operatiiviseen toimintavuoteen 2019

Järjestäytyneen rikollisuuden torjunta

Päävastuu järjestäytyneen rikollisuuden operatiivisesta torjuntatyöstä Keskusrikospoliisissa on Tutkintaosaston Jr-torjunta -linjalla. Vantaalla sijaitsevan Etelä-Suomen jr-yksikön lisäksi Keskusrikospoliisin alueelliset yksiköt ovat osa Jr-torjunta -linjaa.

Pääkaupunkiseudun ulkopuoliset Jr-torjunta -linjan yksiköt ovat viraston strategian mukaisesti niin sanottuja täyden palvelun taloja, jotka kulloisenkin juttutilanteen mukaisesti paljastavat ja tutkivat kaiken tyyppistä Keskusrikospoliisin toimialaan sisältyvää vakavinta rikollisuutta. Alueellisissa yksiköissä on erityisesti huomioitu poliisilaitosten tukeminen, joka on nykyisin rutiinia.

Vuoden 2019 lopussa oli käynnissä yhdeksän järjestäytyneiden rikollisryhmien rikollisen toiminnan paljastamiseen tähtäävää torjuntaoperaatiota, joista kolme oli vuodelta 2018.

Tarkasteluvuonna perustettiin järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan osalta kaksi uutta kansainvälistä tutkintaryhmää. Käytännössä kaikkiin vuonna 2019 käynnistettyihin järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaoperaatioihin sisältyi merkittävää kansainvälistä yhteistyötä, mikä kuvastaa torjuntatoimien kohteena olevien rikoskokonaisuuksien kansainvälistä ulottuvuutta ja luonnetta.

Saatujen kokemusten perusteella parhaaseen kokonaisvaikuttavuuteen järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa päästään keskittämällä runsaasti voimavaroja yhteiskunnan kannalta kulloinkin haitallisimpien rikoskokonaisuuksien paljastamiseen ja tutkintaan.

Tapausesimerkkejä tutkinnasta

Esimerkki 1

Muutaman kuukauden valmistelun ja arvioinnin jälkeen järjestäytynyt rikollisryhmä United Brotherhood (UB) ja sen alajärjestö Bad Union (BU) valittiin 12.6.2018 valtakunnalliseksi rikostorjuntakohteeksi. Jengiläisillä oli lähtötilanteessa 167 avointa rikosjuttua poliisin tietojärjestelmissä. Rikosnimikkeinä jutuissa olivat muun muassa murha, törkeä ryöstö, törkeä kiristys, törkeä pahoinpitely, törkeä huumausainerikos, törkeä rahanpesu, laitton uhkaus, virkamiehen väkivaltainen vastustaminen ja ampuma-aserikos. UB aiheutti suurimman vaaran viranomaistoiminnalle.

Ryhmittymältä takavarikoitiin huomattava määrä aseita, erilaisia huumausaineita sekä ekstaasitabletteja. Rikoshyötyä saatiin turvaamistoimien kohteeksi yli 2,7 miljoonaa euroa. Keskeisenä ryhmittymän toimintaedellytysten heikentämistä toteuttavana keinona oli rikoshyödyn ja aseiden poisottaminen. Operaatiossa olivat keskeisesti käytössä niin sanotut hallinnolliset torjuntakeinot sekä EXIT-toiminto, jolla yhteiskunnan tukitoimin kannustetaan järjestäytyneen rikollisuuden henkilöitä poistumaan toiminnasta.

Keskusrikospoliisin johtamaan operaatioon osallistuivat kaikki poliisilaitokset ja lisäksi muita viranomaistahoja. Eri rikoslajeihin liittyen operaatiossa oli koko ajan käynnissä noin kaksikymmentä laajaa kokonaisuutta eri puolilla Suomea sekä ulkomailla. Yhteistyöviranomaisilla oli selkeä käsitys siitä, että tällainen kokonaisvaltainen lähestyminen toisi parempaa vaikuttavuutta vakavimman järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa. Lopullinen vaikuttavuus on arvioitavissa rikosprosessien jälkeen vuosina 2020-2021.

Pääjutun syyttäjät sekä Poliisihallitus vaativat 6.9.2019 ryhmittymien lakkauttamista yhdistyslain perusteella. Itä-Uudenmaan käräjäoikeus antoi 24.1.2020 päätöksen ryhmittymien väliaikaisesta toimintakiellosta. Päätöksessään se totesi muun muassa, että asian käsittelyn tässä vaiheessa on riittävällä todennäköisyydellä osoitettu UB:n ja BU:n toiminnan olevan lain ja hyvän tavan vastaista.

Esimerkki 2

Serbian poliisilta tuli elokuussa 2019 tieto siitä, että joidenkin serbialaisten henkilöiden epäillään harjoittavan laajamittaista ja ammattimaista kannabiksen kasvatustoimintaa Suomessa. Suomen Keskusrikospoliisi aloitti asiaan liittyen esitutinnan ja heti sen alkuvaiheessa ilmeni, että tapaukseen liittyy lukuisia Serbiassa ja Suomessa oleskelevia henkilöitä.

Suomen ja Serbian poliisi- ja syyttäväviranomaiset allekirjoittivat asiaan liittyvän sopimuksen kansainvälisen yhteisen tutkintaryhmän (JIT) perustamisesta. Yhteisen tutkinnan perusteella ilmeni, että rikolliseen toimintaan epäillään syyllistyneen noin 20 henkilöä ja toimintaa johdettiin Serbiasta käsin. Epäillyistä kaksi on suomalaisia, muut serbialaisia.

Suomessa saatiin nopeasti selvitettyä kolme toiminnassa olevaa kannabiskasvatustilaa, jotka sijaitsivat organisaation vuokraamissa kookkaissa omakotitalokiinteistöissä Suomussalmella, Haapavedellä ja Kemiönsaaressa. Poliisi takavarikoi kasvattamoissa eri kasvatusvaiheissa olleet sadot lokakuussa 2019. Samalla otettiin kiinni lukuisia asiaan liittyviä serbialaisia epäiltyjä Serbiassa ja Suomessa. Kiinniottoja tehtiin esitutinnan edetessä lisää ja tutkintavankeina asiassa on ollut kaikkiaan 11 henkilöä molemmissa maissa.

Esitutkinnassa ilmeni, että organisaatio on harjoittanut samanlaista rikollista toimintaa vuoden 2016 kesäkuusta lähtien. Tutkinnan kohteena oli kaikkiaan 14 kasvatussatoa, joista on arvioitu saadun noin 80 kilogrammaa valmista kannabista.

Esitutkinnassa selvitettiin Serbiassa toimineet serbialaiset johtohenkilöt, kannabiksen kasvattamoiden hankkimiseen ja varustamiseen liittyvät tahot sekä kasvattamoiden hoitajat ja valmistuneen kannabiksen levittämiseen osallistuneita henkilöitä Suomessa. Lisäksi selvitettiin henkilöpiiri, jonka tehtävänä on ollut kuljettaa huumeiden myynnistä saatu tuotto organisaation johdolle Serbiaan.

Heti esitutkinnan alkuvaiheessa todettiin, että kyseisenlainen serbialaisten Suomeen kohdistama rikollisuus on täällä uusi ilmiö ja senkin takia yhteisessä tutkintaryhmässä päätettiin puuttua siihen ennalta estävässä mielessä mahdollisimman kattavasti molemmissa valtioissa. Tässä vaikutetaan onnistutun.

Suomen osalta asiaa tullaan käsittelemään Oulun käräjäoikeudessa arviolta huhtikuussa 2020. Serbiassa olevien epäiltyjen osalta siellä oleva oikeudenkäynti on myöhemmin.

Poliisihallituksen vuonna 2014 pääkaupunkiseudun poliisitoiminnallisen yhteistyön kehittämiseksi perustaman, Keskusrikospoliisin puheenjohtajuudella toimivan huumerikostutkinnan kehittämistyöryhmän toiminta on edistänyt merkittävästi huumerikostutkinnan paljastamisen suunnitelmallisuutta, mikä puolestaan on selkeästi lisännyt torjuntatyön vaikuttavuutta pääkaupunkiseudulla. Yhteistyötä tiivistettiin edelleen vuonna 2019 ja tulokset olivat hyviä.

Henki- ja muun vakavan rikollisuuden torjunta

Kohdassa kuvataan erityisesti Tutkintaosaston asianomaisen linjan toimintaa.

Linjan arjen tekemisessä vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta voidaan jakaa kolmeen pääryhmään:

- 1) Henkeen ja terveyteen liittyvien rikosten esitutkinta, mukaan lukien terrorismi- ja sotarikokset sekä muiden vakavien rikosten esitutkinta.
- 2) Varautuminen vakavien, pääosin väkivaltaa tai muuta uhkaa sisältävien rikosten ja huolta-aiheuttavien henkilöiden toiminnan ennalta estämiseen ja jo tapahtuneiden rikosten tutkinnan ensitoimien varmistamiseen yhdessä aluevastuun omaavan paikallispoliisin yksikön kanssa. Keskusrikospoliisin ensivaste näihin tehtäviin on toteutettu muun muassa 24/7-johtovalmius- ja tutkijapäivystäjän varallaolotoimintoina.
- 3) DVI-uhrintunnistusyksikön päätehtävänä on jatkuvan valmiuden ylläpitäminen vainajien tunnistamisessa ja toiminnan kehittämisessä niin onnettomuuksissa menehtyneiden kuin rikoksen uhreina kuolleiden osalta. Lisäksi yksikölle kuuluu

valtakunnallisia kadonneiden henkilöiden ja tuntemattomien vainajien rekisteröintiin, tunnistamiseen ja mahdolliseen kuolemansyyn selvittämiseen liittyviä tehtäviä.

Valtakunnallisista vastuistaan huolimatta pääosa linjan rikosjutuista tapahtui ja tutkittiin eteläisen Suomen alueella. Kansainväliset kytkökset tapahtumapaikkojen, henkilöiden tai seuraamusten vuoksi haastoivat tutkijoita muun muassa terrorismi- ja sotarikosepäilyissä, rikoksissa ihmisyyttä vastaan ja muissa vakavissa rikoksissa siten, että tutkijat ja tutkintaryhmät joutuivat hankkimaan todisteita myös Euroopan ulkopuolelta, muun muassa Lähi-idän konfliktialueilta ja Afrikan mantereelta. Työtaakkaa niin Suomessa kuin maailmalla oli jakamassa järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan linja ja sen alueelliset yksiköt maakunnissa.

Sosiaalisen median eri alustoilla tapahtuneet rikokset ovat arkipäiväistyneet ja edelleen kasvussa myös väkivaltarikoksissa. Nimimerkkien takana olevat anonyymit rikosten tekijät löytävät uhrinsa ilman, että tarvitaan perinteisiä tekotapoja kohtaamisineen. Lapsia ja nuoria saalistavat tekijät väijyvät valemaailmassa toteuttaen laittomia seksuaalisia tarpeita. Vihapuhe on saanut uusia muotoja ja kohteita muuttuen entistä uhkaavammaksi ja kohdennetummaksi. Netissä tarjotaan väkivaltapalveluja tai etsitään itselle tekijäkumppaneita joukkosurmia toteuttamaan.

Tapausesimerkkejä tutkinnasta

Esimerkki 1

Elokuun lopulla, puolen yön aikaan, hätäkeskus sai tuntemattomalta soittajalta ilmoituksen käynnissä olevasta anastusrikoksesta Porvoon keskustan laitamalla sijaitsevalla teollisuusalueella. Tavanomaista tehtävää suorittamaan lähtenyt kahden poliisimiehen partio havaitsi tapahtumapaikalle päästyään joutuneensa väijytykseen. Aseella uhaten paikalla olleet tekijät ottivat toisen poliisimiehistä hallintaansa ja toista poliisimiestä kohti ammuttiin. Useiden minuuttien ja erinäisten vaiheiden jälkeen tekijöiden hallinnassa ollut poliisimies lähti juosten paikalta, jolloin myös häntä ammuttiin. Tuntematon tekijäkaksikko pääsi poistumaan paikalta ennen poliisin lisävoimien saapumista. Seuranneen päivän aikana poliisi tunnisti tekijäkaksikon, paikallisti heidät ja otti myöhemmin illalla heidät takaa-ajon jälkeen kiinni Ikaalisissa. Epäillyt olivat asuneet viimeiset vuodet Ruotsissa. Asian esitutkinta jatkuu Keskusrikospoliisin vastuulla muun muassa sen osalta, mitkä olivat tekijöiden tarkoitus ja motiivi.

Esimerkki 2

Poliisin tehtävänä on ennalta estää rikoksia. Miten se voisi tapahtua, jos tekoa suunnitteleva ei paljasta aikeitaan ennakoita? Syksyllä Kuopiossa pitkällä teräaseella varustautunut opiskelijamies iski omassa ammattioppilaitoksessaan. Epäilty kohdisti väkivallan omassa luokassaan opettajaansa ja oppilastovereihinsa, joista yksi kuoli välittömästi hyökkäyksessä ja useat saivat vakavia vammoja. Poliisin paikalle saapunut ensipartio esti lisävahingot ja sai epäillyn hallintaansa. Toinen kiinniottoa suorittaneista poliiseista loukkaantui teräseestä lievästi. Tekovälineenä käyttämänsä miekan epäilty oli ostanut postimyynnistä ja saanut sen postista tekopäivän aamuna.

Turussa terrorismirikoksen toteuttanut tekijä käytti kahta keittiöveistä. Kuopiossa tekijällä oli postimyynnistä tilattu miekka. Molemmissa tapauksissa tekovälineet eivät herättäneet kenenkään ulkopuolisen huomiota, eikä siihen tekoa edeltänyt käyttäytyminenkään johtanut.

Talousrikollisuuden torjunta

Kohdassa kuvataan erityisesti Tutkintaosaston asianomaisen linjan toimintaa.

Talousrikostorjunta painottui laajojen, vaikeasti selvitettävien ja kansainvälistä yhteistyötä edellyttävien rikoskokonaisuuksien sekä yhteiskunnallisesti erityisen merkittävien harmaan talouden rikoskokonaisuuksien tutkintaan. Tutkinnassa oli myös korkeisiin virkamiehiin kohdistuneita rikosepäilyjä sekä juttuja, jotka koskivat valtion turvallisuutta. Merkittävä osa toimista kohdennettiin järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan.

Talousrikostorjunnassa korostuu juttukokonaisuuksien vahva kansainvälinen ulottuvuus. Sähköinen asiointi ja erilaisten tietoverkkojen rikollinen hyväksikäyttö on avannut mahdollisuuksia nopeaan rajat ylittävään rikolliseen toimintaan. Erityisen selvästi tämä on havaittavissa rahanpesurikoksissa. Toimintaa johdetaan ulkomailta, rahaa siirretään Suomeen ja edelleen hyvin nopeasti takaisin ulkomaille. Useinkaan rahanpesun alkurikos ei ole vielä tässä vaiheessa tiedossa, joten rahanpesun tutkinta on lähes aina jälkikäteistä ja siirretyt varat ovat usein jo viranomaisten tavoittamattomissa. Rikollisen toiminnan kansainvälisyys edellyttää käännöstyötä ja tulkkausta myös sellaisten kielten osalta, jotka eivät kuulu yleisimpiin.

Tapausesimerkki tutkinnasta

Keskusrikospoliisi tutkii Turun saaristossa tehtyjä kiinteistöhankintoja ja niillä käytettyä pimeää työvoimaa muun muassa törkeänä rahanpesuna ja törkeänä veropetoksena. Toiminnan epäillään olleen suunnitelmallista ja pitkäkestoista, mitä kuvaa rahavirtojen kytkeytyminen useisiin eri maihin. Selvitettävä kokonaisuus on vaatinut laajaa kansainvälistä oikeudellista ja poliisiviranomaisten yhteistyötä todistelun hankkimiseksi ja tapahtumien selvittämiseksi.

Keskusrikospoliisin tutkimille talousrikoksille on tyypillistä niiden pitkäkestoisuus. Tavoitteena on ollut tutkinta-aikojen lyhentäminen, mutta edelleen keskimäärin 40 prosentissa tutkittavina olevista juttukokonaisuuksista esitutkinta kestää yli 24 kuukautta. Yhtenä selittävänä tekijänä on kansainvälisen yhteistyön osittainen kankeus ja siihen kuluva aika sekä esitutkinnan sirpaloituminen useisiin valtioihin EU:n alueella ja sen ulkopuolella.

Esitutkinnassa kertyy suuria määriä, jopa satoja teratavuja, tietoa sähköisessä muodossa ja erilaisilla tallennusaloilla. Suurten datamassojen käsittely ja todistusaineiston hakeminen kuluttavat huomattavissa määrin käytettävissä olevia resursseja.

Suojelupoliisin roolin muututtua uuden tiedustelulainsäädännön myötä ovat aiemmin sen tutkittaviksi kuuluneet rikokset siirtyneet Keskusrikospoliisin tutkittaviksi. Tällaisten, pääasiassa rikoslain 12 luvun mukaisten rikosten esitutkinta edellyttää hyvin tiivistä viranomaisyhteistyötä. Huomiota on kiinnitettävä erityisesti käsiteltävänä olevan tiedon arkaluontoisuuteen.

Rikoshyödyn jäljittäminen kansallisesti ja kansainvälisesti on tärkeä osa talousrikostutkintaa. Rikoshyödyn takaisinsaannissa saavutettiin vuodelle 2019 asetetut tavoitteet. Tehokkaalla kansainvälisellä yhteistyöllä on ollut suuri merkitys jäljittämisessä. Keskusrikospoliisin rikoshyödyn jäljittämiseen ja poisottamiseen on panostettu, mikä näkyy selkeästi parantuneena kehityksenä vuoden 2019 rikoshyötytuloksissa. Talousrikostorjunnassa rikoshyötyä saatiin useassa juttukokonaisuudessa, mikä on osoitus aktiivisista jäljitystoimenpiteistä sekä pakkokeinojen käytöstä. Rikoshyödyn poisottaminen on lisännyt talousrikostorjunnan vaikuttavuutta.

Ympäristörikosten kansallista ja kansainvälistä esitutkinta- ja rikostorjuntayhteistyötä kehitettiin edelleen ja samalla osallistuttiin aiempaa laajaa-alaisemmin myös EUROPOL EMPACT -painopisteiden mukaiseen toimintaan. Ympäristörikostorjunnan kehittämisessä huomioitiin myös Suomea koskeneen maatarkastuksen suositukset.

Syksyllä 2019 Suomessa järjestettiin Keskusrikospoliisin järjestelyvastuulla ja Poliisihallituksen rahoituksella EU-puheenjohtajuuskauteen liittyen Europolin yhteisen ympäristörikosverkoston EnviCrimeNet:n yleiskokous. Verkoston toiminnantarkoituksena on tehostaa ympäristörikosten ennaltaehkäisyä ja tutkintaa jäsen- ja kumppanuusvaltioissa parhaiden tutkintakäytänteiden ja muun tietojenvaihdon menetelmin.

Talousrikostorjunta ja siihen liittyvä esitutkinta edellyttävät hyvin toimivaa yhteistyötä eri viranomaisten ja yhteistyötahojen kanssa. Käytännössä yhteistyö eri tahojen kanssa on hyvin sujuvaa. Pääkaupunkiseudulla toimii poliisilaitosten ja Keskusrikospoliisin välinen

talousrikostutkinnan yhteistyöryhmä, jossa jäsenenä ovat myös syyttäjääalueen, verohallinnon ja Tullin edustajat. Yhteistyöryhmän yhtenä merkittävänä tehtävänä on tehostaa esitutkintaketjua siten, että asianosaisina olevat tahot kykenevät parhaalla mahdollisella tavalla ajoittamaan toimenpiteitään ja suunnittelemaan resurssiensa kohdentamista oikea-aikaisesti.

Kyberrikostorjunta

Keskusrikospoliisiin sijoitettu Poliisin kyberrikostorjuntakeskus on organisoitu matriisimaisesti siten, että sen toimintoja on viraston kaikissa kolmessa osastossa.

Kyberrikostorjuntakeskus toteutti vuoden 2019 aikana niin sanotun Roadshow'n poliisilaitoksille palveluiden esittelemiseksi. Tämä on näkynyt selkeänä toimeksiantopyyntöjen kasvuna keskuksen eri alueilla.

Vuonna 2019 verkkorikostorjunnan tietoon tuli aiempaa vakavampia julkisen sektorin toimijoihin ja suuryrityksiin kohdistuneita rikoksia, kuten Päijät-Hämeen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymään kohdistunut verkkohyökkäys. Verkkorikostorjunta vastaanotti 37 ulkomaista oikeusapupyynnöä. Oikeusapuvastauksia lähetettiin 34 kertaa. Kevään vaalit ja EU-puheenjohtajuuskausi näkyivät resurssien kohdennuksena viranomaisyhteistyöhön, kuten edustajan nimeämisenä Suomen delegaatioon varapuheenjohtajaksi käymään neuvotteluita terroristisen tietosisällön poistamista koskevasta asetusehdotuksesta. Vuoden aikana kyberrikostorjuntakeskus vahvisti muutoinkin yhteistyötään keskeisten sidosryhmiensä kanssa.

Rikosilmoitusten, joissa verkkorikostorjunnan tietotekninen tutkinta tuki taktista tutkintaa, määrä oli 245. Nousua edellisvuodesta oli 230 prosenttia. Näistä paikallispoliisin rikosilmoituksia oli 140. Paikallispoliisilta tulleiden tietoteknisen tutkinnan tukipyynnöiden määrä kasvoi edellisestä vuodesta 167 prosentilla. Verkkorikostorjunnan tietoteknisessä tutkimuksessa jäljennettiin dataa 436 teratavua. Kasvua edellisvuoteen verrattuna oli 146 prosenttia.

Kyberrikostorjuntakeskus osallistui Kansallisen Kyberharjoituksen (KYHA19) suunniteluun ja marraskuun lopulla järjestettyyn harjoitukseen sekä TAISTO19 -harjoitukseen.

Rikosteknisen laboratorion ICT-tutkimusalue oli osaltaan mukana monien suurten rikoskokonaisuuksien selvittämisessä. Tutkimusalueelle saapuneiden tutkimuspyyntöjen ja tutkittavien näytteiden määrä kaksinkertaistui edellisestä vuodesta. Tutkimuspyyntöjä saapui 440 (kasvua 78 %) ja tutkittavia näytteitä 1 061 (kasvua 82 %). Vastaavasti tutkimuspyyntöjä valmistui 379 (kasvua 78 %) ja tutkittavia näytteitä valmistui 972 (kasvua 102 %).

Kansainvälistä näkyvyyttä tutkimusalue sai järjestäessään Helsingissä ENFSI FIT -työryhmän konferenssin, minkä lisäksi tutkimusalue järjesti ensimmäisen valtakunnallisen ICT-tutkinnan laatuseminaarin.

Valtakunnallisesti keskitetyissä ICT-hankinnoissa saatiin kilpailutus tutkintaohjelmistojen osalta päätökseen ja uusien tutkintaohjelmistojen hankinta hoidettiin keskitetysti. Lisäksi tehtiin laitekilpailutus ICT-tutkijoiden työasemien hankkimiseksi.

Käynnissä oleva teknisen rikostutkinnan laatuhanke (POLA) edisti tietoteknisen tutkimuksen laatuasioita siten, että poliisilaitoksissa voidaan saattaa loppuun tietoteknisen tutkimuksen integrointi poliisin rikostutkimuskeskusten laatujärjestelmään.

Poliisin www-sivujen nettivinkin kautta Keskusrikospoliisille tuli vuonna 2019 yhteensä 14 980 (2018: 14 441) vihjettä, joista 4 443 (2018: 2 585) välitettiin paikallispoliisille toimenpiteitä varten.

Internettiedustelu käsitteli 374 (2018: 201) ulkomailta tullutta vihjeviestiä, joissa oli 5 241 (2018: 616)² tapausta, jotka tiedon havainneen toimesta on arvioitu sisältävän mahdollista liityntäpintaa lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvien kuvien levittämiseen internetissä, groomingiin tai lasten fyysiseen hyväksikäyttöön. Näitä ja oman toiminnan kautta paljastettuja rikoksia koskeneet tutkintapyynnöt toimitettiin poliisilaitoksille. Internettiedustelu antoi Suomen esitutkintaviranomaisille monipuolisesti tukea ja laati tiedustelumuistioita noin 310 eri tapauksessa.

Osana kyberrikostorjuntakeskuksen toimintaa internettiedustelun operatiivisia palveluita kehitettiin tarjoamalla poliisiyksiköille avointen lähteiden tiedonhankintatukea erilaisten vakavien rikosten estämiseen ja selvittämiseen. Tätä toimintaa jatketaan edelleen yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Lisäksi Internettiedustelu koulutti avointen lähteiden tiedonhankintaan noin 111 virkamiestä (2018: 120).

Internettiedustelulla on olennainen rooli myös tilannekuvan ylläpitämisessä sekä kohdennetun väkivallan ennalta estämisen ja muuhun ennaltaestävään toimintaan liittyvän tiedustelutyön onnistumisessa.

Kyberrikostorjuntakeskus on panostanut viestintään erityisesti Twitterissä, jossa on saavutettu lisänäkyvyyttä varsinkin onnistuneen kampanjoinnin kautta. Keskus osallistui kahteen Europolin johtamaan kansainväliseen kyberrikosten ennalta estävään kampanjaan. Keskuksen henkilöstö kävi vuoden aikana luennoimassa useissa kymmenissä sidosryhmätapahtumissa ja kyberturvallisuuteen liittyvissä tilaisuuksissa. Kyberrikostorjuntakeskus osallistui ensimmäistä kertaa Cyber Security Nordic -messuille.

Kyberrikostorjuntaa ja sen tuloksia käsitellään myös jäljempänä kohdissa internettiedustelu ja rikostekniset laboratoriopalvelut.

3.3 Lupahallinto

Keskusrikospoliisilla ei ollut lupahallintoon liittyviä tulostavoitteita vuonna 2019.

² Luvut eivät ole tilastoinnin muutoksen takia vertailukelpoisia.

3.4 Yhteiset palvelut

Keskusrikospoliisiin yhteisiä palveluja ovat rikostorjunnan valtakunnalliset asiantuntija-palvelut sekä rikostorjunnan ja tutkintamenetelmien kehittäminen.

3.4.1 Rikostorjunnan asiantuntijapalvelut

Tulostavoitteet 2019

Poliisin yhteiset tavoitteet

- Kehitetään rajat ylittävän rikollisuuden torjunnan prosesseja ja menetelmiä.
- Poliisin kansainvälisen yhteistyön koulutuksen kehittäminen yhteistyössä Poliisiammattikorkeakoulun kanssa siten, että kansainvälisen yhteistyön työkaluvalikkoa ja tietojärjestelmiä kyetään hyödyntämään tehokkaasti.
- EU:n puheenjohtajuuskauden hoitamiseen annetaan asiantuntemusta sekä Suomelle tärkeiden asioiden edistämiseen että puheenjohtajuuskauden velvoitteiden täyttämiseen.
- Keskusrikospoliisi ottaa entistä suuremman vastuun EU-neuvoston ja Europolin Empact-yhteistyön operatiivisista toimenpiteistä.
- Keskusrikospoliisi osallistuu poliisilaitosten rikostiedustelu- ja analyysiyksiköiden (RTA) kehittämiseen sekä uuden PTR-RTA-määräyksen laatimiseen ja sen mahdolliseen toimeenpanoon poliisihallituksen poliisitoimintayksikön ohjauksessa.
- Keskusrikospoliisi varmistaa poliisin tiedustelujärjestelmän käyttöönoton ja uuden järjestelmän toimintatavat sekä osallistuu järjestelmän jatkokehittämiseen. Poliisihallitus seuraa kirjausten määrien kehitystä.

Keskusrikospoliisin omat tavoitteet

- Toteutetaan Poliisihallituksen tarkemmin määrittelemällä tavalla Rikostorjunnan tila-selvityshankkeen loppuraportissa todettuja toimenpidesuosituksia erityisesti analyysitoiminnan, teknisen rikostutkinnan, kohdetorjunnan, viranomaisyhteistyön, kansainvälisen yhteistyön, koulutuksen ja kehittämisen sekä jaksamisen osalta.
- Poliisihallituksen linjausten mukaisesti huolehditaan poliisin kybertoimintaympäristön toimintojen, laitteiden ja ohjelmistojen sekä koulutuksen riittävästä yhdenmukaisuudesta, syvennetään yhteistyötä poliisilaitosten kanssa sekä osallistutaan kansallisen kyberrikostorjunnan ennalta ehkäisevän toiminnan toimintasuunnitelman toteuttamiseen.
- Varmistetaan, että Keskusrikospoliisin käytössä on riittävä kapasiteetti ja osaaminen suurten tietomassojen käsittelyyn ja selvitetään tekoälyn tarjoamia mahdollisuuksia.
- Kehitetään erityisesti case-analyysikykyä Keskusrikospoliisissa ja varmistetaan analyysiosaamisen sekä analyysityökalujen täysimittainen hyödyntäminen esitutkinnaissa.
- Vastataan teknisen rikostutkinnan laadun kehittämisestä ja yhdenmukaisuudesta. Näiden edistämiseksi Keskusrikospoliisi hankkii keskitetysti teknisen rikostutkinnan ja tietoteknisen tutkinnan välineet, vastaa vaativan teknisen rikostutkinnan koulutuksesta sekä avustaa paikallispoliisin teknisten rikostutkimuskeskusten akkreditointia.

Tuloksen ja toiminnan arvioinnissa käytettävät tunnusluvut

Tunnuslukujen lähteenä on käytetty pääosin poliisin tulostietojärjestelmää (PolStat), mutta myös yksiköiden omaa seurantaa sekä viraston käytössä olevia talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiä.

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta - asiantuntijapalvelut	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
TALOUDELLISUUS				
Rikosteknisen laboratorion kustannukset /lausunto € ³	385	304	310	432 ⁴
TUOTTAVUUS				
Rikosteknisen laboratorion antamat lausunnot / htv	251	286	280	270
Asiantuntijapalvelujen osuus viraston kokonaistyöajasta	45,9	48	48	52
PALVELUKYKY JA LAATU				
Rikosteknisen laboratorion lausuntojen toimitusaika, tutkimusalueen ka, vrk.	49	40	45	47
Rikosteknisen laboratorion lausuntojen toimitusaika, toimeksiantojen keskiarvo, vrk.	52	31	50	49
Rikosteknisen laboratorion nopeutettujen tuotteiden (3 vrk) valmistuminen luvatussa määräajassa, %		92	95	85
Rikosteknisen laboratorion muiden kuin nopeutettujen tuotteiden valmistuminen luvatussa määräajassa, %		97	85	72
TUPA-toiminnon tehtävien lukumäärä, kpl		1 552	1 000	1 433
TUPA-toiminnon tehtävien keskimääräinen käsittelyaika kiireellisten tehtävien osalta, vrk		11	4	8
TUPA-toiminnon tehtävien keskimääräinen käsittelyaika ei kiireellisten tehtävien osalta, vrk		17	30	23
Huolta aiheuttavien korkean riskin henkilöiden osalta tapausten tunnistettujen henkilöiden lukumäärä, kpl		9	12	10
Huolta aiheuttavien korkean riskin henkilöiden osalta tapausten seuranta TUPA- toiminnon toimenpiteiden jälkeen, kpl		9	12	- ⁵
UHKAT-toiminnon käsiteltävien tapausten lukumäärä, kpl		341	300	255
UHKAT-toiminnon kiireellisten tehtävien välitön käsittelyynotto, %		100	100	100

³ Luvut eivät sisällä alihankintana ostettavia tutkimuksia.

⁴ Vuoden 2019 lausunnon hintaa koskeva luku ei ole vertailukelpoinen aikaisempien vuosien vastaavien lukujen kanssa, koska 2019 lukuun sisältyy eräiden Rikosteknisen laboratorion sisäisten tukitehtävien kustannukset, jotka on aikaisemmin voitu jättää erilaisen kustannusseurannan takia pois.

⁵ Toimintamallin muuttamisen johdosta toteumatunnuslukua ei enää seurata.

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta - asiantuntijapalvelut	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
UHKAT-toiminnon vaativa asiantuntijatuki poliisiyksiköille, kpl		69	50	52
UHKAT-toiminnon vaativien asiantuntijatuki- tehtävien keskimääräinen käsittelyaika, vrk		4	4	3
UHKAT-toiminnon tapausten seuranta korkean uhkan kohteissa, kpl		78	50	59
Internettiedustelun tiedonhankintapalvelut toimeksiantojen perusteella ja oma-aloitteisesti yhteensä, kpl		524	600	607
Internettiedustelun tiedonhankintapalvelut toimeksiantojen perusteella ja oma-aloitteisesti rikostorjuntaa tukevat, kpl		314	350	324
Internettiedustelun tiedonhankintapalvelut toimeksiantojen perusteella ja oma-aloitteisesti yjt-toimintaa tukevat, kpl		214	300	283
Internettiedustelun tiedonhankintapalvelut toimeksiantojen perusteella ja oma-aloitteisesti toimeksiantojen keskimääräinen käsittelyaika, vrk		22	25	26
CAM-tutkintapyynnöt ja rikosilmoitukset poliisiyksiköille, kpl		30	50	184
Valitut vakavan rikollisuuden kohdetorjuntaoperaatiot				
- yhteensä	3	1	12	6
- joista paikallispoliisin vastuulle	1	0	4	2
- KRP:n vastuulle	2	1	6	3
- Tullin ja RVL:n vastuulle	0	0	2	1 ⁶
PTR-rikostiedustelu- ja rikosanalyysimuistiot	134	158	190	120
- yhteensä				
- rikostiedustelumuijioita	75	48	70	19
- sarjoitustehtäviä	12 ⁷	60	60	79
- uhka-arvioita	33	9	20	2
- muita muistioita	14	41	40	20
Kansainvälisten oikeus- ja virka-apupyynnöiden keskimääräinen käsittelyaika (vrk)	21	46	25	53
Avoimena olevien oikeus- ja virka-apujen lukumäärä	1 028	641	500	1 359
Niiden ilmoitusten osuus epäilyttävistä liiketoimista tehdyistä ilmoituksista, joiden osalta on luovutettu tietoja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi ja selvittämiseksi, %	4,4	7	8	4,4
Rahanpesuilmoitusten lukumäärä	48 318	39 220	50 000	64 403
Rahanpesun selvittelykeskuksen tekemien liiketoimen keskeyttämisspätösten kautta saatu rikoshyöty (M€)	1,7	2,3	3	4,95

⁶ Tullin ja Keskusrikospoliisin yhteinen kohde.

⁷ Vuoden 2017 osalta kyse on sarjoitusesitysten lukumäärästä.

Yhteenveto ja päätelmät

Keskusrikospoliisin vastuulla olevat rikostorjunnan valtakunnalliset asiantuntijapalvelut kyettiin pääosin tuottamaan kysyntää vastaavalla tavalla, sovittujen tulostavoitteiden mukaisesti ja laatutaso säilyttäen. Myöskään yksittäisten tunnuslukujen valossa tarkasteltuna esille ei noussut erityisiä haasteita tai kehittämiskohteita. Eri toimintojen volyymit pysyivät valtaosin edellisvuoden tasolla taikka kasvoivat siitä ja vasteajat olivat pääosin tavoitteiden mukaisia. Asiantuntijapalveluiden tulostittaristo uudistettiin toimintaympäristömuutosten johdosta vuodelle 2018, minkä vuoksi tuota aiempia toteumatietoja on vuosivertailua varten käytettävissä vain osassa mittareita.

Rikollisuuden tilanne- ja torjuntakuvan ylläpito painottui poliisiin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhdessä sopimiin PTR-painopistealueisiin. Kehittynyt tilannekustoiminta on tiivistänyt entisestään lainvalvontaviranomaisten yhteistyötä. Tällä on ollut merkittävä vaikutus rikosten ennalta estämiseen, torjuntatoimien oikea-aikaiseen ja tarkoituksenmukaiseen kohdentamiseen sekä rikosten sarjoittamiseen ja analysoimiseen. Parantuneen tilannekuvan johdosta toiminnalla on kyetty entisestään tehostamaan erityisesti vakavimman rikollisuuden tietojohtoista torjuntatyötä.

Suomen kansallinen matkustajatietoyksikkö (PIU) aloitti toimintansa 1.6.2019 osana PTR-toimintaa. Yksikön toiminta perustuu lakiin lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa. Matkustajatietoyksikön päätehtävänä on PNR-lentomatkustajatiedon vastaanottaminen ja käsittely vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjunnassa. Yksikkö tuotti toimivaltaisille viranomaisille yhteensä yli 300 toimenpiteiden kohdetta.

PTR-rikostiedustelurakenteessa hoidettiin vuoden 2019 aikana yli 5 000 erilaista lainvalvontaviranomaisten operatiivista toimintaa tukevaa tehtävää. Toimintaa suunnataan PTR-johtoryhmän vahvistamien painopistealueiden mukaisesti. Eniten toiminnalla tuettiin huumausainerikollisuuden, järjestäytyneen rikollisuuden, rajat ylittävän rikollisuuden sekä laittoman maassaolon torjuntaa. PTR-toiminnon eri teemoilla laatimien muistioiden määrä laski jonkin verran edellisvuodesta.

Keskusrikospoliisi osallistui sovitulla tavalla Suomen EU-puheenjohtajuuskauden turvallisuusjärjestelyihin ja toimialueidensa osalta eri työryhmien toimintaan. Tämä vaikutti osittain resurssien käytettävyyteen perustoiminnassa.

Rikostiedustelullisessa ennalta estävässä toiminnassa kiinnitettiin huomiota työprosesien edelleen kehittämiseen ja samalla henkilöstön oikeusturvatekijöiden varmistamiseen prosesseissa. Kehittämistoimet koskivat muun muassa kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden turvapaikanhakijoiden maasta poiston priorisointiprosessia, terrorismin torjunnan kohdehenkilöihin liittyvää rikostiedustelua, viranomaisyhteistyötä kohdenetun väkivallan uhkien torjunnassa sekä työkalujen kehittämistä internetissä tapahtuvien lapsiin kohdistuvien rikosten torjunnassa. Viimeksi mainitun osalta työtä kyettiin tehostamaan myös Poliisihallituksen myöntämällä lisäresurssilla.

Keskusrikospoliisi tuki aktiivisesti poliisilaitosten rikostiedustelu- ja analyysiyksiköiden (RTA) kehittämistä ja osallistui uuden PTR-RTA -määräyksen laatimiseen Poliisihallituksen ohjauksessa. Lisäksi virasto osallistui poliisin uuden operatiivisen tietojärjestelmän kehittämiseen. Siihen sisältyvän tiedustelujärjestelmän käyttö on käynnistynyt aktiivisesti virastossa.

Keskusrikospoliisi jatkoi poliisin kansainvälisen yhteistyön koulutuksen kehittämistä yhteistyössä Poliisiammattikorkeakoulun kanssa. Tähän liittyen muun muassa

käynnistettiin yhteistyö Poliisiammattikorkeakoulun kanssa poliisin kansainvälisen yhteistyön, tiedonvaihdon ja tietojärjestelmien koulutuksen kehittämiseksi.

Avoimena olevien kansainvälisten oikeus- ja virka-apupyynnöiden määrä lisääntyi selkeästi edellisvuodesta. Tämä johtui suurelta osin verkkorikollisuuteen ja ISP-toimintoon liittyvien pyynnöiden määrän huomattavasta kasvusta. Lisäksi pyynnöt ovat entistä laaja-alaisempia ja haasteellisempia toteuttaa, jolloin niiden vasteaika lisääntyy.

Analyysikyvykkyyden kehittämiseksi Tutkintaosaston henkilöstölle järjestettiin viraston sisäisesti koulutusta omavaraisuuden lisäämiseksi juttujen tutkinnan yhteydessä tehtävässä analyysityössä.

Suurten tietomassojen käsittelykapasiteettia lisättiin toimintavuoden aikana. Lisäksi käynnistettiin hankkeita tekoälyn hyödyntämiseksi suurten tietomassojen käsittelyssä.

Rahanpesun selvittelykeskus otti vuonna 2019 vastaan enemmän epäilyttäviä liiketoimia koskevia ilmoituksia, avasi enemmän selvittelykokonaisuuksia sekä teki liiketoimen keskeyttämismääräyksiä (jäädetyksiä) lukumääräisesti enemmän kuin kertaakaan aiemmin toimintansa aikana.

Selvittelykeskus luovuttaa epäilyttävistä liiketoimista tehdyistä ilmoituksista tietoa poliisiyksiköille sekä muille toimivaltaisille viranomaisille rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ja sen rikoksen, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen kohteena oleva omaisuus tai rikoshyöty on saatu tai saataisiin, estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi sekä tutkintaan saattamiseksi. Rahanpesuilmoitusten määrän nousua 64 prosenttia vuodesta 2018, poliisiyksiköille tehtyjen ilmoitusten suhteellinen osuus pieneni edellisvuodesta.

DNA-tutkimusten kysynnän kasvu taittui hieman vuonna 2019. Tämä saattoi johtua ruuhkien aiheuttamista pidentyneistä toimitusajoista. Tietoteknisten tutkimusten toimeksiantomäärät lisääntyivät 79 prosentilla vuoteen 2018 verrattuna. Sormenjälkitutkimusten määrä lisääntyi pitkän laskusuuntaisen vaiheen jälkeen (11 %). Rikosteknisen laboratorion palvelukyky suhteessa toimeksiantojen kasvuun heijastuu myös tunnuslukuihin.

Poliisin digitaaliforensiikan hankintojen keskittäminen Keskusrikospoliisin hoidettavaksi saatiin täysin toteutettua seurantakauden aikana. Rikostekninen laboratorio hankki Poliisihallituksen myöntämällä erillisrahoituksella keskitetysti tietoteknisen tutkinnan ohjelmit ja laitteet poliisiyksiköille.

Syksyllä 2019 päätetyn mukaisesti virastossa käynnistettiin osana meneillään olevaa strategiatyötä toimintojen strateginen tarkastelu, jonka tavoitteena on Keskusrikospoliisin asiantuntijapalveluiden edelleen kehittäminen vastaamaan muuttunutta ja ennakoitavissa olevaa toimintaympäristöä ja kentän tarvetta sekä henkilöstön jaksamisen varmistaminen eri toiminnoissa. Tarkasteluun sisältyvä toimintojen kartoitus tehtiin pääosin vuonna 2019 ja varsinainen arviointi toteutetaan kevään 2020 aikana.

Katsaus toimintavuoteen 2019

Rikostiedustelulliset asiantuntijapalvelut

Operatiivinen PTR-rikostiedustelutoiminta

Operatiivisen PTR-rikostiedustelurakenteen muodostavat Valtakunnallinen PTR-rikostiedustelu- ja analyysikeskus sekä kolme PTR-erityisyksikköä: maa- ja meriliikenteen PTR-rikostiedusteluyksiköt sekä 1.6.2019 aloittanut Suomen kansallinen matkustajätietoyksikkö (PIU). Matkustajätietoyksikön toiminta perustuu lakiin lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa.

PTR-rikostiedustelurakenteessa hoidettiin vuoden 2019 aikana yli 5 000 erilaista lainvalvontaviranomaisten operatiivista toimintaa tukevaa tehtävää. Toimintaa suunnataan PTR-johtoryhmän vahvistamien painopistealueiden mukaisesti. Eniten tuettiin huumausainerikollisuuden, järjestäytyneen rikollisuuden, rajat ylittävän rikollisuuden sekä laittoiman maassaolon torjuntaa.

Kansallisen matkustajätietoyksikön päätehtävänä on PNR-lentomatkatietojen vastaanottaminen ja käsittely vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjunnassa. Yksikkö tuotti vuonna 2019 tässä tehtävässä toimivaltaisille viranomaisille yhteensä yli 300 toimenpiteiden kohdetta. Yksikön kehittämiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön on panostettu voimakkaasti.

Keskusrikospoliisin strategisen analyysitoiminnan tehtävänä on tunnistaa toimintaympäristöstä uusia nousevia uhkia. Rikollisuuden rajattomuus ja rikosten yhä haasteellisemmaksi muodostuva torjunta edellyttävät panostamista ennalta estävyyteen. Strategisen analyysin tutkijat laativat tässä tarkoituksessa lukuisia säännönmukaisia katsauksia ja erikseen tilattuja tilannekuvatuotteita.

Automaattinen kasvontunnistusjärjestelmä -hanke (KASTU) toteutui vuonna 2019 suunnitellun mukaisesti. Vuoden aikana testattiin muun muassa kuvasta tunnistamiseen käytettävän algoritmin toimintaa erilaisilla kuvamateriaaleilla ja myös kuvavirrasta tehtävää kasvontunnistusta. Koulutuksen osalta keskityttiin automaattisen kasvontunnistusjärjestelmän ja kasvontunnistajakoulutuksen toteuttamiseen. Annettu koulutus tukee osaltaan poliisin osaamisen kehittämisen strategian toimeenpanoa.

Keskusrikospoliisi osallistui vuonna 2019 Suomen EU-puheenjohtajuuskauden turvallisuusjärjestelyihin muun muassa perustamalla erillisen tiedustelukeskustoiminnon. Organisaatorisesti keskus sijoitettiin Valtakunnalliseen PTR-rikostiedustelu- ja analyysikeskukseen ja sen toimintaan osallistui Keskusrikospoliisin henkilöstön lisäksi laajasti eri alan asiantuntijoita useista eri viranomaisista.

Ennalta estävän toiminnan yksikkö

Tiedusteluosastoon perustettiin 1.9.2018 lukien Ennalta estävän toiminnan yksikkö. Siihen kuuluvat Internettiedustelu sekä TUPA- ja UHKAT-toiminnot (näiden katsaukset seuraavassa). Yksikön tehtävänä on suorittaa rikostiedustelua, vastata tiedon analysoinnista ja välittää tietoa yhteistyöviranomaisille sekä toiminnallaan ennalta estää vakavia henkeen ja terveyteen kohdistuvia rikoksia ja ylläpitää tehtäväkenttäänsä liittyen reaaliaikaista operatiivista tilannekuvaa.

TUPA-toiminto

Toiminto keskittyy ulkomaalaisiin henkilöihin, terrorismiin, yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen, laittomaan maahanmuuttoon ja ihmiskauppaan liittyvien vihjeiden käsittelyyn, tiedonhankintaan, analysointiin ja riskien torjuntaan yhdessä muiden viranomaisten kanssa.

TUPA-toiminnoissa kiinnitettiin vuoden 2019 aikana erityistä huomiota työprosesseihin. Kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden turvapaikanhakijoiden maasta poiston priorisointiprosessia kehitettiin edelleen vuoden 2019 lopussa. Terrorismin torjunnan kohdehenkilöihin liittyvää rikostiedustelua tehostettiin ja tehtiin määrämuotoisemmaksi. Maahanmuuttovirastolle tuotettavia palveluita, kuten lausuntoja ja tiedonluovutusta, alettiin kehittää vuoden lopulla.

UHKAT-toiminto

UHKAT-toiminto vastaa kohdennetun väkivallan uhkien käsittelyn ja torjunnan asiantuntijapalveluiden tuottamisesta valtakunnallisesti, toiminnan ja seulontatyökalun kehittämisestä ja kansainvälisestä yhteistyöstä sekä ylläpitää vakaviin uhkatilanteisiin liittyvää tilannekuvaa. Toiminto tarjoaa asiantuntijapalveluina muun muassa huolta aiheuttavien henkilöiden psykologijaastatteluita, uhka-arvioiteja sekä uhka-arviokonsultaatioita.

UHKAT-toiminnon keskeisenä tehtävänä on tukea poliisilaitoksia uhkien arvioinnissa ja torjunnassa sekä hyödyntää erilaisten asiantuntijoiden osaamista. Toiminto tekee tiiviisti yhteistyötä poliisilaitosten, Suojelupoliisin, sosiaali- ja terveystieteiden viranomaisten sekä muiden sidosryhmien kanssa.

Vuonna 2019 toiminnolla oli selvästi aiempaa enemmän laajoja tapauksia, joiden työstäminen on kestänyt useita kuukausia. Vuoden aikana korostui erityisesti se, että vakavissa uhkatapauksissa rikostutkiminta on usein erottamaton osa ennalta estävää toimintaa vakavan väkivaltateon paljastamiseksi ja estämiseksi. Tämän vuoksi toiminto on ollut esitutkiminnan tukena, muun muassa kuulusteluissa, laite-etsinnöissä ja tapauksien syytöksiin saattamisessa.

Internettiedustelu

Internetissä tapahtuvien lapsiin kohdistuvien rikosten määrä on kasvanut voimakkaasti. Näin voidaan päätellä esimerkiksi runsaasti lisääntyneiden yhteydenottojen määrästä. Seksuaalirikosten ja niihin liittyvän laittoman kuvamateriaalin käsittelyä tehostettiin lisäämällä henkilöresurssia sekä ottamalla käyttöön uusia työkaluja.

Internettiedustelulla tuetaan laajasti myös yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen tähtävästä poliisitoimintaa. Toiminnoissa tehdään myös tietoverkoissa tapahtuvaa salaista tiedonhankintaa, mikä vaatii erityistä osaamista ja teknistä välineistöä. Lisäksi toiminto järjestää valtakunnallista koulutusta.

Rahanpesun torjunta

Rahanpesun selvittelykeskus otti vuonna 2019 vastaan enemmän epäilyttäviä liiketoimia koskevia ilmoituksia kuin kertaakaan aiemmin toimintansa aikana. Ilmoitusten lukumäärä oli vuonna 2019 yhteensä 64 403, mikä on noin 25 000 ilmoitusta enemmän kuin vuonna 2018. Selvittelykeskus myös avasi vuonna 2019 selvittelykokonaisuuksia yhteensä 1 515. Selvittelykeskus teki kaikkiaan 1 276 tiedonluovutusta.

Selvittelykeskus teki vuonna 2019 yhteensä 73 liiketoimen keskeyttämismääräystä (ns. jäädytystä), mikä on lukumääräisesti enemmän kuin kertaakaan aiemmin. Jäädytettyjen varojen arvo oli yhteensä noin 9,8 miljoonaa euroa, josta on viranomaisten haltuun jäänyt lähes viisi miljoonaa euroa. Liiketoimen keskeyttämismääräykset olivat pääasiassa alle 100 000 euron summia.

Esimerkki

Pankki teki rahanpesuilmoituksen, jonka mukaan Luxemburgista oli maksettu suomalaisen yrityksen tilille neljä miljoonaa euroa. Selvittelykeskus jäädytti suurimman osan varoista ja kirjasi asiassa rikosilmoituksen. Paikallispoliisi selvitti esitutkinnassa, että kyseessä oli kansainvälinen BEC-petos (ns. toimitusjohtajapetos), joka liittyy laajempaan petosrikosten kokonaisuuteen. Rahanpesun selvittelykeskus jäljitti edellä mainitusta neljästä miljoonasta eurosta eteenpäin ulkomaille siirrettyjä varoja ja sai merkittävän osan palautettua Suomeen. Selvittelykeskuksen nopea toiminta yhteistyössä pankkien kanssa mahdollisti puuttumisen Suomessa olleisiin varoihin ja selvittelykeskuksen kansainväliset yhteydet mahdollistivat eteenpäin välitettyjen varojen jäljittämisen, jäädyttämisen ja palauttamisen kohdemaista.

Vuonna 2019 selvittelykeskus vastaanotti 25 terrorismin rahoittamista koskevaa ilmoitusta ja avasi toista sataa selvittelykokonaisuutta, joissa on viitteitä terrorismin rahoittamisesta, kartoitti vierastaistelijoiden rahoittamista sekä toimi yhteistyössä ulkomaisten viranomaisten kanssa terrorismin rahoittamiseen liittyvissä tutkinnoissa. Lisäksi toimintavuotena toteutettiin laaja terrorismin rahoittamista koskeva selvitys, jonka on tarkoitus lisätä terrorismin rahoittamisen parissa työskentelevien viranomaisten ja rahanpesulain mukaisten ilmoitusvelvollisten asiantuntemusta terrorismin rahoittamisesta sekä tukea terrorismin rahoittamisen kansallista riskiarviota.

Virtuaalivaluutan välittäjien lakisäätinen velvollisuus tehdä rahapesuilmoituksia astui voimaan 1.12.2019. Selvittelykeskus vastaanotti joulukuussa yhteensä 61 virtuaalivaluutan välittäjien tekemää epäilyttävää liiketoimea koskevaa ilmoitusta, joiden lukumäärän ennustetaan nousevan vuonna 2020 huomattavasti. Selvittelykeskukseen perustettu erityisselvittelyn virtuaalivaluuttatoiminto tuki lukuisia esitutkintoja vuoden 2019 aikana ja avusti Keskusrikospoliisin ja poliisilaitosten tutkintaa rikoshyödyn jäljittämisen ja takaisinsaamisessa sekä virtuaalivaluutta-analyysin laatimisessa useissa valtakunnallisesti merkittävissä esitutkintakokonaisuuksissa.

Selvittelykeskuksen yhteydessä vuonna 2019 käynnistetty kaksivuotinen EU-rahoitteinen Black Wallet -hanke on kartoittanut PSD2-direktiivin myötä markkinoille tulevia uudentyypisiä maksunvälityspalveluja tarjoavia toimijoita ja FinTech -yrityksiä sekä näiden toimintaan liittyviä riskejä. Hanke toteutetaan yhteisesti Ruotsin rahanpesun selvittelykeskuksen kanssa.

FATFin^[1] Suomen maa-arvio julkaistiin huhtikuussa 2019 (<http://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/documents/mer-finland-2019.html>). Selvittelykeskuksella oli keskeinen tehtävä mittavassa prosessissa, jonka puitteissa arviointiryhmä kuuli asiantuntijoita. FATFin arviointiraportista ilmenee, että Suomen lainsäädäntö vastaa erittäin hyvin kansainvälistä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunnan standardia. Raportissa todetaan torjuntatoimien tehokkuudessa olevan jonkin verran

[1] FATF = Financial Action Task Force, <http://www.fatf-gafi.org/about/>.

korjattavaa. Selvittelykeskuksen toimintaa sinänsä pidettiin raportissa tehokkaana. Selvittelykeskuksella on keskeinen rooli raportin Suomea koskevien 52 suosituksen toimeenpanossa, muun muassa kansallisen riskiarvion laatimisessa, selvittelykeskuksen analyysituotteiden tehokkaammassa hyödyntämisessä rikostorjunnassa ja viranomais-ten välisen tiedonvaihdon tehostamisessa. Tämän lisäksi selvittelykeskus on jatkanut vuonna 2019 toimintansa kehittämistä erityisesti ICT-teknologian tehokkaammalla hyödyntämisellä.

Oikeus- ja virka-aputoiminta

Vuonna 2019 oikeus- ja virka-apuasioissa sekä kansainvälisessä tiedonvaihdoissa korostuivat edelleen reagointikyky, hyvä yhteistyö sekä yhdessä tekeminen ulkomaisten ja kotimaisten viranomaisten (syyttäjälaitos, Tulli, Rajavartiolaitos ja Suojelupoliisi), eri poliisiyksiköiden, Keskusrikospoliisin omien yksiköiden sekä muiden yhteistyökumppanien kesken.

Tilastojärjestelmän mukaan vuonna 2019 kaikkien oikeus- ja virka-apuyksikön tehtäviin kuuluvien asioiden läpivirtausaikojen keskiarvo oli 53 päivää. Asioiden kokonaismäärä lisääntyi vuodesta 2018 vuoteen 2019 yhteensä 593 asialla. Eniten lisääntyi verkkorikollisuus, 568 kpl, sisältäen muun muassa ISP-toiminnon.

Ryhmät	Asiat / jutut 2019	Asiat / jutut 2018	
Ajoneuvorikokset	287	310	-23
Henkilöihin kohdistuva rikollisuus	922	1.095	-173
Huumausainerikollisuus	620	545	75
Itärikollisuus	225	179	46
Omaisuusrikollisuus	604	574	30
PRÜM	275	290	-15
Talousrikollisuus	683	598	85
Verkkorikollisuus	1 149	581	568
Yhteensä	4 765	4 172	593

Keskusrikospoliisin Tiedusteluosaston organisaatiouudistuksen yhteydessä 1.9.2018 yhdistettiin Huumausaine- ja henkilöön kohdistuvat rikokset -yksikkö sekä Talous- ja omaisuusrikosyksikkö uudeksi Oikeus- ja virka-apuyksiköksi. Seuraavassa on katsaus yksikön eri toimintoihin.

Talousrikollisuus

Oikeus- ja virka-apupyynnöiden sekä eurooppalaisen tutkintamääräyksen (EIO) perusteella tietopyyntöinä eri suomalaisille rahoituslaitoksille pankki-, luottokortti- sekä tilietietokyselyitä tehtiin useita satoja kertoja. Lisäksi tehtiin useita pyyntöjä suomalaisille eri teleoperaattoreille, erityisesti IP-osoitteiden haltija- ja käyttäjätietojen selvittämiseksi.

Oikeus- ja virka-apumenettelyssä sekä kansainvälisessä tiedonvaihdoissa rikoshyöty on aina mainittu eräänä mahdollisuutena tutkinnanjohtajille ja syyttäjille heidän harkitessaan

eri ulkomaisia toimenpiteitä. Suomesta ulkomaille toimitetuissa pyynnöissä rikosnimikkeinä olivat muun muassa törkeät petokset, joista monet olivat niin sanottuja toimitusjohtajapetoksia (CEO-petokset). Niissä suomalaiset yritykset ovat erehdyttynä siirtäneet rikollisille varoja yrityksen toimitusjohtajan tai muun yrityksen vastuuhenkilön nimissä.

Erlaisia nettihuijauksia, kuten rakkaus- ja sijoituspetoksia, esiintyi laajasti vuonna 2019. Petosten uhrit tavoitetaan yhä useammin sosiaalisen median kanavien, kuten Facebookin ja Instagramin, kautta. Uutena tekotapana nousi esiin niin sanotut lainahuijaukset, joilla tavoitellaan taloudellisessa ahdingossa olevia uhreja.

Myös nettirakas- ja nettikauppatapauksissa uhrit olivat maksaneet huijattuina suuriakin summia ulkomaille. Rikosten selvittäminen on haasteellista, koska hyvin suunnitelluissa ja kansainvälisesti organisoiduissa rikoksissa käytetään usein tietoteknisessä ympäristössä vääriä henkilötietoja, maksukortteja, kryptovaluuttaa, erilaisia pelitilejä ja asiakasvaratilejä maksujen häivyttämiseen. Keskusrikospoliisi pyrki vaikuttamaan asiaan tiedottamisella.

Suomalaisia kadonneita tai varastettuja henkilötietoja tai asiakirjoja käytettiin useaan otteeseen petostarkoituksessa eri puolella Eurooppaa. Tyypillinen esimerkki on kaivinkoneen tai muun vastaavan työkoneneen myynti verkkokaupassa varastetulla suomalaisella henkilöllisyydellä ja/tai kauppiaan tiedoilla. Varat menevät joko suoraan ulkomaalaiselle pankkitilille tai ne välitetään sinne suomalaisen pankkitilin kautta. Kyseisen tekotavan osalta vastaanotettiin useita kymmeniä eurooppalaisia tutkintamääräyksiä, Interpol-pyyntöjä ja Siena-viestejä.

Raharikollisuus

Väärennettyjä euroseteleitä on perinteisesti valmistettu ammattimaisesti varsinkin Etelä-Italiassa, josta niitä on levitetty perinteisin menetelmin eri puolille Eurooppaa. Rinnalle on kuitenkin noussut erityisesti tehokkaiden mustesuihkutulostimien yleistymisen vuoksi väärän rahan valmistuspajoja, joita on paljastettu viime vuosina useissa eri Euroopan maissa. Kyseisiä rahaväärennyksiä levitetään erityisesti Darknetin kautta, myös Suomeen. Väärän rahan levittäminen Darknetin kautta yleistyy sekä Suomen että koko Euroopan tasolla.

Vuonna 2019 havaittiin Suomessa levityksessä oikeita euroseteleitä erehdyttävästi muistuttavia niin sanottuja elokuvaseteleitä, joita käytetään muun muassa viihdeteollisuudessa lavasteena. Kyseisiä rahajäljitelmäseteleitä pystyy tilaamaan internetin avoimilta kauppapaikoilta, kuten wish.com tai Ebay. Suomessa näitä elokuvaseteleitä onnistuttiin tammi-marraskuun 2019 aikana käyttämään hyväksytysti reilut 100 kappaletta. Tämä kertoo siitä, että seteli on tarpeeksi hyvä väärennös mennäkseen aitona setelinä maksutilanteissa läpi.

Suomessa tavatut väärennetyt eurosetelit ovat pääasiallisesti ulkomailla tuotettuja. Seteleitä levitetään Suomeen muun muassa Darknetin kautta sekä liikkuvien ammattimiesten väärän rahan levittäjien toimesta. Suomessa vuosittain havaittujen euroväärennysten määrä on vaihdellut noin 500 ja 2 000 kappaaleen välillä.

Suomessa tavattiin vuonna 2019 kierrosta väärennettyjä euroseteleitä yhteensä 980 kappaletta ja ennen kiertoa päätymistä viranomaiset takavarikoivat yhteensä 481 väärennettyä euroseteliä. Eniten Suomessa kierrossa olleiden seteleiden joukosta löydettiin 50 euron väärennöksiä, yhteensä 516 vuonna 2019.

Suomesta löytyy vuosittain pienehköjä määriä sellaisia tulostusmenetelmillä valmistetuja euroväärennyksiä, joita ei ole levitetty muissa maissa, joten niiden osalta voidaan perustellusti arvioida, että ne olisi valmistettu Suomessa. Ammattimaista euroseteleiden väärentämistä painomenetelmillä Suomessa ei ole havaittu.

Maksukorttirikollisuus

Maksuvälinepetosten määrä Suomessa pysyi tilastojen perusteella jokseenkin samana edelliseen vuoteen verrattuna. Suomen tilanteen voidaan katsoa poikkeavan valtaosasta Eurooppaa, jossa maksuvälinerikollisuus jatkaa nousuaan. Maksuvälinerikosten väheneminen Suomessa on oletettavasti useamman osatekijän summa.

Pankit ja maksupalvelutarjoajat ovat muun muassa kehittäneet kykyään pysäyttää väärinkäytökseltä vaikuttavia maksutapahtumia reaaliaikaisesti. Huoltoasemat ovat niin ikään pyrkineet ottamaan käyttöönsä teknisiä ratkaisuja, jotka hankaloittavat skimmausta. ATM:iin eli pankkiautomaatteihin kohdistuvia skimmauksia esiintyy yhä vähemmän Suomessa. Skimmauslaitteita on kuitenkin asennettu muun muassa VR-lippuautomaatteihin, erityisesti Etelä-Suomessa.

Poliisin tulostietojärjestelmän mukaan vuonna 2019 kirjattiin yhteensä 6 418 rikosilmoitusta maksuvälinepetoksista. Lieviä maksuvälinepetoksia kirjattiin yhteensä 1 738 ja maksuvälinepetoksen valmisteluja 15. Määrät ovat kasvanut vuodesta 2018.

Niin sanotut tilausansat ovat pankeilta ja kuluttajaviranomaisilta saatujen tietojen mukaan edelleen merkittävä ongelma. Suomessa osa pankeista tosin katsoo kykenevänsä tunnistamaan ja estämään ansoittajien veloitukset entistä tehokkaammin. Ansoittajat hyödyntävät edelleen markkinointiviesteissään tunnettujen yritysten logoja ja nimiä, jolloin uhri kuvittelee asioivansa legitimiin ja hyvämaineisen yhtiön kanssa.

Suomi on jatkanut EMPACT NCPF (Non-Cash-Payment Fraud) -puitteissa tilausansojen torjuntaan tähtäävää Marketing Phishing -projektin johtamista. Projektin alkuvaiheessa kartoitettiin ansoittamisen aiheuttamia vahinkoja, jolloin havaittiin, että jo yksittäinen ansoittajayhtiö voi aiheuttaa muutamien kuukausien aikana miljoonien vahingot.

Ruotsi esitti syksyllä 2019 EMPACT NCPF -puitteissa aloitteen yhteisestä projektista kartoittaakseen tietoverkoissa ilmenevää maksukorttipetosrikollisuutta Euroopassa sekä etsiäkseen tehokkaimpia yhteisiä torjuntakeinoja.

Suomi käynnisti vuonna 2019 EASTERN EFFORT -projektin EMPACT NCPF -puitteissa. Tarkoituksena on aloittaa yhteisiä maksukorttirikollisuusesitutkintoja EU-jäsenmailhin kuulumattomien Itä-Euroopan ja erityisesti venäjänkielisten maiden kanssa. Tavoitteena on kartoittaa soveltuvia Euroopan laajuisia rikostapauksia ja avata keskustelu Venäjän, Ukrainan ja Valko-Venäjän kanssa esitutkintayhteistyöstä.

Muita Pohjoismaita viime vuonna vaivannut maksupäätelaiteisiin liittyvä rikollisuus levisi Suomeen vuonna 2019. Rikolliset ovat käyttäneet anastettuja bluetooth-yhteydellä varustettuja maksupäätelaitteita ikään kuin otto-automaattina, jolla voi tehdä hyvityksiä maksukorteille, jonka jälkeen rahat voi nostaa tavallisesta otto-automaatista. Hyvityksiä on tehty ulkomaalaisille debit-korteille sekä anonyymeille prepaid-korteille. Maksupäätelaitteita on anastettu hotelleista ja ravintoloista, jossa maksupäätelaite on ollut helposti saatavilla.

Omaisuus-, kuljetus- ja ajoneuvorikollisuus

Oikeus- ja virka-apupyynnöiden, eurooppalaisen tutkintamääräyksen sekä poliisin yhdyshenkilöiden avulla, yhteistyössä poliisilaitosten kanssa, saatiin selvitettyä useita ulkomaisten liikkuvien rikollisryhmien suunnitteleimia ja Suomessa toteuttamia omaisuusrikoksia. Kotietsintöjä tehtiin rikosten vuoksi useissa eri maissa. Myös Suomesta anastettua omaisuutta, kuten ajoneuvoja, työkoneita ja työkaluja, saatiin palautettua useista eri maista takaisin Suomeen. Useassa tapauksessa poliisin onnistuminen ajoneuvon löytämisessä ja palauttamisessa perustui nopeaan reagointiin ja puuttumiseen.

Tilastollisesti suomalaisten ajoneuvojen viennit rikoksella kääntyivät nousuun vuonna 2019 ilmoitettujen ja kateisiin jääneiden ajoneuvojen osalta. Kuljetuksiin kohdistui Suomessa vuonna 2019 varkausrikoksia saman verran kuin aiempina vuosina. Kuljetuskaluston niin sanottua väkivaltaista käyttöönottoa on pyritty estämään tiedottamalla yrityksille mahdollisista riskeistä kuljetuksen eri vaiheissa.

Suomeen tuoduissa ajoneuvoissa paljastui entistä useammin niin sanottuja manipuloituja tunnistetietoja tai uudelleen rakennettuja ajoneuvoja. Suomen osallistuminen Interpol INVEX -projektiin kasvattaa mahdollisuutta paljastaa kyseisiä rikoksia. Vuoden 2019 aikana INVEX-projektin avustuksella paljastettiin noin 15 tapausta.

Petoksilla haltuun saatuja autoja on kadonnut Suomen lähialueille ja muualle Eurooppaan. Niiden määrä kasvoi vuonna 2019. Esimerkiksi Ruotsista on tuotettu petoksella haltuun saatuja autoja Suomeen jälleenmyyntiin.

Suomalaisia väärennettyjä passeja, ajokortteja ja henkilökortteja on käytetty Keski-Euroopassa arvoautojen vuokrauksiin. Mallit kortteihin on otettu Internetistä tai henkilöt ovat luovuttaneet asiakirjojaan itse tehdessään omaisuuskauppoja netissä. Kopioita väärennetyistä suomalaisista henkilöasiakirjoista tai väärennettyä suomalaisen yrityksen nettisivua on käytetty EU-maissa nettipetoksiin, joissa "suomalainen" myyjä myy olematonta ajoneuvoa. Lisäksi suomalaisia muuteltuja ajoneuvojen rekisteröintiasiakirjoja on käytetty Euroopassa rikoksella vietyjen ajoneuvojen uudelleen rekisteröintiin (Saksa, Baltia, Romania ja Bulgaria).

Itärikollisuus

Kansainvälinen itärikostiedustelu vastaa kansainvälisen tilanne- ja kokonaiskuvan ylläpitämiseen liittyvästä operatiivisesta tiedonvaihdosta Europol- ja Interpol-kanavien sekä Suomen poliisin yhdyshenkilöiden kautta.

Itärikollisuustiedustelun vakiintuneeseen vastuualueeseen kuuluu operatiivisten suhteiden ylläpito myös Venäjän Federaation Suomessa toimivien yhdyshenkilöiden kanssa. Yhdyshenkilöt tiivistivät operatiivista yhteistyötään vuoden 2019 aikana.

Itärikollisuustiedustelu osallistui vuoden 2019 aikana useisiin ulkomailla pidettyihin kansainvälisiin kokouksiin sekä työryhmäkokouksiin, joiden pääagenda oli kansainvälinen rajat ylittävä itärikollisuus. Myös seminaarijärjestelyjen vastuu kuuluu tarvittaessa työtehtäviin, esimerkkinä Suomessa järjestetty rikostorjuntaseminaari.

Lailliset varkaat (Thieves in Law) aktivoituivat vuoden 2019 aikana myös Suomessa. Osittain Suomi on toiminut läpikulkumaana Venäjältä Eurooppaan matkustettaessa, mutta Suomesta on tullut myös henkilöiden tapaamispaikka. Europol ja Interpol ovat perustaneet jäsenmaiden edustajille omat työryhmät, jotka seuraavat tilannetta, vaihtavat

tietoa ja vastaavat tiedonvälityksestä ja operatiivisesta toiminnasta sekä osallistuvat vuositteisiin kokouksiin.

Vuoden 2019 aikana saatiin luotua toimivia operatiivisia viranomaissuhteita myös Ukrainan suuntaan, mutta haasteelliseksi muodostui maan sisäinen viranomaisten tiedonvaihdon puutteellisuus. Pitkäjänteinen yhteistyö, säännölliset yhteistyötapaamiset ja kulttuurierojen huomioimien on kuitenkin auttanut yhteistyön syventämistä. Ukraina on myös tiivistämässä Europolin kautta tehtävää yhteistyötä.

Keskittetty asetoiminto

Asetoiminto suoritti vuoden 2019 aikana perusmuotoisen jäljityksen (TRACE) noin 250 aseeseen. Tiedonhaussa käytettiin Interpolin tietokantoja.

Vuoden 2019 lopulla Suomessa tavattiin ensimmäistä kertaa 3D-tulostettuja aseita. Tähän liittyen asetoiminto on etsinyt tietoa vastaavista tapauksista muualta Euroopasta. Toistaiseksi Suomen lisäksi vain Saksassa on tehty rikos 3D-tulostetulla aseella.

Asetoiminto saa tilasto- ja tilannekuvatietoa PTR-päivittäisraporteista, Rikosteknisestä laboratorion ja mediaseurannasta. Vuoden 2019 osalta huomattavimpana kansallisena ilmiönä olivat ampuma-aseiksi muunnellut kaasustarttiaseet. Kansainvälisesti suurimpana ilmiönä oli Länsi-Balkanista ja sen lähialueilta muualle Eurooppaan virtaavat laittomat aseet. Suomeen näitä aseita oli tullut ilmeisesti vähäisessä määrin Ruotsin kautta. Toinen kansainvälinen ilmiö oli niin sanottu Glock Cubet, joilla Glock-pistoolin saa muutettua sarjatuliaseeksi.

Kansainvälisissä operaatioissa asetoiminto osallistui Empact Firearms:n puitteissa kymmenen operatiiviseen toimeen ja toimi co-action leaderina operaatioissa, joka keskittyi postilähetyksissä liikkuviin laittomiin aseisiin ja niiden osiin. Operaatioon osallistuvat lähes kaikki jäsenmaat ja operaatio on pisimpään jatkunut Empact Firearms.

Huumausainerikollisuus

Kannabiksen kasvatusta on edelleen suosittua ja sitä tekevät pääosin yksittäiset kotimaiset kasvattajat. Tosin näkyvissä on myös ulkomaalaisten organisaatioiden mukaantulo. Eräällä ryhmällä oli useampi kasvattamo eri puolilla Suomea. Kasvattamoiden tuotto salakuljetettiin rahamuulien avulla ulkomaille. Samoin takavarikoitiin paljon ulkomailta kasvatettua kannabista. Amfetamiini on säilyttänyt aseman merkittävänä huumausaineena ja takavarikoidut määrät ovat edelleen suuria. Metamfetamiinia ei ole juurikaan havaittu, mikä ilmenee sekä takavarikkotilastoissa että jätevesitutkimuksissa.

Heroinin osalta havaittiin pientä nousua loppuvuonna 2019, jolloin muun muassa posti-liikenteessä saapui useampi suurehko erä. Tällä hetkellä ei vielä ole varmuutta, onko ilmiö hetkellinen. Lisäksi selvisi, että suomalaisia henkilöitä on värvätty salakuljettajiksi ja heitä on jäänyt kiinni sekä Suomessa että ulkomailta. Fentanyyliä ei Suomessa ole juurikaan takavarikoitu, lukuun ottamatta lääketoimintaan tarkoitettuja laastareita. Ekstaasia eli MDMA:ta esiintyi paljon, suurelta osin netin kautta tilattuna.

Subutexin osalta tilanne on pysynyt ennallaan. Tabletteja takavarikoidaan edelleen runsaasti. Kokaiinitakavarikot ovat lisääntyneet huomattavasti ja loppuvuodesta tutkintaan tuli Suomen suurin kokaiinitakavarikko, minkä taustalla oli ulkomainen rikollisryhmä. Euroopasta saatujen viranomaistietojen mukaan kokaiinitilanne on Euroopassa tällä

hetkellä vakava. Aineen laatu on erittäin hyvää hintojen pysyessä silti samana. Netti-kauppa on lisääntynyt ja siihen liittyen käynnistettiin useita rikostutkintoja.

Lähtöaineiden osalta tilanne on haastava. Kiinasta tulee lennoilla kontteja, joiden sisälöstä ei useinkaan ole tietoa. Konttiin merkitty sisältö ei välttämättä vastaa oikeaa sisältöä. Loppuvuonna 2019 tehtiin huomattavia takavarikkoja huumaus- sekä lähtöaineiden osalta kauttakulkuliikenteessä. Myös kansainvälisesti toimivien etnisten organisaatioiden aktiivisuus on kasvanut Suomessa.

ISP-toiminto (Internet Service Provider) / verkkorikollisuus

ISP-toiminto pitää yhteyttä verkossa toimiviin ulkomaisiin palveluntarjoajiin ja hankkii heiltä tietoa Suomen lainvalvontaviranomaisten käyttöön etenkin esitutkintatapauksissa, mutta myös ennalta estävän toiminnan, etsintäkuulutusten ja joidenkin tiedusteluhankkeiden osalta. Suurimpia palveluntarjoajia ulkomailla ovat Facebook ja Google. Uusiin palveluntarjoajiin luodaan kontaktit yhteistyössä kyseisen maan viranomaisten kanssa, kun Suomen viranomaisille syntyy tarve tietojen hankkimiselle kyseiseltä palveluntarjoajalta.

Virtuaalivaluuttakyselyt ovat toiminnon suuri työllistäjä, sillä kryptovaluuttakauppaan keskittynyt palvelu on erittäin suosittu maailmanlaajuisesti ja rikollista rahaa liikutellaan kryptovaluutan muodossa ympäri maailmaa. Ulkomaiset tutkinnat eivät etene ilman yhtiöiltä saatavia tietoja. Eri ulkomaiset viranomaiset ovatkin maininneet yhtiöiden merkittävän roolin muun muassa huumausaine- sekä terrorismirikosten varojen siirrossa.

Suuri osa Suomen viranomaisilta ISP-toiminnolle tulevista pyynnöistä koskee niin sanotun CSE-materiaalin levittämistä eri verkkoalustoilla. Vuoden 2019 aikana toiminnossa työskentelevät asiantuntijat antoivat palveluntarjoajakyselyihin liittyvää koulutusta poliisilaitoksille ja syyttäjille sekä Poliisiammattikorkeakoululla järjestetyillä kursseilla.

Prüm-toiminto

Prüm-toiminnon tehtävänä on hoitaa EU-alueen tuntomerkkivertailuun liittyvää tiedonvaihtoa. Toiminto vastaa kaikista Prüm-osuman jälkeisistä tiedusteluista ulkomaille sekä vastaavasti ulkomailta Suomelle saapuvista Prüm-tiedusteluista.

DNA-osumat kasvoivat edellisvuodesta ja varsinkin osumia Suomen rikospaikkatahrojen ja ulkomailla rekisteröityjen henkilöiden välillä oli huomattavasti vuotta 2018 enemmän. Ulkomailta tulleiden Prüm-tiedustelujen määrä pysyi samoissa määrissä kuin edellisvuonna.

Vuoden 2019 aikana saatiin luotua useita uusia teknisiä yhteyksiä. DNA:n osalta Suomen uusiksi operatiivisiksi Prüm-yhteistyömaiksi saatiin Luxemburg, Belgia ja Kroatia sekä sormenjälkien osalta Malta, Romania ja Ranska.

Prüm-sormenjälkiosumien määrä jatkoi kasvuaan ja osumia tuli kaikkiaan yli 2 100. Sormenjälkitutkimusten osalta Prüm-tiedonvaihto on paljon vähäisempää; vuonna 2019 Prüm-hakuja tehtiin yhteensä 352, joista osumia saatiin 16.

Prüm-toiminnon avulla pystytään tehokkaasti sarjoittamaan rikoksia, minkä vuoksi asuntomurtosarjat ovat työllistäneet toimintoa. Prüm-osumien avulla asuntomurtosarjoihin on saatu arvokasta tietoa epäillyistä. Esimerkiksi Sisä-Suomen laajaan asuntomurtosarjaan saatiin epäillyn henkilötiedot selville Prüm-tietojenvaihdon avulla.

Vuoden 2019 aikana järjestettiin poliisiyksiköille neljä Prüm-koulutustilaisuutta: Vaasassa, Kouvolassa ja Joensuussa sekä Vantaalla pääkaupunkiseudun poliisilaitoksille.

Suomi osallistui EU-komission Seuraavan sukupolven Prüm -hankkeeseen, joka pyrkii selvittämään, miten Prüm-tietojenvaihtoa voitaisiin kehittää, muun muassa mahdollisuutta ottaa mukaan kasvojentunnistus ja ballistiset vertailut. Yksi kehitysehdotuksista on, että Prüm-päätöstä voisi tämän hankkeen myötä laajentaa myös tuntemattomiin vainajiin ja kadonneisiin henkilöihin. Tällä hetkellä odotetaan EU-komission kannanottoa hankkeeseen.

Yhdyshenkilötoiminta

Suomen poliisi on sijoittanut yhteensä yhdeksän pysyvää yhdyshenkilöä ulkomaille. Tämän lisäksi Suomesta käsin toimii kaksi liikkuvaa yhdyshenkilöä, jotka käyvät säännöllisesti kohdealueillaan.

Vuonna 2019 Europolissa työskenteli vakituisesti viisi Suomen lainvalvontaviranomaisen edustajaa (poliisi 2, Tulli, Rajavartiolaitos ja Suojelupoliisi). Tämän lisäksi lyhytkestoisemmilla komennuksilla vuoden 2019 aikana Europolissa työskenteli kaksi Keskusrikospoliisin edustajaa sekä yksi paikallispoliisin edustaja Europolin Guest Officerina.

Haagin yhdyshenkilötoimiston näkökulmasta vuoden 2019 toiminnassa keskeisimpiä asioita olivat Europolin pääjohtajan uuden Europol-strategian 2020+ julkaiseminen ja sen edellyttämien toimenpiteiden käynnistäminen. Puheenjohtajuuskauden veloitteet aiheuttivat lisätyötä.

Venäjällä työskentelee kaksi pysyvää yhdysmiestä sekä kaksi liikkuvaa yhdyshenkilöä. Viroon on sijoitettuna yhdyshenkilö, jonka toimialueeseen kuuluu myös Latvia. Kiinan Pekingissä työskentelee yhdyshenkilö, jonka toimialueeseen kuuluvat Hongkong ja Macao. Liettuan Vilnaan sijoitetun yhdyshenkilön toimialueeseen kuuluvat myös Valko-Venäjä ja Ukraina. Syyskuussa 2019 Espanjan liikkuvan yhdyshenkilön tehtävä muutettiin pysyväksi ja sijoituspaikka on Malaga. Malagassa Suomella on Norjan kanssa yhteinen PTN-yhdyshenkilötoimisto.

Suomella on lisäksi sekondeerattu yhdyshenkilö Interpolissa Lyonissa. Varsinaisten poliisiyhdyshenkilöiden lisäksi Suomen poliisi osallistuu Eurlo-projektiin (European Return Liaison Officer), jossa keskitytään EU-alueella maastapoistamispäätöksen saaneiden henkilöiden palauttamiseen. Osa yhdyshenkilöistä on komennuksensa ajan ulkoministeriön palveluksessa, mutta he toimivat operatiivisissa asioissa Keskusrikospoliisin ohjauksessa. Yhteistyö ulkoministeriön kanssa on toiminut hyvin. Pohjoismailla on sopimus keskinäisestä yhdyshenkilöiden hyödynnettävyydestä (Polis Tull i Norden eli PTN). Tämä tarkoittaa sitä, että maat voivat käyttää toistensa PTN-statuksen omaavien poliisija tulliyhdyshenkilöiden palveluita ja jakaa yhdyshenkilötoiminnon tuottaman raportoinnin. Myös Suomen Rajavartiolaitos osallistuu PTN-yhteistyöhön.

Kielipalvelut

Keskusrikospoliisin kielipalvelussa oli vuonna 2019 yhteensä 13 kielenkääntäjää. Käännettäviä kieliä on 13. Kääntäjistä kolme on sijoitettu Tutkintaosastoon ja kymmenen Tiedusteluosastoon. Kielipalvelu laajeni vuoden aikana yhdellä arabian kielen kääntäjällä. Määrällisesti kasvua tapahtui eniten venäjän kielen käännöstoissa, mikä johtui yhden ison tutkintakokonaisuuden tarpeista.

Viestiliikennekeskus

Vuonna 2019 Viestiliikennekeskusta työllistivät tavanomaisen toiminnan ohella Suomen EU-puheenjohtajuuskauteen liittyvä neuvoston Schengen SIS/SIRENE -työryhmän puheenjohtajuus sekä siihen liittyvät valmisteluvastuut. Viestiliikennekeskus vastasi yhdessä Poliisihallituksen kanssa myös Suomessa järjestettävästä SIRENE-päälliköiden kokouksesta. Lisäksi Suomessa järjestettiin EU-puheenjohtajuuskauden hengessä Project ATHENA -hankkeeseen liittyvä SPOC (Single Point of Contact) -veroston kokous, jonka käytännön järjestelyt hoidettiin Viestiliikennekeskuksessa.

Schengenin tietojärjestelmän kansallisena vastuuviranomaisena Sirene-toimisto vastaa osaltaan etsintäkuulutusten laadusta ja ajantasaisuudesta sekä kuulutusten lisätietojen vaihdosta. Schengenin tietojärjestelmää ja siihen liittyviä toimintoja on pyritty kehittämään ja tehostamaan huomioiden vuonna 2021 voimaan tulevat asetukset ja näihin sisältyvät uudet velvoitteet. Viestiliikennekeskuksen edustajat ovat olleet merkittävässä roolissa kansallisen Schengen-järjestelmän kehittämisessä yhdessä Poliisihallituksen kanssa. Viestiliikennekeskus on osallistunut EU-laajuisten tietojärjestelmien yhteentoimivuussäätelyn valmisteluun ja muutosten vaikutusten arviointiin sekä ollut kehittämässä Schengen-alueen tiedonvaihtoa osallistumalla EU-komission korkean tason tiedonvaihdon työryhmiin. Viestiliikennekeskuksen henkilöstöä on toiminut lisäksi vuonna 2019 asetetuissa SIS- ja Älykkäät rajat -järjestelmiä koskevissa lainsäädäntöhankkeissa Keskusrikospoliisia edustavina jäseninä.

Interpolin kansallisen keskuksen tehtävänä on syöttää etsintäkuulutuksia ja valvoa Suomesta Interpolin tietojärjestelmiin syötettävän tiedon laatua ja laillisuutta. Lisäksi tehtävänä on muun muassa kouluttaa Interpolin I-24/7-tietojärjestelmän käyttäjiä sekä vastata järjestelmän kansallisesta käyttäjähallinnasta. Vuonna 2019 järjestelmän suorakäyttäjien määrä kasvoi 40 prosentilla (noin 300 henkilöä) Poliisihallituksen lisättyä I-24/7-järjestelmän kaikille poliisin tutkijoille tarkoitettuun valmiiseen käyttöoikeuspakettiin. Välillisiä I-24/7-käyttäjiä on moninkertaisesti.

Koulutustehtäväänsä Viestiliikennekeskus toteutti vuonna 2019 järjestämällä koulutuksia Interpol- ja SIS-kuulutuksista noin 250 rajavartijalle. Lisäksi Schengen-évaluationin jatkotoimenpiteenä ja osana Keskusrikospoliisin tulostavoitteita vuonna 2019 käynnistettiin yhteistyö Poliisiammattikorkeakoulun kanssa poliisin kansainvälisen yhteistyön, tiedonvaihdon ja tietojärjestelmien koulutuksen kehittämiseksi.

Vuoden 2019 aikana kansainvälisen tiedonvaihdon määrä jatkoi kasvuaan. Erityisen suuri kasvu edellisvuoteen verrattuna oli Interpol-kanavaa pitkin saapuneissa viesteissä. Muutos selittyy suurelta osin Interpol-tietokantaan tehtyjen hakujen ja kuulutusosumien lisääntymisestä sekä jäsenvaltioiden lisääntyneestä Diffusion-kuulutusten käytöstä.

Kuulutusosumien määrä jatkoi nousuaan. Suomessa tavattiin muiden maiden SIS-kuuluttamia henkilöitä ja omaisuutta enemmän kuin vuonna 2018. Suomen SIS-kuulutuksiin saadut osumat ulkomailla nousivat maltillisemmin. Sen sijaan Suomen Interpol-etsintäkuulutuksiin saadut osumat ulkomailla ovat pysyneet suunnilleen ennallaan, ja Interpol-etsintäkuulutettuja (ilman Schengen-kuulutusta) tavattiin Suomessa jopa hieman vähemmän kuin vuonna 2018.

Rikoksen johdosta tapahtuvien nouto- ja luovutustehtävien kokonaismäärä pysyi lähes samalla tasolla kuin vuonna 2018. Suomeen noudettavien määrä väheni hieman, mutta vastaavasti Suomesta luovutettavien määrä kasvoi. Vuonna 2019 Suomeen noudettiin 76 rikoksesta epäiltyä tai tuomittua. Takaisin alkuperämaahan rangaistustaan

suorittamaan palautettiin kahdeksan henkilöä. Suomessa otettiin kiinni ja luovutettiin ulkomaille 42 rikoksesta epäiltyä tai tuomittua henkilöä.

Vuonna 2019 Suomessa laadituista henkilön kiinniottoa ja luovutusta koskeneista kansainvälisistä etsintäkuulutuksista suurin osa oli Schengen-kuulutuksia (120 kpl), seuraavaksi eniten oli Interpol-etsintäkuulutuksia (56 kpl) ja kolmanneksi eniten pohjoismaisia pidätysmääräyksiä (19 kpl). Samasta henkilöstä voidaan laatia sekä Schengen- että Interpol-kuulutus, joten laadittujen etsintäkuulutusten lukumäärä ei suoraan kerro etsintäkuulutettujen henkilöiden todellisesta määrästä.

Viestiliikennekeskus on osallistunut aktiivisesti ENFAST-verkoston (European Network of Fugitive Active Search Teams) toimintaan ja sen kehittämiseen sekä verkoston yleiskokoukseen ja koulutuksiin. Näkyvyyttä on saatu julkaisemalla etsintäkuulutuksia Europolin julkisella Europe's Most Wanted -sivustolla sekä laatimalla julkaisuja Viestiliikennekeskuksen Twitter-tilillä. Yhteistyö muiden maiden FAST-yksiköiden kanssa oli onnistunutta.

Viestiliikennekeskuksen toiminnan volyyymi ja sen kehitys

Tehtävä/Palvelu	2016	2017	2018	2019
Viestiliikennekeskuksen viestit ⁸	124 551	109 023	109 749	126 279
Viestiliikennekeskuksen käsittelytoimenpiteet Kasi-asiankäsittelyjärjestelmässä ⁹	9 087	8 998	9 254	9 809
Schengen-osumat Suomessa ¹⁰	812 ¹¹	875	971	1190
Osumat Suomen Schengen-kuulutuksiin	756	1196	1121	1194
Noudot Suomeen	77	60	82	76
Noudettujen palautukset	18	12	7	8
Luovutukset Suomesta	54	52	32	42

Taktinen analyysi ja järjestäytyneen rikollisuuden seuranta

Taktinen analyysi -toiminto muun muassa antoi operatiivista analyysitukea eri tutkintaoperaatioissa, laati kaksi laajempaa mietintöä viraston operatiivisen toiminnan ja sen kehittämisen tueksi, käynnisti yhteistyön Viron Keskusrikospoliisin strategisen analyysin kanssa ja kehitti tiedonhallintaansa. Toiminnon vastuuhenkilö osallistui Suomen analyysiasiantuntijana kansainväliseen operaatioon Europolissa. Toimintoa kehitettiin edelleen toimintavuoden aikana ja osin myös organisoitiin uudelleen.

Järjestäytyneen rikollisuuden seuranta -toimintoa työllistivät toimintavuoden aikana operatiivisen torjuntatyön lisäksi muun muassa asiantuntijalausuntojen tuottaminen ja asiantuntijakuulemiset oikeudessa, koulutustilaisuudet sekä kansainväliset kokoukset.

⁸ Saapuneet ja lähteneet SIRENE-lomakkeet, SIRENE-, INTERPOL-, SIS II-, VLK- ja FAST-viestit sekä VLK:n SIENA-viestit.

⁹ Kasiin merkityt Viestiliikennekeskuksen toimenpiteet (incoming, outgoing, internal).

¹⁰ Osumat Suomessa muun Schengen-maan laatimiin SIS II -kuulutuksiin. Luvut ovat suuntaa antavia, sillä ne perustuvat SIRENE-järjestelmän tilastointipuuotteiden vuoksi henkilöstön SharePoint-kirjauksiin.

¹¹ Vuonna 2016 lukuun on laskettu mukaan myös osumat Interpol-kuulutuksiin sekä pohjoismaiset pidätysmääräykset.

Rikostekniset asiantuntijapalvelut

Rikosteknisistä asiantuntijapalveluista keskeisimpiä ovat tekniseen rikostutkintaan liittyvät toimeksiannot, sormenjälki- ja DNA-rekistereiden ylläpito, teknisen rikostutkinnan valtakunnallinen yhdenmukaistaminen ja laadunohjaus sekä teknisen rikostutkinnan menetelmien ja välineiden kehittäminen, valinta, hankinta ja ohjeistus.

Seuraava taulukko kuvaa Rikosteknisen laboratorion tutkimuspyyntöjen lukumääriä tutkimusalueittain vuosina 2015–2019.

Tutkimusalue	Saapuneet toimeksiannot					Muutos 18 =>19
	2015	2016	2017	2018	2019	
DNA-tutkimukset	10 062	12112*	11 829	12 455	12 724	2 %
Huume- ja lääkeainetutkimukset	4 140	4 458	4 548	4 345	4 179	-4 %
Liikennejuopumustutkimukset	11 420	11 640	12 361	13 457	14 036	4 %
Sormenjälkitutkimukset	2 018	1 737	1 627	1 528	1 689	11 %
Ajoneuvotutkimukset	8	1	3	8	9	13 %
Alkoholijuomatutkimukset	10	6	10	9	11	22 %
Asetutkimukset	304	392	420	541	503	-7 %
Asiakirjatutkimukset	1 023	1 187	434	348	386	11 %
Elektronimikroskooppiset tutkimukset	122	120	119	119	150	26 %
Hiukkastutkimukset	213	128	86	131	114	-13 %
Kansainväliset sormenjälkipyyntö	1 292	1 082	945	1 080	1 026	-5 %
Kolikkotutkimukset	386	343	359	387	389	1 %
Kuitu- ja karvatutkimukset	98	297	299	290	113	-61 %
Kuva- ja videotutkimukset	44	39	42	53	34	-36 %
Käsialatutkimukset	120	110	72	45	50	11 %
Luuututkimukset	52	57	73	78	75	-4 %
Muotojälkitutkimukset	571	386	281	337	230	-32 %
Palokemialliset tutkimukset	381	364	342	293	264	-10 %
Räjähdyksaineet	31	50	60	42	48	14 %
Sekalaiset kemialliset tutkimukset	59	73	70	93	24	-74 %
Setelitutkimukset	1 112	1 174	884	934	952	2 %
Tekniset tutkimukset	92	100	87	79	98	24 %
Tietotekniset tutkimukset	138	137	146	246	440	79 %
Äänitutkimukset	95	105	83	45	28	-38 %
Öljytutkimukset	66	37	29	23	19	-17 %
Total	33 857	36 135	35 209	36 966	37 591	2 %

DNA-tutkimusten vuoden 2016 luku sisältää henkilönäytteiden tuplarekisteröintejä. Sormenjälkitutkimusten toimeksiantojen tilastointia on tarkennettu ja kaikki tässä esitetyt luvut on laskettu takautuvasti uudelleen.

DNA-tutkimusten kysynnän kasvu taittui hieman vuonna 2019. Tämä saattaa osin johtua ruuhkien aiheuttamista pidentyneistä toimitusajoista.

DNA-tutkimusalueen palvelukyky suhteessa toimeksiantojen kysyntään on heikentynyt vuosi vuodelta. Tilanteen korjaamiseksi vuodelle 2019 saatiin pysyvä viiden henkilötyövuoden lisäys DNA-laboratorion henkilöstöön, joista todellista lisäystä edelliseen vuoteen oli yksi henkilötyövuosi. Positiivista oli kuitenkin, että aikaisemmin määräaikaiset resurssit (4 htv) voitiin korvata vakinaisilla resursseilla.

Tietoteknisten tutkimusten toimeksiantomäärät lisääntyivät 79 prosentilla vuoteen 2018 verrattuna. Uutena ilmiönä sormenjälkitutkimusten määrä lisääntyi pitkästä ajasta (11%).

Ilmenneistä poikkeamista lausuntomenettelyssä johtuen Rikosteknisen laboratorion ympäristörikostutkimuksiin liittyvässä palveluntarjonnassa tapahtui tarkastelukaudella notkahdus. Virasto kuitenkin ryhtyi tarvittaviin toimenpiteisiin itse havaitsemansa tilanteen korjaamiseksi.

Rikosteknisen laboratorion vastuulla olevassa uuden monibiometriajärjestelmän rakentamisessa ja käyttöönotossa (UUSO-hanke) oli tavoitteena saada järjestelmän rakennustyö tehtyä sellaiseen vaiheeseen, että käyttöönotto voidaan tehdä vuoden 2020 alkupuoliskolla. Tässä onnistuttiin, mutta osittain sopimusteknisistä syistä hankkeen loppuun saattaminen viivästyy vuoden 2021 alkuun. Vuonna 2019 toteutettiin järjestelmän määrittely ja rakentaminen.

Niin ikään Rikosteknisen laboratorion vastuulla olevassa tuntomerkkirekisteröintiprosessin valtakunnallisessa kehittämisessä (HEPRU-hanke) kehitettiin optimoidut työprosessit, määriteltiin johtamisjärjestelmät sekä uudistettiin tuntomerkkirekisteröintiä koskeva ohjeistus ja koulutusmateriaali.

Rikostekninen laboratorio osallistui EU-rahoitteiseen Stefa-hankkeeseen, jonka tavoitteena on eurooppalaisten rikoslaboratorioiden suorituskyvyn vertailu niin sanottuna benchmarking-tutkimuksena. Projektin tuotosten perusteella Rikostekninen laboratorio on toimeksiantotutkimusten osalta tehokkuudessaan omaa luokkaansa, mutta toisaalta se ei kykene riittävään tasoon tutkimus- ja kehittämistoiminnassaan.

Poliisihallitukselta saamansa tehtävän mukaisesti Kyberrikostorjuntakeskus jatkoi tietoteknisen tutkinnan keskitettyjä hankintapalveluja, jotka on sijoitettu Rikostekniseen laboratorioon. Hankintatoimi saavutti jo vakiintuneen aseman ja hankintoja toteutettiin valtakunnallisen hankintasuunnitelman mukaisesti.

3.4.2 Rikostorjunnan ja tutkintamenetelmien kehittäminen

Tulostavoitteet 2019

Poliisin yhteiset tavoitteet

- Edistetään uudenlaisia työtapoja ja uutta organisaatiokulttuuria digitalisaation keinoin sekä selvitetään tekoälyn tarjoamia mahdollisuuksia suurten tietomassojen käsittelyssä.

Keskusrikospoliisin omat tavoitteet

- Laaditaan rikostorjunnan ja tutkintamenetelmien kehittämisen pidemmän aikavälin priorisoitu kehittämissuunnitelma. Kehittämisessä ja sen suunnittelussa huomioidaan erityisesti Poliisihallituksen linjaukset ja suunnitelmat kehittämisestä, poliisin niukkeneva hankerahoitus sekä tasapainoinen suhde kehittämisen ja muun toiminnan välillä.

Yhteenveto ja päätelmät

Keskusrikospoliisin kehittämistoimintaa toteutetaan erilaisilla kehittämishankkeilla ja -projekteilla. Vuonna 2019 oli käynnissä useita erillisrahoitteisia kehittämishankkeita ja -projekteja. Tämän lisäksi kehittämistyötä tapahtui operatiivisen toiminnan ohessa ilman erillistä projektointia ja rahoitusta. Kehittämistoimien keskeisin tavoite on rikostorjunnan suorituskyvyn kehittäminen sekä vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden lisääminen.

Vuonna 2019 kehittämistoimien painopisteenä oli digitalisaation mahdollisuuksien tutkimisen edistäminen virastossa, mihin pureuduttiin vaikuttamalla henkilöstön osaamiseen ja kannustamalla henkilöstöä tunnistamaan digitalisaation mahdollisuuksia omassa työssään ja toimiympäristössään. Yhdessä Poliisihallituksen kanssa valmisteltiin tekoälyn ja ohjelmistorobotiikan käyttöönoton pilotointiin tähtäävä, Rahanpesun selvittelykeskukseen sijoitettu hanke, jonka tarkoituksena on toimia kyseisen teknologian käyttöönoton tienraivaajana poliisin operatiivisessa toiminnassa sekä jakaa vuorovaikutteisesti tietoa ja kokemuksia koko organisaatioon.

Samalla, kun digitalisoinnin tarpeet nousevat esiin poliisin operatiivisessa toiminnassa ja tietomassojen käsittelyssä, on poliisin hankerahoituksen riittävyys havaittuihin kehittämistoimiin niukentunut. Keskusrikospoliisin aloittama työ digitalisaation edistämisessä operatiivisessa toiminnassa mahdollistaa osallistumisen Euroopan unionin komission tuleviin teknologia-alan rahoitushakuihin. Ketteryyttä kehittämishankkeiden ja projektien läpivientiin tarjoaa poliisille vuonna 2019 kilpailutetut IT-asiantuntijapalveluiden hankintasopimukset.

Keskeisenä toimijana kehittämistoimien koordinoinnissa on Keskusrikospoliisin kehittämisryhmä, jonka tehtävänä on tunnistaa innovatiivisimmat ja tuottavimmat kehittämisideat, edistää kehittämistoimien rahoittamista ja tukea kehittämisen toimijoita läpi koko prosessin. Vuonna 2019 kehittämisryhmä kiinnitti huomiota erityisesti kehittämistoimien kokonaisuuden kirjon seurannan tarpeeseen virastossa tavoitteenaan saada entistä parempi kuva kehittämisen strategisesta kokonaisuudesta. Vuonna 2019 kehittämisryhmä kokoontui yhdeksän kertaa.

Kehittämishankkeille myönnetty ulkopuolinen rahoitus edellyttää hankkeiden tuloksellisuuden hallittua ja laadukasta seurantaan, mistä syystä hankkeiden ja projektien

tulostavoitteiden saavuttamista ja käytettyjä resursseja seurataan koko hankkeen ajan sekä rahaston asettamien vaatimusten että poliisin strategian ja tulostavoitteiden näkökulmasta. Vuonna 2019 hankkeiden hallinnointi-, seuranta- ja raportointimenettelyt toteutettiin Poliisihallituksen ylläpitämässä Hankesalkku-sovelluksessa. Lisäksi kehitettiin muita, reaaliaikaisia mekanismeja kehittämistoimien seurantaan virastossa.

Suurin osa Poliisihallitukselle palautuvasta Keskusrikospoliisin siirtyvästä rahoituserästä muodostui kesken jääneistä investoinneista. Huolelliseen taloudenpitoon liittyen virasto käynnistää mittavimpia hankintoja ja investointeja koskevat toimet vasta sen jälkeen, kun riittävän pitkällä olevan toimintavuoden talousennusteen perusteella rahoitus on riittävä niiden tekemiseen. Muun muassa kilpailuttamisen haasteista johtuen toiminnan ja sen kehittämisen kannalta välttämättömiin merkittävimpiin hankintoihin ja investointeihin liittyviä prosesseja ei ehditä saattaa loppuun kalenterivuoden aikana, jolloin ne keskeytyvät ja rahoitussäästöt palautuvat Poliisihallitukselle. Säästöt eivät siirry seuraavalle suunnittelukaudelle, minkä vuoksi prosessit on käynnistettävä uudelleen.

3.4.3 Muut yhteiset palvelut

Tavoitteiden osa-alueet ovat laillisuusvalvonta, tietoturvallisuuden ja tietosuojan valvonta, viestintä, materiaalipalvelut, muut hallintopalvelut, toimitilat sekä ICT-palvelut.

Tulostavoitteet 2019

Poliisin yhteiset tavoitteet

- Varmistetaan, että sähköisen tiedonhallinnan ja tiedonohjauksen, tietojen suojaamisen ja turvallisen käsittelyn sekä tietojen ajantasaisena pitämisen toiminnalliset periaatteet ja ratkaisut tukevat poliisitoimintaa. Kehitetään poliisin kykyä suojautua kyberuhkia vastaan.
- Kehitetään toimintaa vastaamaan uudistuvan henkilötieto- ja tiedonhallintalainsäädännön vaatimuksia lainsäädännön edellyttämässä aikataulussa.
- Kehitetään riskienhallinnan, organisaatioturvallisuuden ja valmiuden tasoa järjestelmällisesti Poliisihallituksen antamien normien ja linjausten mukaisesti. Varmistetaan tätä edellyttävä osaaminen, menetelmät ja toimintaa tukevat järjestelmät. Varmistetaan omasuojakyvyn riittävyys ja tarkoituksenmukaisuus organisaatioturvallisuuden eri osa-alueilla myös erilaisissa normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.
- Keskusrikospoliisi edistää vastuullaan olevien toimialasidonnaisten tietojärjestelmien (TOSI-järjestelmät) ylläpidon ja kehittämisen hallinnointia poliisin ja TUVE:n edellytysten mukaisesti.
- Osallistutaan taloushallinnon automaation lisäämiseen edelleen aktiivisesti mm. otamalla Handi-tietojärjestelmä käyttöön.
- Edistetään kansalliskielistrategiassa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamista oikeusministeriön julkaisemia työvälineitä hyväksi käyttäen ja v. 2019 varmistetaan erityisesti kielellisten oikeuksien toteutuminen esitutkinnassa esitutkintalain edellyttämällä tavalla.

Tuloksen ja toiminnan arvioinnissa käytettävät tunnusluvut

Tunnuslukujen lähteenä on käytetty pääosin poliisin tulostietojärjestelmää (PolStat), mutta myös yksiköiden omaa seurantaa sekä viraston käytössä olevia talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiä.

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta - laillisuusvalvonta	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
TALOUDELLISUUS				
Sisäisiin ICT-palveluihin käytetty työaika, tunnit/1640	4,8	4,43	5	6,9
Viestintään käytetty työaika, tunnit/1640	2,8	3,93	3	3,6
Yksikön sisäiseen materiaalihallintoon käytetty työaika, tunnit/1640	2,9	4,12	4	5,9
Laillisuusvalvontaan käytetty työpanos, htv	3	3,25	3	3
TUOTTAVUUS				
Yksikön omat - tuottavuus				
Tukitoimintojen osuus viraston kokonaistyöajasta, %	11,4	11,7	12	12

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta - laillisuusvalvonta	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
PALVELUKYKY JA LAATU				
Kantelujen keskimääräinen käsittelyaika, kk	3	2	3	5
Tietoturvakoulutuksen kattavuus %, verkkokoulutuksen suorittaminen.	100	100	100	100
SUORITTEET				
Annettu sisäinen tietoturvakoulutus tuntia x henkilö.	800	500	500	400
Yksikön omat - suoritteet				
EOA:n, Oka:n, SM:n ja viraston antamien toimenpideratkaisujen lkm	4	6	1	1
Virkatehtäviin perustuvat langettavat rikostuomiot lkm	1	1	0	0

Yhteenveto ja päätelmät

Keskusrikospoliisiin voidaan katsoa saavuttaneen sille muiden yhteisten palveluiden osalta asetetut tulostavoitteet 2019.

Keskusrikospoliisin laillisuusvalvonnan perustan muodostaa viraston sisäinen päivittäisjohtamisen yhteydessä tapahtuva esimiesvalvonta. Viraston Oikeusyksikkö kohdisti vuosittaiset tarkastuskäynnit vuonna 2019 Tiedusteluosastoon ja Tutkintaosastoon. Keskusrikospoliisin laillisuusvalvontasuunnitelman mukaisesti tarkastustoiminnan painopisteinä olivat muun muassa pitkittyneet eli yli 540 vuorokautta kestäneet esitutkinnot, pakkokeinojen sekä esitutkintapäätösten kirjaukset ja perustelut, salaisten pakkokeinojen käyttö sekä poliisin operatiivisen tiedustelujärjestelmän (POTI) käyttö ja järjestelmään tehtyjen kirjausten perustelut.

Keskusrikospoliisissa annettiin vuonna 2019 yksi virkamiesoikeudellinen toimenpideratkaisu (varoitus).

Keskusrikospoliisia kohtaan esitettyjen siviilioikeudellisten vahingonkorvausvaatimusten määrä säilyi ennallaan vuonna 2019. Osa vaatimuksista on edennyt tuomioistuimeen ja niissä vaaditut summat ovat merkittäviä.

Vuonna 2019 Keskusrikospoliisi maksoi 2 974,54 euron arvosta vahingonkorvauksia.

Henkilötietolait uudistuivat vuoden 2019 aikana, minkä vuoksi viraston yksiköt ovat tarvinneet aikaisempaa enemmän juridista asiantuntijatukea henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi henkilöstölle on annettu tietosuojakoulutusta säännöllisin väliajoin pidettävässä turvallisuuskoulutustilaisuudessa. Uuden poliisin henkilötietolain voimaantulon myötä suurin osa vanhan lain mukaisista yksikkökohtaisista rekistereistä, kuten rikosanalyysirekisterit, siirtyivät Poliisihallituksen rekisterinpitoon.

Henkilötieto- ja tiedonhallintalainsäädännön vaatimukseen liittyen kirjaamotoiminnassa luotiin valmiudet TLI- ja TLII -aineistojen asianmukaiseen käsittelyyn.

Viraston Oikeusyksikkö teki lokivalvontaa vuonna 2019. Lisäksi muista poliisiyksiköistä siirrettiin useita viraston virkamiehiä koskevia lokitietoasioita Keskusrikospoliisiin

käsiteltäväksi. Rekistereiden väärinkäytötapauksia ei kuitenkaan tarkasteluvuonna ilmennyt. Oikeusyksikössä käsitellään myös rekisteröidyn välillisen tarkastusoikeuden toteuttamiseen liittyviä pyyntöjä. Pyyntöjä välitetään rekisterien yhteyshenkilöille, jotka raportoivat tuloksista Oikeusyksikköön. Tämä auttaa Oikeusyksikköä pitämään yllä ajantasaista tilannekuvaa viraston rekistereistä, minkä lisäksi tarkastusoikeusprosessi toimii myös yhtenä viraston sisäisen valvonnan välineenä.

Viraston riskienhallintaprosessi toteutettiin suunnitelman mukaisesti prosessin ja eri riskilajiryhmien vastuullisten toimesta. Riskienhallinnan katsaus vuodelta 2019 ja siihen liittyneet hallintatoimet esiteltiin johtoryhmälle. Vuoden 2019 aikana prosessia kehitettiin riskien tunnistamisen, hallittavuuden ja merkitysarvioinnin osalta. Virasto järjesti sisäisen työpajan asiaan liittyen kokonaisprosessin tarkastelemiseksi. Vuoden 2020 aikana toimeenpannaan riskienhallinta Poliisihallituksen antaman uuden määräyksen mukaisesti. Keskeisenä muutoksena aiempaan on kahden uuden riskilajin haltuunotto. Riskienhallintaan liittyen jatkettiin organisaatioturvallisuuden kehittämistä viraston turvallisuuden kehittämisohjelman mukaisesti. Tästä raportoitiiin erikseen Poliisihallitukselle.

Tarkastelukaudella toimeenpantiin Poliisihallituksen antamat normit salassa pidettävän tiedon käsittelystä sekä digitaalisesta turvallisuudesta. Lisäksi toteutettiin korkeimpiin turvallisuusluokkiin liittyvä käyttöoikeusprosessi. Prosessiin liittyi useampi lähiovetustilaisuus ja viraston oman ohjeen toimeenpano.

Keskusrikospoliisissa laadittiin uuden määräyksen mukainen valmiussuunnitelma. Varautumiseen liittyvän suunnitelman laadinta vaati merkittävän panoksen virastolta ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Suunnitelma päivitetään ja tarkastetaan vuosittain ja aina tarvittaessa.

Keskusrikospoliisi on huolehtinut toiminnassaan kielellisten oikeuksien toteutumisesta esitutkinnassa esitutkintalain edellyttämällä tavalla.

Projekti toimialasidonnaisten tietojärjestelmien ylläpidon ja kehittämisen hallinnoinnista toteutettiin suunnitellusti ja poliisin ylläjohto teki ratkaisut asiassa. Projektin myötä saatiin kattava kuva Keskusrikospoliisin tietojärjestelmästä ja -tilanteesta. Esille tulleiden kehittämistoimenpiteiden toteuttamiseksi perustettiin viraston sisäinen työryhmä.

Handi-järjestelmä otettiin kattavasti käyttöön virastossa ja laskuautomaatio etenee hyvää vauhtia. Keskusrikospoliisi oli aktiivisesti mukana Poliisihallituksen johtamassa kehittämistyössä.

Sähköiseen tiedonhallintaan ja tiedonohjaukseen, tietojen suojaamiseen ja turvalliseen käsittelyyn sekä tietojen ajantasaisena pitämiseen liittyen virastossa järjestettiin muun muassa Acta-järjestelmän käyttöön liittyvää koulutusta. Sähköisen allekirjoituksen käytön lisäämisessä edettiin hyvin.

Vantaan KRP-talon osalta toteutettiin potentiaalikatkoitus ja ensimmäisten kolmen tilan suunnittelu monitilaksi on käynnissä. KRP-talon lisärakennushankkeessa on meneillään suunnitteluvaihe. Oulun, Tampereen ja Rovaniemen yksiköiden toimitilojen osalta on meneillään tilamuutosten hallittu toteuttaminen. Muut toimitiloihin liittyvät vireillä olevat asiat koskevat Rikosmuseo- ja kirjastotilamuutosten loppuunsaattamista sekä arkistotilaselvitystä.

Keskusrikospoliisin viestintää tehtiin vuonna 2019 pääosaltaan kirjallisesti niin tiedotteilla kuin sosiaalisen median julkaisuina. Tiedotteita julkaistiin vuoden aikana 60 kappaletta. Suurin osa niistä liittyi esitutkinnasta tiedottamiseen, mutta mukana oli myös ilmiötiedotteita, joissa esimerkiksi varoitettiin tietyistä rikostyypeistä.

Yhteisöpalvelu Twitterissä Keskusrikospoliisin virallisen tilin seuraajien määrä kasvoi vuoden 2019 aikana noin 9 300 henkilöllä. Vuoden 2019 lopussa seuraajia oli yli 25 000, kun heitä vuoden 2018 lopussa oli 16 000. Viraston yhteisen Twitter-tilin lisäksi Kyberrikostorjuntakeskuksella, Rikosteknisellä laboratoriollla ja Viestiliikennekeskuksella on omat tilinsä. Yksiköiden tileillä oli vuoden 2019 lopussa noin 8 500 seuraajaa. Henkilökunnan virkaprofiileja on kahdeksan. Instagramissa Keskusrikospoliisilla oli vuoden 2019 lopussa noin 7 000 seuraajaa, mikä on 5 000 seuraajaa enemmän kuin vuoden 2018 lopussa.

Vuonna 2019 suurimpia viestinnällisiä ponnistuksia oli merkittävää osaa virastosta koskettanut järjestäytyntä rikollisryhmää koskenut rikostorjuntaoperaatio. Operaatioon liittyen muun muassa järjestettiin useita viranomaisia koonnut tiedotustilaisuus syyskuussa KRP-talossa. Teemaan liittyen Keskusrikospoliisi osallistui maaliskuussa Poliisihallituksen organisoimaan mediatilaisuuteen, jossa viraston asiantuntija kertoi laajasti järjestäytyneen rikollisuuden tilannekuvasta.

Muita tiedotustilaisuuksia vuoden varrella olivat KRP-talossa järjestetyt tilaisuudet Porvoossa tapahtuneista poliisin kohdistuneista epäilyistä murhan yrityksistä sekä poikkeuksellisen laajasta seksuaalirikostutkinnasta, jossa epäiltyinä uhreina olivat lapset. Jälkimmäisessä tilaisuudessa nostettiin esiin lasten hyväksikäyttöön liittyvä rikosilmiö, mikä johti vilkkaaseen yhteiskunnalliseen keskusteluun. Näiden lisäksi Keskusrikospoliisi osallistui Tullin järjestämään tiedotustilaisuuteen, jossa kerrottiin Tullin ja poliisin yhteistyöstä niin sanotussa Silkkitie-tutkinnassa.

Suurempia esitutkintaan liittyviä viestintätilanteita vuonna 2019 olivat Kuopiossa tapahtunut vakava väkivallanteko oppilaitoksessa lokakuussa, aiemmin mainittuun kohdetorjuntaoperaatioon liittyneet poliisioperaatiot ympäri Suomen syyskuussa ja Lahden kaupunkiin kohdistettu kyberhyökkäys kesäkuussa. Ilmiötasolla virasto varoitti useaan otteeseen kansalaisia sijoitushuijauksista, joissa yhteenlasketut rikosvahingot nousivat vuoden aikana poikkeuksellisen suuriksi ja kertoi Kuopion lokakuun tapahtumiin liittyen jo samana iltana oppilaitokseen kohdistettujen uhkien lukumääristä ja taustoista. Kyberrikostorjuntakeskuksen johdolla toteutettiin koko lokakuun ajan jatkunut verkkorikoksia ennalta estävä kampanja sosiaalisessa mediassa.

Vuonna 2019 alkaneet kehityshankkeet viestinnässä liittyivät sisäiseen viestintään ja internetsivujen uudistamiseen. Sisäisen viestinnän osalta virastossa toteutettiin marraskuussa kysely henkilökunnalle sisäisen viestinnän nykyisestä tasosta ja kehittämistavoista. Tämän pohjalta sisäisen viestinnän kanavia ja sisältöjä aletaan kehittää vuonna 2020 viestinnän koordinoimana. Nettisivu-uudistus puolestaan linkittyy koko poliisi.fi-sivuston uudistamiseen, minkä on tarkoitus olla valmis syksyllä 2020. Suunnittelutyö Keskusrikospoliisissa aloitettiin loppuvuodesta 2019.

Vuoden 2019 aikana viestinnässä aloitettiin yhteistyö poliisiin perustetun, eteläiseen johtokeskukseen sijoitetun operatiivisen viestintäryhmän kanssa. Yhteistyö kehittyi vuoden aikana tiiviiksi erityisesti mediaseurannan osalta. Lisäksi lokakuussa toteutettiin Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen kanssa tehtäväkierto siten, että yksiköiden viestintäpäälliköt vaihtoivat tehtäviä kuukauden ajaksi, mistä saatiin erinomaisia kokemuksia.

Vuoden 2019 Poliisin päivä järjestettiin yhteistyössä Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen kanssa Hyvinkäällä. Muista viestinnän organisoimista tapahtumista voidaan mainita Oikeustoimittajien vierailu KRP-talossa syyskuussa ja Poliisihallituksen järjestämän toimittajakurssin vierailu Keskusrikospoliisissa joulukuussa.

3.5 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Keskusrikospoliisin vuoden 2019 maksullisen toiminnan tulojen määrä oli yhteensä 2 798 euroa. Maksulliselle toiminnalle ei ollut erikseen asetettuja tulostavoitteita.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuustaulukko on kertomuksen *liitteenä 1*.

3.6 Ulkoinen rahoitus ja yhteisrahoitteinen toiminta

Uusien kansainvälisten kehittämisohjelmien, mahdollisten hankekoordinaattoreiden ja - partnereiden kartoittamista sekä rahastojen, rahoitusohjelmien ja niiden toimeenpano-ohjelmien seuranta toteutetaan Keskusrikospoliisissa vakiintuneella menettelytavalla. Keskeisiä sisäisen turvallisuuden, tutkimuksen ja kehityksen rahoituslähteitä hyödynnettiin kehittämistoiminnassa tehokkaasti ottaen huomioon rahoitusinstrumenttien ohjelma-kausien loppupään elinkaarien rajoitteet.

Vuoden 2019 aikana saatiin poliisin hankerahoitukseen liittyen Euroopan unionin myöntämää, Sisäministeriön hallinnoimaa Sisäisen turvallisuuden rahaston poliisiyhteistyötä, rikollisuuden ehkäisemistä ja torjumista sekä kriisinhallintaa koskevan ISF-P-rahastosta rahoitusta kahdelle Keskusrikospoliisin toteuttamisvastuussa olleelle hankkeelle. Nämä hankkeet olivat JRHT ja EXIT. Lisäksi saatiin ulkopuolinen rahoitus suoraan Euroopan unionin komission ISF-P-rahoitusinstrumentista viidelle hankkeelle, jotka olivat BLACK WALLET, EUWBTP, TELEFI, XClanLab ja STEFA. Samoin Euroopan unionin komission rahoitusta saatiin hankkeelle TITANIUM Horisontti 2020 -rahoitusohjelmasta. Osaa hanketoimista rahoitettiin Poliisihallituksen saamalla valtiovarainministeriön tuottavuusrahoituksella.

Vuoden 2019 aikana Keskusrikospoliisi oli sijoitettuna virkamiehet kahteen EURLO-hankkeeseen, joista toista toteutettiin Irakissa ja toista Nigeriassa.

Vuonna 2019 yhteisrahoitteisen toiminnan omarahoitusosuus oli Keskusrikospoliisissa 50,2 % (2018: 34,2 %). *Liitteenä 2* on yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman yhdistelmä 2019 ja *liitteenä 3* yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman yhdistelmä 2019 (projekteittain).

Ulkoiselle rahoitukselle ja yhteisrahoitteiselle toiminnalle ei ollut erikseen asetettuja tulostavoitteita.

4. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

4.1 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tulostavoitteet 2019

Poliisin yhteiset tavoitteet

- Keskusrikospoliisi edistää uudenlaisia työnteon tapoja ja uutta organisaatiokulttuuria, kuten esimerkiksi digitalisaation ja HR-roolin kehittäminen sekä valmentavan johtamisen vahvistaminen.

Yhteenveto ja päätelmät

Keskusrikospoliisiin voidaan katsoa saavuttaneen sille henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen osalta asetetut tulostavoitteet 2019.

Keskusrikospoliisissa on aloitettu HR-kumppanuusmallin toteuttaminen osastojen ja viraston johdon kanssa käytyjen tarvekeskustelujen pohjalta. Alkuvaiheessa painopiste on ollut rekrytoinnin ja henkilöstösuunnittelun tukemisessa. Henkilöstöpalveluissa on vahvistettu tiimimäistä työskentelytapaa ja asiakaspalvelua (mm. perustettu asiakaspalvelupiste).

Valmentavan johtamisen kouluttajakoulutuksen suorittaneiden johdolla valmentavan johtamisen periaatteita on viety eteenpäin. Kertomusvuoden aikana muodostettiin esimiestä koostuva valmentavan johtamisen tukiverkosto ja tavoitteena on verkoston laajentaminen. Valmentavan johtamisen periaatteet huomioidaan myös tavoite- ja kehityskeskusteluissa sekä järjestettävissä tietoisuuksissa ja esimieskoulutuksissa.

Keskusrikospoliisissa on järjestetty uusille esimiehille koulutusta sekä valmentavaa esimieskoulutusta henkilöille, jotka eivät vielä toimi esimiestehtävissä, mutta joilla on siihen muodollinen pätevyys ja valmiudet (muu tutkinto kuin poliisin päällystökoulutus). Valmentavan esimieskoulutuksen teoriaopinnot toteutuivat edellisen vuoden aikana ja harjoittelujaksot kertomusvuoden aikana.

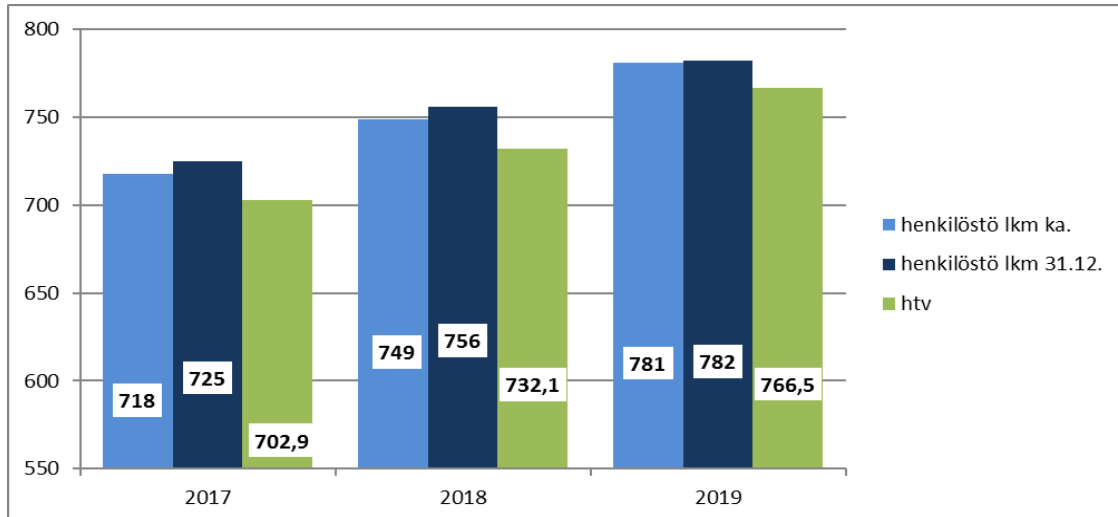
Keskusrikospoliisiin sairauspoissaolot olivat alle valtion ja myös poliisin keskiarvon. Lisäksi viraston työnantajamaksut olivat poliisihallinnon alhaisimmat.

4.2 Henkilöstö

Toteutuneiden henkilötyövuosien (htv) kokonaismäärä lisääntyi 34,4 henkilötyövuotta edelliseen vuoteen verrattuna. Htv-määrään sisältyvät kehysrahoitettujen lisäksi Poliisihallituksen hankerahoituksella ja keskitetyllä rahoituksella palkatut. Keskusrikospoliisi sai kuluvalle vuodelle peruskehyykseen lisäyksenä 1 htv:n rikoshyödyn koordinaatiotehtäviin, 1 htv:n tilitiedusteluun ja 5 htv:tä rahanpesun selvittelytehtäviin. Lisäksi kehysrahoitukseen tuli lisäyksenä 1,7 htv:tä lasten nettihyväksikäytön ehkäisyyn sekä 2 htv:tä DNA-tutkimuksiin. Kehysrahoituksen htv-tavoite nousi kokonaisuudessa 738,7 htv:een (2018/728, 2017/679).

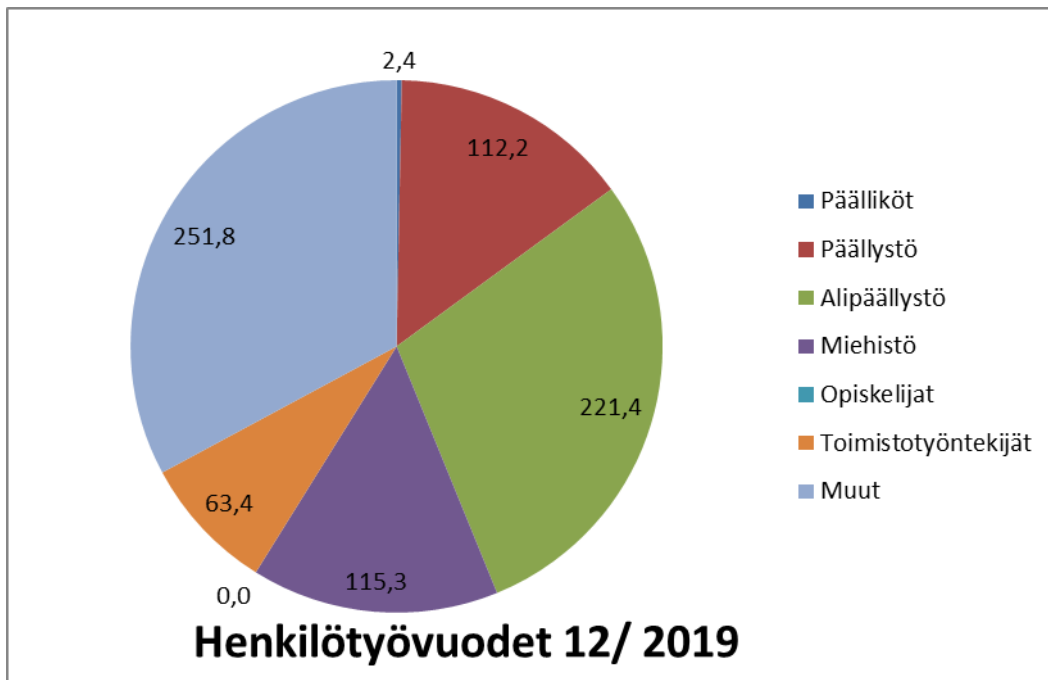
Henkilöstömäärä ja rakenne, poliisin momentti	Tavoite 2018	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
1. Poliisin henkilöstö yhteensä, htv	741,4	732,1	761,0	766,5
2. Poliisimiehet, htv	448,5	440,6	458,0	451,3
3. Opiskelijat, htv	0	0	0	0
4. Muu henkilöstö, htv	292,9	291,5	303,0	315,2
5. Naisia, %-osuus koko henkilöstöstä	40	38,6	40	38,6
6. Naisia, %-osuus poliisimiehistä	15	18,3	17	18,4
Henkilöstön keski-ikä		46,4		46,5
Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuus %	-	8	-	4
Sairauspoissaolot, työpäivää / htv	7,2	7,4	7,4	7,8
Työkyvyttömyyseläköitymisten määrä	-	2	-	0
Työtapaturmien määrä	-	28	-	34
Työtyytyväisyysindeksi	3,5	3,5	-	-*
<i>* seurataan barometrilla, joka toteutetaan vuonna 2021</i>				

Kun vuoden 2019 toteumasta vähennetään Poliisihallituksen hankerahoitetut ja keskiteyllä rahoituksella rahoitetut, saadaan kehysrahoitettujen toteutuneeksi htv-määräksi 746,2 (poliisit 440,5 ja muut 305,7), johon sisältyy korkeakouluharjoittelijoista muodostunutta htv:tä 8,5. Ilman korkeakouluharjoittelijoita kehysrahoituksen htv-kertymä oli kertomusvuonna 737,7 htv:tä, joten kehysrahoituksen tavoitteesta (738,7 htv:tä) jäätin yksi henkilötyövuosi. Kertomusvuoden lopussa henkilöstömäärä oli 782 (2018: 756; 2017: 725), ja vuoden aikana henkilöstöä oli keskimäärin 781 (2018: 749; 2017: 718).



Henkilöstöryhmien osuuksissa henkilötyövuosien kokonaismäärästä ei ollut suuria muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Prosentuaalisesti tarkasteltuna suurin muutos tapahtui alipäällystöön kuuluvien htv- kertymässä (edelliseen vuoteen -3,35 %). Poliisien ja siviilien välinen suhde muuttui myös edelliseen vuoteen verrattuna. Siviilihenkilöstön htv-kertymä oli suhteessa 1,31 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Henkilötyövuodet	2017/12		2018/12		2019/12	
	lkm	%-osuus	lkm	%-osuus	lkm	%-osuus
Päälliköt	2	0,28 %	2,8	0,39 %	2,4	0,31 %
Päällystö	100,5	14,30 %	108,1	15,38 %	112,2	14,64 %
Alipäällystö	220,3	31,34 %	226,6	32,23 %	221,4	28,88 %
Miehistö	100,2	14,26 %	103,2	14,68 %	115,3	15,04 %
Poliisit yhteensä	423,0	60,18 %	440,6	60,18 %	451,3	58,88 %
Opiskelijat	0	0,00 %	0,0	0,00 %	0,0	0,00 %
Toimistotyöntekijät	60,2	8,56 %	60,9	8,66 %	63,4	8,27 %
Muut	219,7	31,26 %	230,6	32,81 %	251,8	32,85 %
Toimistotyöntekijät + muut yht.	279,9	39,82 %	291,5	39,82 %	315,2	41,12 %
Kaikki yhteensä	702,9	100,00 %	732,1	100,00 %	766,5	100,00 %

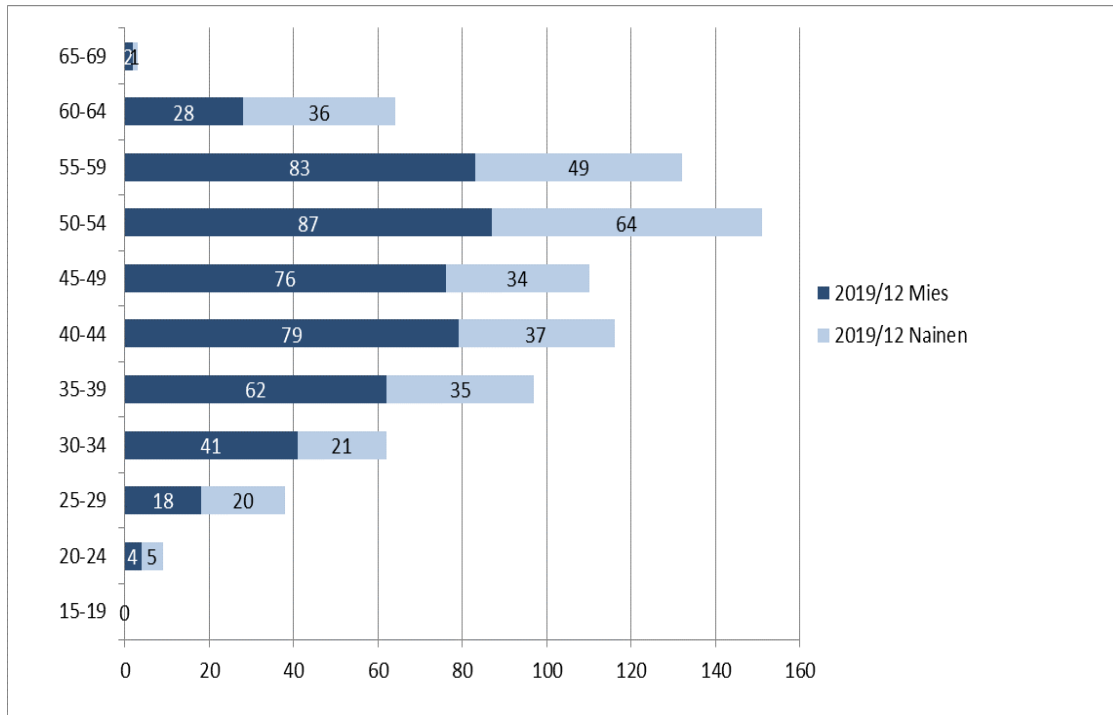


Naisten osuus poliisihenkilöstöstä oli kertomusvuoden lopussa 18,4 %. Naisten osuus poliisihenkilöstöstä on noussut vuosien aikana (2018/18,3 %; 2017/17,5 %). Koko henkilöstössä naisten osuus oli kertomusvuoden lopussa 38,6 % (2018/ 38,6%; 2017/39,6 %). Johtotehtävissä toimivista (päälikkö, apulaispäälikkö, osastojen pääliköt ja Hallintopalveluiden päälikkö) naisten osuus on pysynyt usean vuoden samana (2015–2019: 33 %).

Henkilöt vuoden keskiarvo	2017		2018		2019	
	lkm	%-osuus	lkm	%-osuus	lkm	%-osuus
Mies, Vakinainen	350	80,46 %	370	81,32 %	379	78,96 %
Mies, Määräaikainen	85	19,54 %	85	18,68 %	101	21,04 %
Miehet yhteensä	435	100,00 %	455	100,00 %	480	100,00 %
Nainen, Vakinainen	232	81,98 %	245	83,33 %	249	82,72 %
Nainen, Määräaikainen	51	18,02 %	49	16,67 %	52	17,28 %
Naiset yhteensä	283	100,00 %	294	100,00 %	301	100,00 %
Vakinaiset yhteensä	582	81,06 %	615	82,11 %	628	80,41 %
Määräaikaiset yhteensä	136	18,94 %	134	17,89 %	153	19,59 %
Kaikki yhteensä	718	100,00 %	749	100,00 %	781	100,00 %

Määräaikaisen henkilöstön osuus (koko vuoden keskiarvona) on noussut edellisestä vuodesta. Määräaikaisia oli keskimäärin 153 (2018/134; 2017/136) ja kertomusvuoden lopussa määräaikaisten lukumäärä oli sama kuin vuoden keskiarvo (153 hlöä). Kertomusvuoden lopussa 61 % määräaikaisesta henkilöstöstä työskenteli sijaisuusperusteella, avoimen viran hoito oli määräaikaisuuden perusteena 8 henkilöllä, lopuilla määräaikaisuuden peruste oli tehtävän luonne tai projektityö. Vuoden lopussa virastossa työskenteli myös kolme korkeakouluharjoittelijaa. Määräaikaista tehtävää hoitavasta henkilöstöstä yli puolella (62,7 %) on vakinainen taustavirka (2018/ 59,2 %).

Keskusrikospoliisin henkilöstön keskimääräinen ikä oli kertomusvuoden lopussa 46,5 vuotta (2018: 46,4; 2017: 46,6). Keskimääräinen ikä oli poliisihallinnon toiseksi korkein vuonna 2019 (korkeampi vain Poliisiammattikorkeakoulussa, jossa se oli 49 vuotta). Suurin henkilöstöryhmä Keskusrikospoliisissa oli vuoden lopussa 50-54 -vuotiaat (2019: 151 henkilöä). Kertomusvuoden lopussa miesten keskimääräinen ikä oli 46,2 ja naisten 46,9 vuotta (2018: miesten 46,1 ja naisten 46,9, 2017: miesten 46,3 ja naisten 47,1,).



Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus laski merkittävästi. Se oli vuoden 2019 lopussa 4 % (2018: 8 %; 2017: 7,7 %). Eronneista vakinaisista henkilöistä 48 % jäi vanhuuseläkkeelle (2018: 45 %; 2017: 30 %). Vakituudesta palvelussuhteesta toisen työnantajan palvelukseen siirtyneistä 54 % siirtyi toiseen poliisiorganisaatioon.

4.2.1 Rekrytointi

Ulkoiseen hakuun vietiin kertomusvuoden aikana 96 hakuilmoitusta (2018/128; 2017/112) ja sisäiseen hakuun 53 hakuilmoitusta (2018: 10). Rekrytoinneissa oli paljon lyhyitä määräaikaisuuksia, joka selittää sisäisten hakuilmoitusten määrän kasvua. Keskimääräiset hakijamäärät pysyivät ulkoisissa rekrytoinneissa edellisen vuoden tasolla. Poliisivirkoihin oli keskimäärin 8 hakijaa avointa paikkaa kohden (2018/7, 2017/10). Hakijamäärät siviilivirkoihin ovat selkeästi suuremmat kuin poliisivirkoihin. Siviilivirkoihin oli keskimäärin 35 hakijaa avointa työpaikka kohden (2018/34, 2017/43). Vuonna 2019 eniten hakemuksia saapui Rikosteknisessä laboratorioissa avoinna olleeseen tutkijaharjoittelijan tehtävään (104 hakemusta).

Rekrytoinnit pohjautuvat aina viraston päällikön myöntämään täyttölupaan. Tehtävien hoidon järjestämiseksi otetaan huomioon erilaisia vaihtoehtoja, kuten tehtävien uudelleen organisointi ja sisäiset tehtäväjärjestelyt. Rekrytointiin lähettäessä harkitaan tarkoin viran sijoittuminen ja tehtäväkuva ennakkoiden myös tulevaisuuden osaamistarpeet sekä toiminnalliset painopisteet.

4.2.2 Työsuojelu ja työhyvinvointi

Sairauspoissaolokertojen ja sairauspoissaolopäivien määrässä oli nousua edellisiin vuosiin verrattuna, jota osaltaan selittää viraston henkilöstömäärän kasvu. Sairauspoissaolopäivien määrä henkilötyövuotta kohden kasvoi hieman aiempiin vuosiin verrattuna.

- Sairauspoissaolotapauksia 1.619 (2018/ 1.511, 2017/ 1.381)
- Sairauspoissaolopäiviä 6.008 (2018/ 5.426, 2017/ 5.124)
- 7,8 sairauspoissaolopäivää/htv (2018/ 7,4, 2017/ 7,3)
- 77,2 % kaikista sairauspoissaolotapauksista lyhyitä 1-3 päivää kestäviä sairaustapauksia (2018/ 78,2%, 2017/ 79,2 %)

Työtaturmasta johtuvia poissaolopäiviä vuonna 2019 kertyi virastossa 139 päivää (2018/159, 2017/176). Työtaturmista johtuvia poissaolokertoja oli virastossa vuonna 2019 yhteensä 18. Kaikkiaan työtaturmia ilmoitettiin kertomusvuonna 34 (2018/28, 2017/29). Kokonaisuutena työtaturmien määrä on vähäinen ja varsinaisessa operatiivisessa toiminnassa työtaturmat ovat hyvin harvinaisia. Tapaturmia pyritään estämään riskienarvioinnin, ohjeistuksen ja erilaisten kehittämistoimenpiteiden avulla.

Vuonna 2019 työkyvyttömyyseläkkeelle ei siirtynyt yhtään henkilöä. (2018/2, 2017/0, 2016/1). Osasairausvapaan käyttö työkyvyn tukemisessa on lisääntynyt.

Työterveyshuollon palveluntuottajana oli kertomusvuonna vielä Mehiläinen Oy lukuun ottamatta Itä-Suomen yksikköä Joensuussa, jossa palveluntarjoajana oli Terveystalo. Työterveyshuollon kanssa on tehty työterveyshuollon virastotason toimintasuunnitelma, jota on päivitetty vuosittain ja jossa on huomioitu poliisin yhteiset painopisteet. Keskusrikospoliisin työterveyshuollon tavoitteena on siirtää painopistettä entistä enemmän ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon muun muassa pyrkimällä tunnistamaan ongelmia riittävän ajoissa tukemalla esimiehiä varhaisen välittämisen keinojen käyttämisessä. Vuodelle 2019 asetettiin Keskusrikospoliisissa painopisteeksi myös henkilöstön tukeminen poikkeuksellisen stressaavissa työtilanteissa.

Työterveyshuolto toteuttaa lain mukaiset työpaikkaselvitykset Keskusrikospoliisissa jatkuvana prosessina. Työpaikkaselvitys tehdään osastoittain siten, että joka vuosi yksi osasto on työpaikkaselvityksen kohteena. Osa selvitystä on osastokohtainen kysely, jonka tulosten perusteella tehdään kohdennettuja toimenpiteitä ja tarkempi kehittämissuunnitelma. Vuonna 2019 työpaikkaselvitys kohdistui Tiedusteluosastoon.

Henkilöstön työkykyä tuetaan kattavasti ja yhteistyö työterveyshuollon kanssa on erittäin sujuvaa. Virastossa on käytössä varhaisen välittämisen ja puuttumisen malli, päihdeohjelma sekä kriittisten tilanteiden jälkipuintoiminta. Poliisimiesten fyysinen työkuunto testataan 2-3 vuoden välein. Poliisihallituksen kuntoliikuntamääräykseen perustuen henkilöstölle on tarjottu kertomusvuoden aikana monipuolisesti yhteisöllisyyttä edistäviä tilaisuuksia ja liikuntatapahtumia. Vantaan toimitalossa on ollut vuonna 2019 entistä monipuolisempi ryhmäliikuntatarjonta, joka on osallistujille ilmaista. Kertomusvuonna toteutettiin kaksi viraston omakustanteista kuntoremonttikurssia. Keskusrikospoliisi tuki myös omaehtoisia ryhmämuotoisia jatkokuntoutuksia.

Työn ja yksityiselämän yhteensovittamista tuetaan monipuolisesti. Etätyömahdollisuuksia hyödynnetään monissa eri tehtävissä. Etätyöpäivien määrää ei saada koko viraston osalta raportoitua, sillä jaksotyöntekijät eivät järjestelmäteknisistä syistä merkitse etätyöpäiviä Kiekuun. Virastotyöaikaa tekevilla on mahdollisuus liukuvaan työaikaan. Joustavista työaikatarkoituksista osa-aikatyö on ollut käytössä erityisesti osittaisen hoitovapaan muodossa.

Keskusrikospoliisin työsuojelun toimintaohjelman 2016–19 ja vuosittaisen toimintasuunnitelman tavoitteena oli osaltaan parantaa turvallisuutta, pitää yllä työtyytyväisyyttä, edistää henkilöstön työ- ja toimintakykyä sekä ehkäistä ja torjua työtapaturmia ja työstä johtuvia sairauksia. Toimintaohjelman laatiminen perustuu riskien arviointiin sekä muihin työhyvinvointia koskeviin selvityksiin. Työsuojelutoimikunnan lisäksi virastossa toimii työhyvinvointiverkosto. Työsuojelullinen tilanne virastossa on hyvä ja ennalta ehkäisevät toimet ovat onnistuneet.

Muutamissa maakuntien yksiköissä on kertomusvuoden aikana ollut haasteita sisäilma-asioiden osalta. Oulussa väliaikaistiloissa osa henkilöstöstä oireili voimakkaastikin. Yhteistyössä Senaatin, Poliisihallituksen ja Oulun poliisilaitoksen kanssa on kartoitettu uusia väliaikaistiloja uudistilojen rakentamisen ajaksi. Tilat löytyivät loppuvuodesta 2019 ja niihin päästään muuttamaan kesällä 2020. Rovaniemellä on käynnissä poliisin yhteinen toimitilahanke, jonka myötä Keskusrikospoliisinkin toimitilat Rovaniemellä tulevat siirtymään joko peruskorjattavan pääpoliisiaseman tiloihin tai uudisrakennukseen. Tampereella tehtiin kertomusvuoden aikana laajoja korjaustöitä, jotka hankaloittivat toimintaa usean kuukauden ajan. Tampereella on käynnissä poliisin yhteinen toimitilahanke.

Vantaalla saatiin valmiiksi potentiaalikartoitus, jossa Senaatin toimesta arvioitiin kiinteistön soveltuvuutta nykyiselle henkilöstömäärälle ja nykyisen toiminnan vaatimuksiin. Henkilöstömäärän kasvu aiheuttaa haasteita toimitilasuunnittelussa ja työn tarpeet huomioiden ratkaisuja haetaan monitoimitilaratkaisuista. Puhdaslaboratoriotilan suunnittelu käynnistyi kertomusvuoden lopulla. Vantaalla on kertomusvuoden aikana selvitelty muutamassa kohteessa henkilöstön oireilujen pohjalta sisäilma-asioita. Mikrobilöydöksiä tai muuta vastaavaa ei ole löytynyt ja korjaustoimenpiteet on tehty hyvässä yhteistyössä Senaatin kanssa. Viraston viereiselle tontille on käynnistynyt Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen uudistilojen suunnittelu. Tähän liittyen tehtiin yhdessä poliisilaitoksen kanssa Senaatin asiantuntijoiden tukemana kattava selvitys saatavista synergiaeduista. Edut olisivat huomattavat.

Organisaatioturvallisuus on osa viraston riskienhallintaa. Turvallisuutta kehitetään kokonaisuutena, jossa otetaan kokonaisvaltaisesti huomioon turvallisuuden eri osa-alueet sekä viraston eri toimintojen ja fyysisten tilojen turvallisuustarpeet. Tarkastelukaudella erityisinä mainittavina toimenpiteinä voidaan pitää valmiuteen liittynyt uudistustyö, henkilö- ja fyysiseen turvallisuuteen liittyvän toimitilallisen rakentamisen vierelepano Vantaalla sekä tilannekuvan ja tukemisen kehittämiseen tähtäävä operatiivinen järjestely virastossa. Poliisi antoi vuonna 2019 uuden riskienhallintamääräyksen, jossa myös työsuojeluun liittyvien riskien sisältötekijöitä on osaltaan tarkennettu arvioinnin taustaksi.

4.2.3 Osaamisen kehittäminen

Keskusrikospoliisin henkilöstön osaamisen johtamisen ja kehittämisen tavoitteena on saavuttaa Keskusrikospoliisin strategiaan kirjatut tavoitteet siten, että virasto kehittää henkilöstönsä tiedollisia, taidollisia ja sosiaalisia valmiuksia tarjoamalla ajan tasalla olevaa laadukasta ja monipuolista koulutusta ja muita monipuolisia osaamisen kehittämismuotoja. Tavoitteena on kehittää asiantuntijuutta useista tulevaisuusorientoituneista näkökulmista, kuten palveluperiaatteen, kollektiivisen tiedon jakamisen ja kehittämisen sekä verkostoitumisen ja yhteistyön näkökulmista.

Keskusrikospoliisin osaamisen kehittämisen suunnittelu perustuu monista eri lähteistä kerättyyn ja analysoituun tietoon. Keskusrikospoliisi laatii vuosittain sisäisen koulutussuunnitelman, jossa on pyritty huomioimaan muun muassa strategiset tavoitteet, tulosopimukset, henkilöstösuunnitelma, osastojen tavoite- ja kehityskeskusteluista nousseet tarpeet, henkilöstöbarometritulokset, työhyvinvoinnin kehittämistarpeet ja -kohteet sekä valtakunnallisesti linjatut muut koulutussuunnitelmat. Sisäisissä koulutuksissa

paneudutaan muun muassa johtamiseen ja esimiestyöhön, työhyvinvointiin, turvallisuuden ja työyhteisötaitoihin, hyvän hallinnon edistämiseen, tulevaisuuden hallintaan, viestintään ja vuorovaikutukseen, ajankohtaisia tuulia -tietoiskuihin ja muihin ajankohtaisiin yleistä ja erikoisosaamista kehittäviin koulutuksiin. Lisäksi Keskusrikospoliisissa on sissisiä koulutusohjelmia, joissa asiantuntijoita koulutetaan tehtäviin, joihin erillistä tutkin-tokoulutusta ei Suomessa ole saatavilla.

Vuoden 2019 aikana Keskusrikospoliisissa järjestettiin runsaasti erilaisia koulutustilaisuuksia. Koulutuksina järjestettiin mm. turvallisuus- ja tietoturvakoulutusta, perehdyttämiskoulutusta, ensiapukoulutusta, asiakaspalveluviestinnän koulutusta, koulutusta siviilihenkilöstölle poliisityön perusteisiin, kriminalistiikkakurssi, koulutusta henkilötodistelusta esitutkinnassa, syyteneuvottelusta, käräjäpäivät, koulutusta suurten tietomassojen käsittelyyn sekä järjestelmien koulutusta. Lisäksi järjestettiin tietoiskuja eri aiheista, kuten ohjeiden ja lainsäädännön muutoksista, esimerkiksi valitusoikeudesta nimitysasi-oissa, matkustusohjeesta ja etätyöstä.

Keskusrikospoliisissa suunniteltiin ja toteutettiin kertomusvuoden aikana useammasta moduulista koostuva operatiivinen analyysikoulutus, jonka tavoitteena oli kehittää erityisesti case-analyysikykyä ja varmistaa analyysiosaaminen sekä analyysityökalujen täysimittainen hyödyntäminen esitutkinnassa. Koulutuksen loppuraportissa yhtenä kehittämisaikajatkona on esitetty vastaavan kurssin järjestämistä valtakunnallisesti osana Poliisiammattikorkeakoulun järjestämää valtakunnallista analyysikoulutusta.

Vuonna 2018 aloitetuista esimieskoulutuksista jatkui esimiesten valmennusohjelma, jonka harjoittelujaksot toteutuivat vuonna 2019. Valmentavan johtamisen kouluttajakoulutuksen suorittaneiden johdolla valmentavan johtamisen periaatteita on viety eteenpäin Keskusrikospoliisissa. Kertomusvuoden aikana muodostettiin esimiehistä koostuva valmentavan johtamisen tukiverkosto ja tavoitteena on verkoston laajentaminen. Valmentavan johtamisen periaatteet huomioidaan myös tavoite- ja kehityskeskusteluissa sekä järjestettävissä tietoiskuissa ja esimieskoulutuksissa.

Keskusrikospoliisi osallistuu myös omalla asiantuntemuksellaan poliisin valtakunnallisen koulutuksen ja opintokokonaisuuksien suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä panostaa kansallisten ja kansainvälisten viranomaisten ja sidosryhmien osaamisen kehittämiseen siltä osin, kuin se kytkeytyy Keskusrikospoliisin toimintaan.

5. TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Toimintojen kustannukset 2017–2019

Keskusrikospoliisin toiminnan kustannukset jakaantuivat toiminnoille ja ovat kehittyneet eri toiminnoissa seuraavasti:

Luvut 1000 €	2017		2018		2019	
Rikostorjunta	63 155	87,2 %	66 603	86,1 %	72 562	86,6 %
Valvonta	0	0	0	0	0	0
Hälytystoiminta	599	0,8 %	643	0,8 %	659	0,8 %
Muut	871	1,2 %	1 340	1,7 %	1 300	1,5 %
Tukitoiminnot	7 834	10,8 %	8 833	11,4 %	9 344	11,1 %
Yhteensä	72 459	100 %	77 419	100 %	83 865	100 %

Toiminnan kustannukset olivat vuonna 2019 yhteensä 83,9 miljoonaa euroa. Edellisen vuoden kustannukset olivat yhteensä 77,4 miljoonaa euroa. Tukitoimintojen kustannuksiin on tehty vuonna 2017 laskentatapamuutos vyörytyksien suhteen. Tukitoiminnoille kirjatut kulut vyörytetään ydintoiminnoille työaikajakauman suhteessa.

Rikostorjunnan osuus toimintojen kokonaiskustannuksista nousi 0,5 %-yksikköä edelliseen vuoteen verrattuna. Tukitoimintojen suhteellinen osuus kokonaiskustannuksista laski edellisestä vuodesta 0,3 %-yksikköä ja muiden toimintojen osuus laski 0,2 %-yksikköä. Keskusrikospoliisissa on aiempien vuosien tapaan keskitetty hankintoja maksettavaksi viraston yhteisistä kuluista, jolloin kustannukset ovat siirtyneet operatiivisesta toiminnasta Hallintopalveluun ja viraston yhteisiin. Tämä näkyy tukitoimintojen kustannuksissa. Keskusrikospoliisille jyvitetty poliisin yhteiset kustannukset kasvoivat 2,1 miljoonaa euroa vuodesta 2018.

Keskusrikospoliisille on jyvitetty poliisin yhteisiä kustannuksia seuraavasti:

Luvut 1000 €	2019	2018	Muutos
Palvelukeskus Palkeet veloitus	383	394	-11
Poliisihallituksen jyvitys	401	334	67
Valtorin Tuve ja Tori	2 157	1 782	375
Poliisiammattikorkeakoulu	2 155	2 084	71
Poliisihallituksen kustannukset	5 568	4 016	1 552
yhteensä	10 664	8 610	2 054

Keskusrikospoliisin kustannuslaskennassa kustannukset vyörytettiin toiminnoille työajan suhteissa:

Luvut 1000 €	2019	2018	Muutos
rikostorjunta	9 012	7 248	1 764
tukitoiminnot	1 387	1 127	260
muut toiminnot	265	235	30
yhteensä	10 664	8 610	2 054

Keskusrikospoliisille vyörytettyjen kustannusten kasvu oli 24 %. Katso tarkemmin *liite 4*, Kustannusraportti 2019 Kokonaiskustannukset / Kaikki momentit yhteensä.

Rahoituksen rakenne

Poliisin toimintamenomomentille Keskusrikospoliisi sai rahoitusta 73,0 miljoonaa euroa. Määräraha kasvoi edellisestä vuodesta 4,2 miljoonaa euroa. Määrärahasta käytettiin 69,6 miljoonaa euroa.

Tuottoja virasto sai yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoina EU:lta ja valtion virastoilta ja laitoksilta yhteensä 714 178 euroa ja yhteistoiminnan kustannusten korvauksina yhteistyötahoilta 308 320 euroa. Yhteensä tuotot olivat 1 136 551 euroa ja ne on eritelty alla olevassa taulukossa. Tiedusteluosaston osuus tuloista oli 869 000 euroa, Rikosteknisen laboratorion 103 000 euroa, Tutkintaosaston osuus 76 000 euroa sekä muut 88 000 euroa.

Nettobudjetoidut tulot 2017–2019, € (momentti 26.10.01)			
Luvut €	2019	2018	2017
Julkisoikeudelliset suoritteet	2 798	3 522	3 702
Vuokrat ja käyttökorvaukset	28 403	27 771	28 656
Omaisuuksien myyntivoitot	44 090	879	0
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot EU:lta ja valtion virastoilta ja laitoksilta	714 178	875 666	683 470
Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset	308 320	295 416	236 941
Muut tuotot	38 762	37 444	38 983
<i>Yhteensä tulot</i>	<i>1 136 551</i>	<i>1 240 698</i>	<i>991 752</i>

Vuoden aikana oli käynnissä useita EU-rahoitteisia projekteja, joista kohdentui tuloja vuodelle 2019. Keskusrikospoliisin toteutusvastuulla oli myös muutama ISF-P-hanke. Yhteisrahoitteinen toiminta on eritelty projekteittain liitteessä 3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman yhdistelmä 2019.

Talousarvion toteutuminen

Keskusrikospoliisille myönnetty vuoden 2019 toimintamäärärahan rahoituskehys (momentti 26.10.01.1) oli 72,5 miljoonaa euroa. Lisäksi Poliisihallitus jakoi määrärahaa hankkeiden rahoittamiseen yhteensä 0,5 miljoonaa euroa. Keskusrikospoliisin käytettävissä olevat määrärahat (momentti 26.10.01) olivat yhteensä 73,0 miljoonaa euroa.

Vuoden 2019 toimintamäärärahasta (sisältäen hankerahoituksen) siirtyi vuodelle 2020 yhteensä 3,4 miljoonaa euroa. Momentin 26.10.01.1 siirtyvä erä oli 3,379 miljoonaa euroa. Tämä sisältää viraston perustoiminnan siirtyvän erän (3,0 M€) lisäksi poliisin keskitetyn rahoituksen siirtyvän erän (0,4 M€). Peruskehysten siirtyvää erää kasvatti erityisesti pankki- ja maksutilijärjestelmään, rahanpesujärjestelmän päivittämiseen sekä Telepa-järjestelmään kohdistuneet määrärahat, joista siirtyi vuodelle 2020 yhteensä 1,4 miljoonaa euroa. Keskitetyn rahoituksen siirtyvä erä muodostuu muun muassa Rikosteknisen laboratorion konsernirahoituksesta (117 t€) ja telekuuntelun käyttömenoista (171 t€). Poliisihallituksen hankemomentilta 26.10.01.2 jäänyt siirtyvä erä oli 7 800 €.

Vuoden 2019 siirtyvä erä muodostuu seuraavasti:

Luvut 1000 €	
Perustoiminnan siirtyvä erä	1 555
Konsernipalvelut ja muu erikseen rahoitettu toiminta *)	1 824
POHA:n hankkeiden siirtyvä erä	8
Siirtyvä erä yhteensä	3 387

*) Sisältää myös pankki- ja maksutilijärjestelmään, rahanpesujärjestelmään sekä Telepajärjestelmään saadun rahoituksen

Alla olevassa taulukossa ovat Keskusrikospoliisin talousarvion eri rahoituslähteet ja vuoden 2019 toteuma näiden osalta sekä vertailulukuna edellisen vuoden toteuma.

Momentti	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Tilinpäätös 2019	Vertailu
11.04.01 Arvonlisävero	168 497	164 163	164 163	
12.26.99.3 Muut tulot	0	605	605	
12.39.10 Muut sekalaiset tulot	1 903	1 936	1 936	
<i>Tuloarviotilit yhteensä</i>	<i>170 401</i>	<i>166 704</i>	<i>166 704</i>	
Momentti	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Talousarvion määrärahojen käyttö 2019	Talousarvion määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle
<i>23. Valtioneuvoston kansia</i>				
23.01.03.1 Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkausten menot	82 583	82 589	82 589	-
<i>26. Sisäministeriön hallinnonala</i>				
26.01.29 Arvonlisävero	3 547 047	3 540 214	3 540 214	-
26.01.50.3 Todistajan-suojeluohjelma	6 585	13 700	13 700	-
26.10.01.1 Poliisi toimintamenot	64 042 825	72 493 457	69 114 302	3 379 155
26.10.01.2 Poliisi hanke-rahoitus	852 388	507 603	499 814	7 789
26.10.20 Maasta poistamis- ja noutokuljetukset	229 035	24 805	24 805	-
<i>28. Valtiovarainministeriön hallinnonala</i>				
28.60.12 Osaamisen kehittäminen	51 469	50 716	50 716	-
<i>33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala</i>				

33.02.20.02 Poliisien ti- laamat kuljetukset	13	1 350	1 350	-
33.02.20.03 Oikeuslää- ketieteelliset tutkimukset	-	74	74	-
<i>Menoarviotilit yhteensä</i>	<i>68 822 248</i>	<i>76 714 509</i>	<i>75 420 840</i>	<i>3 386 944</i>
Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
	Edellisiltä vuo- silta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2019	Käyttö vuonna 2019	Siirretty seu- raavalle vuo- delle
4.18.26.01.50.3 Todista- jansuojeluohjelma (EK)	-	915	915	-
4.18.26.10.20 Maasta poistamis- ja noutokulje- tuksista aiheutuvat me- not	-	280 103	280 103	-
<i>Määrärahatilit yhteensä</i>	<i>-</i>	<i>281 018</i>	<i>281 018</i>	

Seuraavassa taulukossa on menojen ja tuottojen muutos prosentteina verrattuna edelli-
seen vuoteen (*momentti 26.10.01*).

Luvut 1 000 €	2019	2018	Muutos €	Muutos %
Toiminnan tuotot	1 137	1 241	-104	8,4
<i>Toiminnan kulut:</i>				
Aineet ja tarvikkeet	4 228	4 059	169	4,2
Henkilöstökulut	48 477	44 886	3 591	8,0
Vuokrat	5 383	5 403	-20	0,4
Palvelujen ostot	8 935	8 850	85	1,0
Muut kulut	3 282	2 500	782	31,3
Poistot	2 146	1 205	941	78,1
Sisäiset kulut	80	76	4	5,3
Rahoitustuotot ja -kulut	1	1	0	
Satunnaiset tuotot ja kulut	3	8	-5	140,0

Aineiden ja tarvikkeiden ryhmässä menot nousivat 169 000 euroa (4,2 %). Rikosteknisen laboratorion konsernipalveluiden osuus aine- ja tarvikehankinnoista oli 2,3 miljoonaa euroa (edellisenä vuonna 2,4 miljoonaa euroa). Rikostekninen laboratorio on hankkinut Poliisihallituksen myöntämällä erillisrahoituksella keskitetysti rikostutkimusvälineitä ja -tarvikkeita myös poliisiyksiköiden rikostutkimuskeskuksille. Näitä hankintoja sisältyi aineisiin ja tarvikkeisiin yhteensä 957 t€ (2018/950 t€).

Henkilöstökulut kasvoivat noin 3,6 miljoonalla eurolla, mikä johtui erityisesti vuonna 2018 perustoimintaan tulleista viroista, jotka vuonna 2019 olivat täysimääräisesti henkilöstökuluissa mukana. Näitä virkoja oli muun muassa kyberrikos-, Tupa- ja Uhkat-toiminnoissa. Lisäksi vuoden 2019 aikana resursseja vahvistettiin muun muassa Rahanpesun selvittelykeskuksessa. Henkilöstökulujen ryhmässä työaikakorvaukset kasvoivat 156 000 euroa (21,9 %) ja ylityöt 163 000 euroa (28,0 %). Vuonna 2019 oli maksussa yksi työaikakorvausjakso enemmän kuin vuonna 2018.

Vuokramenot olivat lähes vuoden 2018 tasolla. Toimitilojen vuokrat kasvoivat 9 000 eurolla, kuljetusvälineiden vuokrat samoin 55 000 euroa ja muut vuokramenot laskivat 81 000 euroa. Muihin vuokramenoihin sisältyvät tietokoneiden ja muiden laitteiden vuokramenot. ICT-päätelaitteet pääosin vuokrataan ja lisäksi Rikosteknisen laboratorion investointeja on rahoitettu leasingrahoituksella. Nämä molemmat nostavat vuokramenoja.

Palveluiden ostojen määrä oli 8,9 miljoonaa euroa, joka oli samaa tasoa kuin vuonna 2018. Muiden kulujen ryhmässä kasvu oli 782 000 euroa. Suurimmat kasvut olivat patentti-, lisenssi- ja käyttöoikeusmaksuissa 466 000 euroa sekä matkakuluissa 277 000 euroa. Kasvu kohdistui pääosin ulkomaan matkoihin.

Alla olevassa taulukossa on esitetty bruttomenojen keskinäinen jakauma keskeisille menokohdille (*momentti 26.10.01*).

Luvut €	2017		2018		2019	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 704 960	6 %	4 059 349	6 %	4 227 880	6 %
Henkilöstökulut	43 000 306	69 %	44 885 858	68 %	48 476 860	68,5 %
Vuokrat	5 254 563	8 %	5 402 909	8 %	5 383 015	7,5 %
Palvelujen ostot	7 629 758	12 %	8 850 189	13,5 %	8 934 784	12,5 %
Muut kulut	2 361 394	4 %	2 584 572	4 %	3 365 667	5,0 %
Investoinnit	317 927	1 %	353 034	0,5 %	362 461	0,5 %
Yhteensä	62 268 908	100 %	66 135 911	100 %	70 750 667	100 %

Henkilöstökulut olivat 68,5 prosenttia kaikista menoista. Bruttomenojen jakaumassa henkilöstökulujen suhteellinen osuus kasvoi 0,5 prosenttiyksikköä vuoteen 2018 verrattuna. Palvelujen ostojen suhteellinen osuus väheni edellisen vuoden 13,5 %:sta 12,5 %:iin. Vuokrien osuus väheni 0,5-yksikköä ja muiden kulujen osuus kasvoi 1 %-yksikön.

6. SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSELMA

Keskusrikospoliisin vuoden 2019 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilan arvioinnissa hyödynnettiin viraston Oikeusyksikön, Poliisihallituksen laillisuusvalvonnan ja Poliisihallituksen sisäisen tarkastuksen tekemiä havaintoja sekä Poliisihallituksen toteuttaman sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan johdon itsearviointikyselyn tuloksia.

Valtion talousarviosta annetun asetuksen 65a §:n edellyttämänä sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumana Keskusrikospoliisi esittää seuraavaa:

Keskusrikospoliisissa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ovat asianmukaisia ja riittäviä ja täyttävät niille asetetut vaatimukset. Keskusrikospoliisin sisäisen valvonnan perustan muodostaa päivittäisjohtamisen yhteydessä tapahtuva esimiesvalvonta, jota täydentävät viraston Oikeusyksikön suorittamat laillisuustarkastukset. Keskusrikospoliisissa tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan riskejä systemaattisesti ja niistä raportoidaan säännöllisesti. Väärinkäyttöksiin ja normien vastaiseen toimintaan puututaan nopeasti.

Valvontahavaintojen ja itsearviointikyselyn perusteella todettiin vuodelle 2019 kehittämiskohteiksi sähköisten toimintojen lisääminen valvonnan ja seurannan tosiasialliseksi mahdollistamiseksi sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan resurssien puute, joka vaikuttaa niiden toteuttamiseen ja viivästyttää ennen kaikkea kehittävien toimenpiteiden toteutusta.

Viimeksi mainittua kehittämiskohdetta saatiin edistettyä tarkasteluvuonna osittain, kun Oikeusyksikön henkilömäärää lisättiin syksyllä tilapäisesti kolmesta neljään. Tämä edesauttoi osaltaan säännönmukaisten laillisuustarkastusten suunnittelua ja toteutusta.

Keskusrikospoliisin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyissä ei ole edellä mainittujen lisäksi tunnistettu erityisiä kehittämiskohteita vuodelle 2020.

MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA 2019
Liite 1
Kaikki momentit yhteensä

Yksikkö: KESKUSRIKOSPOLIISI

Lisätietojen antajan yhteystiedot: Timo Relander puh. 0407192176

Päivämäärä: 06.02.2019

	2017			2018			2019			Yhteensä
	1. Lupapalvelu suoritteet	2. Muut julkis-oikeudelliset suoritteet	3. Liike-taloudelliset suoritteet	1. Lupapalvelu suoritteet	2. Muut julkis-oikeudelliset suoritteet	3. Liike-taloudelliset suoritteet	1. Lupapalvelu suoritteet	2. Muut julkis-oikeudelliset suoritteet	3. Liike-taloudelliset suoritteet	
1. TUOTOT	0	3 702	0	0	3 522	0	0	2 798	0	2 798
2. KUSTANNUKSET										
Erilliskustannukset										
2.1 Aineet ja tarvikkeet	0	1 701	0	0	1 500	0	0	1 300	0	1 300
2.2 Henkilöstökustannukset	0	1 600	0	0	1 800	0	0	1 348	0	1 348
2.3 Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.4 Palvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5 Muut erilliskustannukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	0	3 301	0	0	3 300	0	0	2 648	0	2 648
Yhteiskustannukset (osuus)										
2.6 Tukitoiminnot	0	400	0	0	222	0	0	150	0	150
2.7 Poistot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.8 Korot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.9 Muut yhteiskustannukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	0	400	0	0	222	0	0	150	0	150
KAIKKI KUSTANNUKSET	0	3 701	0	0	3 522	0	0	2 798	0	2 798
KUSTANNUSVASTAAVUUS	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman yhdistelmä 2019 (1 000 €)

Liite 2

	2019	2018	2017
Erilliset projektikohtaiset laskelmat esitetään edellisen välilehden taulukossa	toteuma	toteuma	toteuma
YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT			
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	217	294	564
- EU:lta saatu rahoitus	491	580	119
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	0		
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	5		
Tuotot yhteensä	714	875	683
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	13	7	133
- henkilöstökustannukset	897	449	700
- vuokrat	52	56	
- palvelujen ostot	272	513	1 032
"- muut erilliskustannukset" sis. arvonlisävero	60	158	249
Erilliskustannukset yhteensä	1 294	1 183	2 114
yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus			
- tukitoimintojen kustannukset	141	146	248
- poistot	0		
- korot	0		
- muut yhteiskustannukset	0		
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	141	146	248
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 435	1 329	2 362
OMARAHOITUSOSUUS (tuotot - kustannukset)	-721	-454	-1 679
Omarahoitusosuus %	50,23	34,16	71,09

Liite 3, sivu 1/2, Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman yhdistelmä 2019 (1 000 €)

	Projekti nro: 2240H- YHT0056.02	Projekti nro: 2240H- YHT0036.1.2	Projekti nro: 2240P- KRP0017	Projekti nro: 2240P- KRP0008.02	Projekti nro: 2240P- KRP0008.03	Projekti nro: 2240H- YHT0059.02	Projekti nro: 2240P- KRP0004	Projekti nro: 2240P- KRP0014.01	Projekti nro: 2240P- KRP0013.1
	Projektin nimi: JRHT	Projektin nimi: EXIT	Projektin nimi: EXIT2	Projektin nimi: NIGERIA	Projektin nimi: IRAK	Projektin nimi: TITANIUM	Projektin nimi: STEFA	Projektin nimi: TELEFI	Projektin nimi: XClanLab
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot									
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	84	-2	51						0
- EU:lta saatu rahoitus				163	152	31	17		31
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus									
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot								5	
Tuotot yhteensä	84	-2	51	163	152	31	17	5	31
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset									
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	0		0	3					
- henkilöstökustannukset	62	5	57	78	23	27	24	9	30
- vuokrat				52					
- palvelujen ostot	47	1	1	35	129	0	0		
"- muut erilliskustannukset" sis arvonlisävero	2		3	10		4	3	1	1
Erilliskustannukset yhteensä	111	6	61	177	152	31	27	10	32
yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus									
- tukitoimintojen kustannukset	14	1	8	22	19	4	3	1	4
- poistot									
- korot									
- muut yhteiskustannukset									
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	14	1	8	22	19	4	3	1	4
Kokonaiskustannukset yhteensä	124	7	69	199	171	35	31	11	36
OMARAHOITUSOSUUS (tuotot - kustannus)	-41	-8	-18	-36	-19	-4	-13	-5	-4
Omarahoitusosuus %	32,56	127,76	26,23	18,16	10,97	10,52	43,28	50,08	12,18

Liite 3, sivu 2/2, Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman yhdistelmä 2019 (1 000 €)

	Projekti nro: 2240P- KRP0012.01.	Projekti nro: 2240P- KRP0019.01	Projekti nro: 2240H- YHT0019	Projekti nro: 2240H- YHT0060	Projekti nro: 2240H- YHT0024.4.2	Projekti nro:	Projekti nro: 2240H- YHT0072.3	Projekti nro: 2240H- YHT0024.5.5	Projekti nro: 2240H- YHT0052.1	Projekti nro: 2240H- YHT0047.1	Projekti nro: 2240H- YHT00065.1	
	Projektin nimi: Black Wallet	Projektin nimi: EUWBTP	Projektin nimi: Telepa	Projektin nimi: SALPA II	Projektin nimi: Asgard	Projektin nimi: EUROPOL GU- EST OFFICER	Projektin nimi: MISEC	Projektin nimi: MATKUSTAJ A	Projektin nimi: UUSO	Projektin nimi: KASTU	Projektin nimi: HEPRU	Yhteensä
YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT												
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus		0	-9	-4		-14		112				217
- EU:lta saatu rahoitus	94	0			2							491
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus												0
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot												5
Tuotot yhteensä	94	0	-9	-4	2	-14	0	112	0	0	0	714
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset												
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	8	0								2	0	13
- henkilöstökustannukset	76						4	130	93	137	141	897
- vuokrat												52
- palvelujen ostot	4							4	1	47	3	272
"- muut erilliskustannukset" sis arvonlisävero	12	0	0	0	0			12	4	3	3	60
Erilliskustannukset yhteensä	99	0	0	0	0		4	147	98	189	148	1 294
yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus												
- tukitoimintojen kustannukset	12	0		0			1		12	23	18	141
- poistot												0
- korot												0
- muut yhteiskustannukset												0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	12	0	0	0	0		1	0	12	23	18	141
Kokonaiskustannukset yhteensä	112	0	0	0	0		5	147	110	213	166	1 435
OMARAHOITUSOSUUS (tuotot - kustannus)	-17	0	-9	-5	1	-14	-5	-35	-110	-213	-166	-721
Omarahoitusosuus %	15,48	19,87	2 418,99	1 118,23	-377,98		100,00	23,82	100,00	100,00	100,00	50,23

Liite 4

KUSTANNUSRAPORTTI 2019 KOKONAISKUSTANNUKSET

Kaikki momentit yhteensä

Yksikkö: KESKUSRIKOSPOLISI

Lisätietojen antajan yhteystiedot: Timo Relander puh. 0407192176

Selite	2 017	2 018	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019
			Hälytystoiminta	Rikostorjunta	Muut tehtävät	Poliisikoulutus	Ohjaustoiminnot	Tukitoiminnot	Ydintoimintojen tietojärjestelmät	Tukitoiminnot yhteensä	Yhteensä
TUOTOT											
Maksullisen toiminnan tuotot	3 702	3 522	0	2 732	0	0	0	66	0	66	2 798
Liiketaloudellisten suoritteiden tuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lupapalvelut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ampuma-asemaksut											0
Henkilökorttimaksut											0
Passimaksut											0
Vakavan muut lupasuoritteet											0
Sähköiset lupamaksut											0
Muut julkisoikeudelliset suoritteet	3 702	3 522	0	2 732	0	0	0	66	0	66	2 798
Vuokrat ja käyttökorvaukset	30 750	29 653	0	0	0	0	0	30 293	0	30 293	30 293
Muut tuotot	960 690	1 209 427	0	1 022 572	1 857	0	18 467	62 454	0	80 921	1 105 351
Satunnaiset tuotot	595	4 667	0	483	0	0	0	0	0	0	483
Rahoitus tuotot	0	14	0	14	0	0	0	0	0	0	14
TUOTOT YHTEENSÄ sisältäen lupatuotot	995 736	1 247 283	0	1 025 802	1 857	0	18 467	92 813	0	111 280	1 138 939
TUOTOT YHTEENSÄ ilman lupatuottoja	992 347	1 245 379	0	1 025 802	1 857	0	18 467	92 813	0	80 987	1 138 939
KULUT											
Aineet ja tarvikkeet	3 705 037	4 059 194	15 595	4 162 895	26 993	0	760	21 785	0	22 544	4 228 027
Aineet ja tarvikkeet (poltto ja voiteluaineet)	161 557	161 690	0	149 285	0	0	760	10 538	0	11 297	160 582
Aineet ja tarvikkeet (kiinteistökulut)	155 468	162 759	0	139 858	0	0	0	11 247	0	11 247	151 105
Aineet ja tarvikkeet (muut)	3 388 012	3 734 746	15 595	3 873 752	26 993	0	0	0	0	0	3 916 340
Henkilöstökustannukset	42 875 200	45 458 451	487 980	42 220 957	706 451	0	372 034	5 840 490	83 117	6 295 641	49 711 029
Henkilöstökustannukset (varsinaiset palkat)	32 827 449	34 757 008	378 467	31 444 502	547 909	0	288 542	4 487 800	64 467	4 840 809	37 211 687
Virkasuhteisten työaika- ja suoriteper. lis	795 654	710 549	0	836 548	0	0	0	30 701	0	30 701	867 248
Virkasuhteisten ylityökorvaukset	864 890	582 977	0	719 867	0	0	0	26 419	0	26 419	746 285
Lomaraha	1 517 957	1 596 805	16 617	1 380 586	24 056	0	12 669	197 039	2 830	212 538	1 633 797
Sairausaikalisä	143 253	144 594	1 743	144 777	2 523	0	1 329	20 663	297	22 288	171 330
Muut henkilöstökustannukset	436 722	405 899	3 997	330 491	5 787	0	3 048	51 154	677	54 879	395 154
Henkilösivukulut	6 479 479	6 771 853	75 473	6 393 485	109 262	0	57 540	888 174	12 856	958 570	7 536 790
Lomapalkkavelan muutos	-190 203	488 767	11 683	970 701	16 914	0	8 907	138 540	1 990	149 437	1 148 736
Vuokrat	5 254 563	5 402 910	0	4 626 877	0	0	0	756 138	0	756 138	5 383 015
Vuokrat kiinteistökulut	4 099 928	4 348 435	0	4 022 808	0	0	0	330 766	0	330 766	4 353 573
Kuljetusvälineiden vuokrat	537 955	496 297	0	528 477	0	0	0	22 976	0	22 976	551 453
Muut vuokrat	616 680	558 178	0	75 593	0	0	0	402 396	0	402 396	477 989
Palveluiden ostot	7 648 462	8 856 631	32 189	8 316 846	49 015	0	24 718	428 965	84 401	538 084	8 936 134
Kuljetusvälineiden korjaus- ja kunnossapitoa.	99 535	98 867	0	122 365	0	0	0	9 773	0	9 773	132 139
Palveluiden ostot kiinteistökulut	526 272	606 124	0	562 641	0	0	0	36 145	0	36 145	598 787
Muut palveluiden ostot	7 022 655	8 151 640	32 189	7 631 839	49 015	0	24 718	383 047	84 401	492 166	8 205 208
Muut kulut	2 479 154	2 744 655	14 718	2 936 812	360 394	0	95 094	174 318	2 657	272 069	3 583 993
Sisäiset kulut	59 300	127 376	0	74 550	0	0	0	70 100	0	70 100	144 651
Kiinteistökulut yhteensä (inforvi)	4 781 669	5 117 317	0	4 725 307	0	0	0	378 158	0	378 158	5 103 465
TOIMINNAN KULUT YHTEENSÄ	62 021 716	66 649 216	550 482	62 338 937	1 142 853	0	492 606	7 291 796	170 175	7 954 577	71 986 849
Rahoituskulut	186	798	0	530	0	0	0	686	0	686	1 217
Satunnaiset kulut	5 563	12 421	0	1 519	0	0	0	1 456	0	1 456	2 975
Poistot ja menojen siirrot	2 568 221	2 146 291	0	1 204 501	0	0	0	0	0	0	1 204 501
Korot	0	0	0	5 116	0	0	0	0	0	0	5 116
Yhteiset kulut	7 863 825	8 610 496	108 459	9 011 171	157 016	0	82 689	1 286 086	18 475	1 387 249	10 663 895
KUSTANNUKSET YHT.	72 459 510	77 419 221	658 940	72 561 774	1 299 870	0	575 295	8 580 023	188 649	9 343 968	83 864 552
Kustannukset ilman laskennallisia eriä	62 080 397	66 016 361	538 798	61 370 286	1 125 939	0	483 699	7 155 398	168 185	7 807 281	70 842 305
INVESTOINNIT	317 927	353 266	0	362 461	0	0	0	0	0	0	362 461
Kuljetusvälineet	40 000	27 900	0	87 784	0	0	0	0	0	0	87 784
Tieto/viestintälaitte/järj.	277 927	325 366	0	274 677	0	0	0	0	0	0	274 677
Kalusteet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut investoinnit	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NETTOKÄYTTÖ LUPATUOTOILLA	61 539 859	65 279 652	538 798	60 706 945	1 124 082	0	465 232	7 062 585	168 185	7 696 002	70 065 827
NETTOKÄYTTÖ ILMAN LUPATUOTTOJA	61 539 859	65 279 652	538 798	60 706 945	1 124 082	0	465 232	7 062 585	168 185	7 697 891	70 065 827

Selite	2 017	2 018	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019	2 019
			Hälytystoiminta	Rikostorjunta	Muut tehtävät	Poliisikoulutus	Ohjaustoiminnot	Tukitoiminnot	Tukitoimintojen tietojärjestelmät	Tukitoiminnot yhteensä	Yhteensä
TUKITOIMINTOJEN VYÖRYTYKSET											
Kokonaistyöajat			11 412	948 142	16 521					145 964	1 122 039
Kokonaistyöaikojen %-osuudet			1 %	85 %	1 %					13 %	100 %
Prosessien osuudet ilman tukit.			1 %	97 %	2 %						100 %
Tukitoimintojen vyörytys			109 246	9 076 566	158 156						9 343 968
KUSTANNUKSET II (tukitoiminnot vyörytetty)			768 186	81 638 340	1 458 026						83 864 552

ALLEKIRJOITUKSET

Vantaalla 20. päivänä helmikuuta 2020

Keskusrikospoliisin päällikkö
Poliisineuvos

Robin Lardot

Rikosylikonstaapeli

Markku Rinne